

KASDIENA...

Kalėdos
Karas ir taika
Šį sykį tikrai
Tos "vyriausybės"

Poryt Kalėdos, šis "Vilnius" numeris žymiai padidintas.

Kalėdos tai šventė, kada žmonės vieni kitus sveikina, dovanas perka. Žinoma, vieni iš draugiskumo, kiti religiniams, dar kiti biznio sumetimais.

Tas įprotis giliai pas žmones įsiaknėjęs.

Krikščionims kalėdos tai Kristaus gimimo diena.

Originaliai kalėdos tačius ne krikščioniška šventė. Ji daug senesnė už krikščionybę.

Tai gilios, glios senovės šventė, kuomet žmonės manė kad tarp žviesos ir tamos eina kova. Jie šventė žviesos laimėjimą prieš tamsą.

Krikščionys kalėdas pasiskolino, taip ir vėlykas (sezono atmainos šventė). Žmonių įpročiai, tradicijos yra labai galingi. Dažnai taitai nugali religiją ir įvairius mokymus.

Reikia prie jų prisitaikyti. Krikščionys ir pritaikė savo šventes tom "pagonių" šventėm.

Kalėdose Kristus gema, vėlykose Kristus miršta.

Kalėdos, "visiems geros valios šventė". Siemai štai kaip patinkamus.

70 karo orlaivų kautas vakarų fronte.

Indijai riaušės 50 žmonių sužeista.

24 bombos eksplodavo Anglijos miestuose.

Nazių orlaivis nuskandino anglų laivą.

Tai vienos dienos žinios. Karas bet trįšos žemės dalyse; indusai kovoja už laisvę; airiai kovoja prieš Angliją.

Vienas artistas nupiešė negyva kareivį ant spygliuotų vielų. Kitas - negyva kareivį prie aplaistyto eglaitės.

Lūdina, bet kieno kaltė? "Karas yra taip jau legalus procesas kapitalizmo gyvenime kaip ir taika", sakė Leninas.

Kapitalizmas ir keliolikos metų be karo neapsina.

"Sovietų orlaiviai bombardavo Helsinkius", sako pranešimas iš to miesto. Šį sykį tikrai bombardavo, ir va kaip!

"Trys Sovietų orlaiviai atlekę laike pūgos svaidė pūdas lapelių ir brošiūrų, o ne bombų."

Dabar bus aišku, dėlko 20 miestų bombarduojant vos du žmones sužeista, ar išgašdinta.

Paryžiuje dar 48 komunistai areštuoti.

Premiero Daladier vyriausybė, slėpdama savo silpnębę, bejęg fronto, suminėja vis daugiau komunistų.

Kada nors už tai reikės duoti atskaitą. Nesmagi diena bus tam ponui.

Tada jis ir demonstracijas dalyvaudamas neprisirgeris darbininkams, kaip seniau prisigerino.

Japonai jaučia stoką maisto. Jie taipgi ne vienam fronte neina pirmyn. Kai kur dargi sunkiai turi kariuotiniams sulaukyti. Bene stoties artinasi Japonijos militaristams?

Anglijoj susiorganizavo "Čekoslovakijos vyriausybę". Atrodo, kad Chamberlainas, kuris Munich parduavė Čekoslovakiją Hitleriui, nori ją atgauti.

Tai bus tik skymas Hitlerį bauginti. Mussolini kaip tik tuo

JAUNAS TĒVAS BEDARBIS NUSIZUDYS

Pittsburgh, Pa., gruod. 22. — Nusivylęs amerikietis ir jaunas bedarbis tėvas paskelbė vietos spaudoje, kad nakį prieš kalėdas baigsis savo "niekam nereikalingą gyvenimą." Bet baigsis taip, kad "atkreipti kitų atyd." To jauno bedarbio tėvo paaiškinimas skamba:

"Jieškojau darbo visur ir šiuo tarpu, kai sakoma, kad darbai gerai eina, tikėjauosi kokį nors darbėlį susirast. Bet nesuradau."

Dėlto įsiai labai nusivylęs ir gyvasties atėmimu liksi: "Prizadint apielinkis žmonių jausmę, kad jie suprastų, jog yra jauno žmonių be darbo, kurie taipgi nori gyventi kaip žmonės, bet negali, nes atsidūrę kaip žinomo pozicijoje — bedarbių eilėse."

"Esu jaunas, vedęs, turiu žmogų ir kūdikį. Bėgę šešių metų mūsų šeimyninio gyvenimo, kai teko keturis kartus buti ligoni-

ni. "Pirma negu mano sunus paugęs, kad jau galės padaryti išvadą, jog joje tėvas buvo nepasiekimas, aš įsitikinau, kad bus geriau man pasitraukti iš sunais ir žmor. Šį gyvenimo visiems laikams."

"Abudu juos labai myliu ir vien tik dėlto, kad myliu, nedryta, budamas bedarbiu, pargyventi busimas kalėdas. Finansiniai trūkumai mano šeimą visvien sudaužė ir tai neulgiu. Todėl visai nesvarbu jei tį sudaužymą kiek ir prisukubinsiu."

"Mano švarko viduriniams kliseniujė rasitė vardą ir adresą. Ir leiza dar yra, kurie atsiliepti ir lokina įvykims, tai tepasidūti plėgus žinomai, nes aš jau skolingas."

Londonas. — Paryžiuje esamas čekų emigrantų komitetas, kuriam pirmininkauja buvęs čekoslovakijos prezidentas Beneš, paskelbė mobilizavimą armijon čekų ir slovakų gyvenančių Anglijoj ir Francijoj ir jų kolonijose.

Mobilizavimą remia Anglijos ir Francijos vyriausybės, kad pasiektų Municho išdavystę, kurioje Čekoslovakija buvo parduota ir sudraskyta.

Kaltumą čekų emigrantų komitetai Anglijos ir Francijos vyriausybės pripažino "čekoslovakijos valdžia".

Jisai davė suprasti, kad gyvenimas suniųjų haitgvardiečių yra labai svarbus imperalistų atžvilgiu. Daladieras dar vis nuano, kad Vokietijos naziai busį persivėli atsilukt prieš Sovietų Sąjungą ir todėl leidimas Lenkijj suaukinti, ne tik esą pasiteisinęs, bet ir busis naudingas.

Daladieras atkarfofinai žymėjo, kad jeigu Sovietai išmstų haitgvardiečius iš Suomijos, tai Anglija ir Francija ne tik netektų karinės bazės prieš Sovietus šiaurėje, bet ir sunku būtų nazius atkreipti prieš Maskvą.

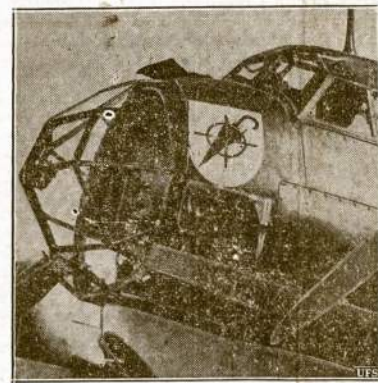
BRASS KOMPANJA PASIRASĖ KONTRAKTĄ SU CIO UNIJA.

Waterbury, Conn. — Aną dieną CIO unija pasirašė kontraktą su American Brass kompanija. Kontraktas apima tris dirbtuves, kuriose dirba 8,000 darbininkų. Viena dirbtuvė yra Waterburyj, antra Torrington, Conn. ir trečia Ansonia, Conn.

TRAUKINIŲ NELAIMĖJE TIES BERLYNU UŽMUSTA 70.

Berlynas. — Genthin mieste lyje, netoli Berlyno, dvim pasizierinam traukiniam susikūso, 70 keliauninkų užmusta ir 100 sužeista.

Paryžius. — Francijos kai kurie laikraščiai skelbia gavę iš patikimų šaltinių pranešimą, kad Vokietijos gėra dalis karinio laivyno plaukia į šiaurės jūrą.

LIKIMO IRONIJA! Štai kaip naziai įvertina Chamberlaino "umbrella". Atsimenate, kai Chamberlainas sugrįžo iš Municho, tai pasitikusiam jį orlaivų lauke žmoneim pamotiskavo savo lietsargiu ir grūdindai prabilo: "Kolei aš gyvas busiu, Anglija ir Vokietija nekariaus daugiau!" Atžymėjimui chamberlainiškos "taikos", naziai dabar ant kiekvieno karinio lėktuvo turi apšieję Chamberlaino lietsargio atvaizdą. Štai jis, nazijų karinius lėktuvus, nautrauktas "kur nors Anglijos parubėžj"

Indija Dar Grieščiama Nusiusta Prieš Angliją

Wardha, Indija, gruod. 22. — Visa-Indijos Kongreso veikiantis komitetas instruktavo savo narius, atstovus centralinio seimo, kad ir toliau laikytusi astu nuo seimo posėdžių. Pasirodyti seimo rumuose pataria tik tiek sykių, kad užtektų išlaikyti atstovo mandata.

Tai daroma todėl, kad prisiecinia, jog grieštinis nusiustas Anglijos vyriausybės atžvilgiu. Anglija esą spiria Indijj remti jos imperialistinį karą, bet tuo pačiu sykiu neduoda Indijai nepriklausomybės ir šauda žmones, kurie tos nepriklausomybės reikalauja.

Washingtonas, gruodžio 22. — Suomijos senosios valdžios pasiuntinys Hjalmar J. Procope pradėjo intensyvią agitaciją, kad gautų \$50,000,000 paskolos Helsinkio haitgvardiečiam.

Procope atsidėjęs landžioja po valdiškas kanceliarijas ir visus stengiasi įtikinti, kad haitgvardiečiai ilgainį negalės laikytis, jeidaučiau, kaip "poprasti užuojantų."

Norimą gauti paskolą haitgvardiečiai suamudotų pirkiniai anunicijos ir ginkly, sako Procope. Pirmaun gauta paskola, suamdoje 10 milijonų dolerių, esą suamudojama pirkinui nekačinių daiktų.

Francija Siunčia Karinę Medžiagą Helsingforsui

Paryžius, gruod. 22. — Daladieras kalbėdamas atstovų būte (virtin vakar, kad jisai siunčia suniamam haitgvardiečiam karinę pagalbą. Jisai nesakė kiek tos pagelbos jau pasiuntęs, bet sakė, kad "Francija neatsilikis nuo Anglijos."

Jisai davė suprasti, kad gyvenimas suniųjų haitgvardiečių yra labai svarbus imperalistų atžvilgiu. Daladieras dar vis nuano, kad Vokietijos naziai busį persivėli atsilukt prieš Sovietų Sąjungą ir todėl leidimas Lenkijj suaukinti, ne tik esą pasiteisinęs, bet ir busis naudingas.

NAZIAI SUĖMĖ 50 ŽYMIŲ ČEKŲ, JU TARPE 10 AKUSTŲ KARININKŲ.

Praha. — Šiomis dienomis nazijų policija suėmė 50 žymių čekų, ju tarpe 10 aukštų karininkų.

HOOVERIO MINGAS BALTGAVDIECIUS REMTI MENKAS.

New Yorkas. — Buvusio prezidento Herbert Hoover surengtas masinis mitingas sukurti pinigų Suomijos haitgvardiečiam išėjo labai prastai. Madison Sq. Garden svetainė nė pusiau nebuvo užpildyta, nežiurint, kad miting garsino vis didipiai ir jamė kalbėjo pats Hooveris ir kiti žinomi reakcininkai.

VOKIETIJOS KARO LAIVYNAS PLAUKIA Į JURĄ.

Paryžius. — Francijos kai kurie laikraščiai skelbia gavę iš patikimų šaltinių pranešimą, kad Vokietijos gėra dalis karinio laivyno plaukia į šiaurės jūrą.

SOVIETŲ LĒKTUVAI LAPELIUS MĒTĒ HELSINGFORSE

Vokietijai Nuskandino Du Anelijos ir Du Kitų Šalių Laivus

Londonas. — Atlanto vandenynė ir šiaurės juroj vakar nuskendo keturi prekybiniai laivai.

Du iš nuskendusių yra anglų laivai, vienas italų ir vienas švedų. Anglijos admiraltija sako, ir anglų uostų vakar atplukdyta vokiečių prekybinis laivas "Cap North", 13,615 tonų, spalio 12 d. suimtas ties Pietinės Afrikos krantais.

Francijos Valdžia Slepia Cekijos Pardavimą

Paryžius, gruod. 22. — Visam pasauliui žinoma, kad Čekoslovakijai naziam parduavė Anglijos ir Francijos dabartinės vyriausybės. Francijos vyriausybė šiomis savaitėmis išleido "raportų sąrašą." Jame atsidėjęsi teismas, kad dėl tos išdavystės nesanti kaltas.

Tai esą kalti naziai, kurie pasisaukė į Berlyną prezidentą Haglą ir jo užsienio reikalų ministrį Čerchovskijj privertė pasirašyti dokumentą, leidžiantį nazijų armijai okupuoti Čekoslovakiją.

Bet raportuose Francijos vyriausybė nurodė, kad Kai Dr. D. C. Chamberlainas pasirašė tu dokumentą, tai jau buvo tik nominaliai Čekoslovakijos pareigūnai. Čekoslovakijos tikroji valdžia buvo nuverstas Municho konferencijos dienomis ir tada buvo suaukinta jos karinė jėga.

Daladieras Tešia Atakas Prie Komunistų ir Unijistų

Paryžius. — Paryžiuje ir jo priemiesčiuose vakar policija suėmė 40 komunistų ir unijistų, kaltinant juos skleidimu anti-karinę literaturos.

Tuo pačiu kaltinimu remiantis, per visą savaitę suėmė 150 karo priešininkų.

VOKIETIJA IR LATVIJA PASIRASĖ NAUJĄ SUTARTĮ.

Berlynas. — Rygoje vakar pasirašyta tarpe Vokietijos ir Latvijos nauja ekonominė sutartis, kuris padidina tarpe tų dveijų šalių prekybą.

URUCVAJUS UZGRIEBĖ VOKIETIJŲ PREKYBOS LAIVĄ.

Montevideo. — Urugvajaus vyriausybė užgriebė vokiečių prekybinį laivą "Tacoma", kuris savaitę prieš tai atplukė į Urugvajaus vandenį padėti "Grat Spec" įgulai.

Sveikiname "Vilnį es" skaltlytojus ir rėmėjus progą šventę. Pirmadienio laida neisėis. Bet šiandien gaunale 24 pastapių.

ŠALČIAI SUMAŽINĖ KARO VEIKIMĄ

Helsingfors, gruod. 22. — Trys Sovietų Sąjungos dideli lėktuvai vakar skrudė virš Helsingforso ir jo apielinkis, mėtydami agitacinius lapelius.

Baltgvardiečių valdžia įsakė policijai ir žandarmerijai laikyti žmones nuomose uždarytus, kol bus surinkti lapeliai. Vis dėlto nemažai lapelių pateko ir gyventojam.

Kinai Izoliavo Japonų Kariuomenę Nanninge

Chungking, gruod. 22. — Kinų kariniai šaltiniai praneša, kad japonų kariuomenė laikanti Nanningą, liko visiškai atkirsta nuo kitų dalių ir, beudrai imant, visa japonų kariuomenė Nanningo sektoriuje artinasi prie skaudaus sunušimo.

Anot tų šaltinių, japonai desperatiškai stengsiis prasimušti pro kinų eiles iš šiaurės ir rytų pusios. Bet abiejose atvėjose nuostolingai buvo atmušti ir sugrįsti atgal į miestą.

Nanningui japonai pėmė lapelių, tesusių tris savaites ir dideliu miestulio japonų armijai davusiu.

Nanning yra karinai svarbus miestas. Per jį eina svarbiausias Kinijos susisiekimas su francų kontroliuojama Indo-Kinija.

Westinghouse Dirbtuvėj Bus Pravesta Atstovybės Balsavimai

Pittsburgh, Pa. — Nacionalis Darbo Santykių Bordas patvarkė nevilkinant pravesti atstovybės balsavimus Westinghouse Electric kompanijos darbinukuose.

Ant baloto bus CIO Electrical Radio and Machine Workers Unija ir Independent Electrical and Porcelain Workers of Pennsylvania. Pastaroji pripažinta kaip kompaninė "unija." Kūdidos tokia "unija" nebūtų turėjusi teisės buti ant baloto. Bet dabar Rooseveltui ir vėl pradėjus šėdruotis su Wallstrytu, kompaninės "unijos" ima parduotis jom nepriklausomom teisėm.

VOKIECIAI ATVEŽĖ Į FRANCIJĄ CHAMBERLAINUI LIETSARGĮ.

Berlynas. — Aną dieną Chamberlainui atvykus į Franciją lartis su francuzais kar ir suomių haitgvardiečių rėmimo klausimais, vienas vokiečių lėktuvas nuleido anoj pusėj Maginot linijos liatsargį.

LIETUVOS PRAMONE NEPRITRUKS ZALIAVOS.

Kaunas. — Finansų vice-ministeris E. Danta pareiškė, kad Lietuvos pramonė žaliavų ir butino reikalingumo užsienio preky nepritruks.

Kaunas. — Gauta 16 maišų drabužių klaidėdos pabėgėliam, kuriuos, absimūtė lietuviai iš Amerikos.

Dešimt Baltgvardiečių Lėktuvų Nukirto; Smulkus Susirėmimai

Maskva, gruod. 22. — Oficialis Sovietų pranešimas tvirtina, kad įvairiose vietose vakar nukirsta 10 suomių baltgvardiečių karinių lėktuvų.

Ant susėmimo kiek žymesni mušiai vakar eję Karelijos iškyšulyje. Kitur visur dėlei nepaūkinio oro sąlygų susirėmimai apsisudymo.

Daladiero Valdžia Stengiasi Papirkti Mussolini.

Paryžius. — Francijos užsienio reikalų ministerijoj formuluojama skymas patraukti imperijų pusėn Italiją ir tuo pačiu sykiu eiti prieš nutraukimo dolo latinučių santykių su Sovietų Sąjungą. Daladieras siulo koncesijas Ehiopijos saskaita ir už tai prašo praktiškos pagelbos suomiam haitgvardiečiam.

ANGLIJA TURI PAGROBUS 62 LAIVUS NEUTRALIŲ ŠALIŲ.

Londonas. — Į Anglijos uostus atvartyta 62 prekybiniai laivai neutralių valstybių, kurie, anglų akim žiūrint, vežė karinę kontrabandą. Iš to skaitėdus 31 laivas priklauso Holandijai, 8 Danijai, 9 švedijai, 7 Norvegijai, 4 Belgijai ir viena Latvijai, (raikijai) ir Jugoslavijai.

VOKIETIŲ LĒKTUVAS SKRENDIA 380 MYLIŲ Į VALANDĄ.

Londonas. — Anglijos kariniai ekspertai skelbia turį žinių, kad vokiečiai pagering savo karinius lėktuvus tiek, kad dabar gali skristi po 380 mylių į valandą.

Kaunas. — Iš New Yorko gauta pranešimas, kad Amerikis Baudonasis Kryžius išsiuntė į Lietuvą karo pabėgėliam 110 dėžių drabužių.

ORAS

CHICAGOJ IR APIELINKĖJ — giedra ir be atmainos temperaturoj.

"VILNIS" (The Sun)

LITHUANIAN LABOR DAILY. Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English section...

Geros Valios Žmonės

Šiame švenčių sezone daug kalbama apie taiką, apie ramybės geros valios žmones: Bet taikos nėra, kaip nėra ramybės geros valios žmonės.

Amerika neutrali. Ji nekariauja. Bet juo labiau mes artinamės prie metų galo, tuo daugiau tamsių debesų kuopiasi Amerikos padangėje.

Iš visų Amerikos partijų tiktai Komunistų Partija atstovauja tą liaudies sentimentą, kad šis šalis jokiū būdu neįsivertų į kruviną imperialistinio karo vėpėtą.

Reakcionieriai ir Wallstryčio agentai tą labai gerai supranta ir todėl jie jau paleido savo pirmutinius šuivius į Komunistų Partijos veikėjas.

New York'e ir Chicagoje yra įsteigta komitetai, kurie vyriausią užduotį užtikrinti, civilis laisves komunistams.

Standien gal geriausia pritinka atsišaukti į geros valios žmones, kuriems taika ir demokratijos išlaikymas yra arčiau širdies.

New Yorko Gynimo Fondan jau surinkta paskolomis ir aukomis daugiau kaip \$40,000.

Aiškus dalykas, kad šiuos Gynimo Fondus remia ne tik komunistai. Juos jau nuosirdžiai parėmė paskolomis ir aukomis daugelis beparyvių veikėjų.

Mes raginame visus vilniečius atyždijai perskaityti šiame numery talpinamą atsišaukimą "Vardan Civilių Teisių Apgyvimo", po kuriuo pasirašo 60 žymiausių Amerikos mokslininkų, rašytojų, artistų ir šiaip jau visuomenės veikėjų.

Turint tiek užuojautos ir paramos komunistai dar geriau galės eiti savo visuomeniškas pareigas.

Mes neabejojame, kad ir lietuvių visuomenė parėms įsteigusius fondus, kad ir ji nuosirdžiai prisidės savo paskolomis bei aukomis prie to butino darbo.

"Vienbalsis" Balsavimas

"Laisvė" rašo: "Anglis yra Francijos ponai, suorganizavę savo kolonijas ir tas valstybes, kurioms jie politiką diktuoja, iš Tautų Lygos išbraukę Sovietų Sąjungą.

"Svedija, Norvegija ir Danija, Suomijos kaimynės, susilaukė nuo balsavimo. Balkanuose Bulgarija, Graikija ir Jugoslavija—susilaukė. Holandija, Šveicarija, Vengrija taip pat susilaukė.

"Už Sovietų Sąjungos išbraukimą balsavo Anglija, Francija, Portugalija, Suomija, Belgija, Rumunija ir Turkija—septynios. 'Vienbalsis' balsavimas, kada septyni balsuoja, o trylikai sėdi."

Kas Jiems Padeda

Generolo Linderio vadovybėje, keli batalionai švedų "liuosnorių" išvyko padėti senajai suomių valdžiai. Vaziavo generolai, leitenantai ir buržuazijos suneliai.

Prisimenamą žiemą, karo metu, kelioms kartoms Ispanijoje, šimtai švedų darbininkų, daugiausia jaunuolių, vyko padėti Ispanijos lojalistams.

O iš Holandijos atėjo štai kokia žinia: Tie švedai "liuosnoriai" bus lygiai tokioje pozicijoje, kaip Mussolinio ir Hitlerio "liuosnoriai" buvo Ispanijoje.

Čia viskas aišku, kaip ir rašto. Tie, kurie Ispanijoje rėmė fašistinę trojką (Franco, Mussolini ir Hitleris), dabar remia suomišką trojką — Mannerheimą, Risto Rytį ir Tannerį.

Nežmoniška meluoja tie, kurie sako, kad senoji suomių valdžia kovojo už Suomijos laisvę! Ji kovojo už britų imperializmo interesus.

Pasirodo, kad Lietuvos prekybinis laivas "Panevėžys" nebuvo užplaukęs ant minos, neigi ji kas užpuolė. Laivas sudužo, užplaukęs ant akmenų kruvos, netoli nuo Estijos.

Už tai atsakomybę krinta ant laivo vadovybės.

Draugas Harry Gannes, "Daily Workerio" kolumnistas, dar tebeserga, bet pastaromis dienomis jis jaučiasi geriau.

Ir jį traukia teismo atsakomybėn už panašų praskaltimą, kaip ir Browderio.

APŽVALGA

"LAISVOJI MINTIS" APIE VILNIAUS GRAŽINIMĄ.

Straipsnyje "Sveikas, Senasis Vilniau!" "Laisvoji Mintis", laisvamųjų organas, įdomiai pasisako apie Vilniaus gražinimą ir naujas Lietuvos pareigas:

"Musų didysis kaimynas, galingoji Socialistinių Respublikų Sąjunga, kuri lenkų mums padarytos skriaudos niekuomet nebuvo pripažinusi teisingum ir teisėtą aktą, šiandien atsižvelgė į gyviusius mūsų tautos ir valstybės reikalus ir grąžino senąjį mūsų sostinę Vilnių, Vilnius mūsų!"

"Dvaras ir klebonija buvo visagaliai viešpatė... Į Vilnių gausiai plaukė vieniomiai ne tik iš visos Lenkijos, bet ir iš užsienio. Dygo nauji vienoklyniai, didėjo jų valdonų laukų plotai."

"Laisvoji Mintis" įspėja Lietuvos valdžią nedaryti tų klaidų, kurias darė lenkų valdžia:

"Reikės praversti net tik žemės reforma, reikės kooperacijos stiprinimo įvairių socialinių patarkynų ir kultūrinio peno laudžiai. Reikės daug mokyklų, bet jos turės būti ne tokios, kaip buvo svetimųjų."

IS LENKŲ SPAUDOS

Beveik visa Amerikos lenkų spauda veda isterišką kampaniją už dabartinio karo pletimą ir už Amerikos prisidėjimą prie karo.

"Juo didesnis karas, tuo Lenkijai bus geriau. Karas Finlandijoje tai vanduo mūsų mahnum. Todėl nereikia graudientes ir verklietas, nes iš ties didelis, beveik pasaulinės audros gims nauja dar galingesnė Lenkija..."

Taip rašo kunigas, kuriam, kaip matote, niekas daugiau nerupi, kaip putimas karo dumplių. Jis net užmiršta, kad peraitame kare žuvo ne keli šimtai tūkstančių žmonių, bet milijonai.

Chicagoškis "D z i e n n i k Związkowy" reikalauja, kad Amerika nutrauktų diplomatinius ryšius su Sovietų Sąjunga. Jis žino prie ko tas veda.

Tai taip apgaudinėjami Amerikos lenkai. Charakteringa, kad apie Hitlerį dabar beveik nieko nerąšo. Visos

Kalėdos Lietuvoje. Sniegas gurgžda, kvapas šala, nosys raudnuoja; tartum stiklas dengia balą, ten vaikai čiužiuoja.

Tiktai kur Talkos veikia, vargo neberasi: kam ko reikia ir suteikia Talkos... Pats suprasi kiltas-kiltadvasi.

Tylintis. 1939-XII-20 d.

POPIERINĖS KANUOLĖS NUKREIPTOS PRIŠ BOLŠEVIKUS.

Dr. A. B. primena "Laisvėje", kad daug Lietuvių Literatūros Draugijos narių tebėra nepasimokėję narines duokles už šiuo metus, o beliko jau tik kelios dienos.

Be to, atkreipiama kuopų dėmesys ir reikalą stiprinti centralinį išdą. Jei kuopos aukauja šiaip visokiems reikalui, tai reikia aukauti ir Centrai.

Kurie dar nepasimokėję už šiuos metus, kuo greičiau išai pasimokėkite.

VARIS UŽ AUKSĄ BRANGESNIS

Ar tikėsite, kad varis yra brangesnis už sidabrą ir auksą? Taip aiškina Dr. Charles G. King, Pittsburgho universiteto profesorius ir mokslininkas.

Verte jis, žinoma, kainuoja ne kaip valdžios ar pirkliai, bet iš žmogaus gyvatisės taškaregio.

Jeigu varis būtų išimtas iš maisto ir iš vandens, kurį mes naudojame, Dr. King sako, mes negalėtume gyventi. Tai kaip geležies pigmentai negali būti paversti į raudonas mūsų kraujo celes.

Varis reikalingas gyvybės normaliam funkcionavimui. Jeigu varis būtų išimtas iš maisto ir iš vandens, kurį mes naudojame, Dr. King sako, mes negalėtume gyventi.

Tai kaip svarbu varis. Varyje yra vitaminas C. Gerai, kad vario žmogus normaliam procesui reikia nedaug. Vienam cente yra vario užtektinai vienam žmogui net 8 metams.

Varis reikalingas taipgi nevien medžiam ir augmenim, bet ir duonos keptimui ir vaisvalgiu darymui. Mielėm varis reikalingas. Be jo mielės nekiltų, ar menkai kiltų.

Kaip labai varis reikalingas, taip perdaug jo—pavojinga. Mat žmogaus gyvenime daug taip yra, kad kokis daiktas mums būtinas, tai perdaug jo daro pavojų.

Nors gerai žinoma, kad varis reikalingas kraujo cėlėm, bet kokia jo ten veikmė galutinai neširta, sako Dr. King. Daroma tyrimai ir vei-

KALEDOS—LIETUVIŠKA ŠVENTĖ

Kryžiuokų tikyba žydų tikybos dukra: visas senasis "testamentas" žydų sudarytas ir kryžiuokų sekamas. Žydai daug sekę per jų padavus bei pasakymas (mytus) apie pasaulio pradžią, dievą, pranašus ir t. t.

Kalėdos tai lietuviškas žodis iš veiksmažodžio kalta, toji dievinė senovės lietuvių, namų šeiminiukas kalbė siemon vieni, arią ragą, o žymis į žnyčios sieną įmuriuoja naują plytą pažymėjimui naujų metų: nuo Kalėdų skaitėsi nauji metai.

Kalėdos buvo švenčiama tarp 21-23 gruodžio mėnesį tuo laiku, kaip žiemų žemgalis gryžla į saulę (diena ima ilgėt).

Tai lietuviški Nauji Metai. Žodį kalėdos matyti iš lietuvių perėmę tuos slavų tautos: rusai, gudai, ruteniai ir kiti.

Didis Lietuvos istorikas Simas Daukantas sako, kad Kalėdoms lietuvių valge grūdus, sieną ant skėnimo paskleidę (?). Žymiai tėmėje žvaigždės ir sulgių jų spėjė ateiti; gerą ar blogą metą. O

žmonės linksmėsi kaip ir kitom vašim. Tai praigi, t. y. pa-baigai seniem metam prisiriše kalėda, vilke per kiemus, mūdani labaius dainuodavę:

"Tabalai, tai, tai, tai, Judink, seni, kaulus, Op, op, op!"

Suduokž rankų delnus, ir ip. Po to kaladę sudėginę neva vargus ir nelaimes pereitę metų, vildamiesi laimingesnių naujų metų. Sudėginus senuosius metus, moters tuoj parodo iš medžio drožinį lėlę, vyriškį jį grobsto, bet jos paslėpdavę, kad nerastų.

Kalėdos lietuviams ir laisvamiamam nėra nė švėtima, nė kryžiuokų antimesta šventė, o grynai žilos senovės lietuvių palai-ka — vašies, pric kurių veļiau kryžiuokai prisilaukė, kad šavo prasimanytius dievais bei "šventenybėm" užtemdyt lietuvių viešų (švenčių) apeigų reikišnę.

Kad lietuviams savo gamtos ir ugnes garbinimo tikyboje buvo do-resni, retus bežino, o daugelis mano, kad kryžiuokai, tai nuopel-nas Lietuvių, tačiau nuoga tikrovė rodo, kad kryžiuokai Lietu-vaui atnešė pažeminimą ir skurdą; kunigija ir ponija (jiem lie-tuvių nepuėjo) bujojo! Tikrieji lietuviav skurdo, merdėjo.

Pakruojietis.

Mirė Akademikas V. Viliams

Susilaukęs 76 metų Maskvoje mirė akademikas Vasilij Viliams. Jis buvo Temirjazevo vardo žemės ūkio akademijos profesorius, Mokslių Akademijos narys ir narys Aukščiausiojo Sovieto.

Jo, kaip labai stambų mokslininką, vertino ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir užsieniuose. Jis buvo gal stambiausias tarp sovietinių agronomų.

Jis buvo stambiausias specialistas žemės ūkyje. Mokslias apie žemę ir jos vaisius buvo jo specialybė. Jis apvaisino žemę naujais išradimais. Jo mokslas, kaip padidinti žemės derlingumą, parodė jį esant nepaprastai talentingu praktiku.

Savo mokslinį titulą akademiai neigai vario veikmė bus misterija. Kur vario yra vandenys apšiai, tas vanduo pavojingas. Tas jau senai žinoma žinoma, patirta praktiskam gyvenime.

Amerikos tyruose yra nuodingo vandens delto, kad vario jame daug yra. SSSR yra labai didelis ežeras, kurio vandens nė žmonės, nė gyvunai negeria.

Sovietų šalies agronomijos mokslui ir žemės ūkio kultūros kėlimui akademikas Viliams davė labai daug. Sovietų šalies kolchozai ir sochvozi ai jo labai daug pasimokino.

Zemės prigitų visuomet galima perdirbti,—sakė akademikas Viliams. Ir jis labai daug pasidarbavo tame mokslinial-praktiskame fronte.

Sveikinimai Vilniečiams

Direktorai. Pirm. CH. ZIX Sekr. ST. BUTKUS

Mokslo Dalykai ir Margumynai

DIRBTINAS ŠTURMAS APSIGYNI- MUI NUO ORLAIVIŲ ATAKŲ

Šiandien visur gyvas klausimas, kaip apginti miestus nuo orlaivių atakų. Tuo rūpinasi beveik visos šalys, o kariaujančios valstybės didžiausias pastangas deda, kad apginti savo miestus nuo priešų orlaivių.

Anglija, tuo besirūpindama, dar prieš šį karą Londono apgynimui apsupo miestą balionų siena. Tie balionai prirakinti prie žemės ir yra paleisti aukštai į orą. Nuo vieno baliono link kito eina vielos tvora. Vietos, tarsi oro aukštumoj iškelta tvora, tokiam tankume nutiestos, kad orlaivis negalėtų pralstyti. Tas apgynimo būdas neblogas nuo orlaivių, kurie skrenda nedidelėj aukštumoj. Bet nuo didžiulio iškilusio orlaivio balionais iškelta vielos tvora nieko nereikšima. Ach, tenka žymėti, jog pusėtinai aukštai tokia balioninė tvora užtaisyta. Žinoma, ji daug lėšuoja.

Kitą vertus, lakunas, save paaukavę, gali su orlaiviu smogti į tokią balionais iškelto vielų tvorą ir ją sutraukti. Tuomet paskui ji skrendantiems orlaiviams kelias atdaras.

Tenka žymėti, kad dar tos balionais iškeltos vielinės tvoros padaryta Vilt Londono nebuvo išbandytos užpultų orlaivių kiek jos afektavės miesto apgynimui nuo iš oro atakų. Karui toliau einant ir tas bus patirtas, kai priešingos šalies orlaiviai su pilno-liepsnos kiaušiniiais atsilankys.

Dirbtinas šturmas Prieš Orlaivius.

Prasidėjus dabartiniam karui, Francijos inžinierius Bernard J. Dubos padarė sugestiją ir patiekė išradimo planus padaryti dirbtinį šturmą prieš užpuolkių orlaivius.

Jo planas gal ir galimas įvykinti, bet jis daug lėšuočių ir dar klausimas kaip veikty.

Bernard J. Dubos siūlo pastatyti aukštas vamzdžius, kaip ir milžiniškus kaminus sakysime po 400 pėdų aukščio. Tie kaminais apačioj, ant žemės turėtų but sujungti su milžinišku ikaityto oro vartikliu. Inžinierius nurodo, kad oro reikėtų labai karštai įkaitinti ir kartu su dulkėmis dideliais "fenais" vartyti aukštę per kaminus. Tuo būdu, sako B. J. Dubos, pasidarytų dirbtinas karšto oro tornadas.

Žinoma, jeigu dulkės, o inžinierius pataria dulkėtą orą leisti, kristų ant miesto, tai būtų negerai. Bet inžinierius mano, kad karštas oras išmestas iš išsikūsiusių vamzdžių šalto oro aplinkumoj eity aukštyn. Jis sako, pasidarytų baisi audra, baisesi surkūnis vėjas. Jo supratimu, toks šturmas, pagavęs orlaivį, nešytų savo keliu visąip jį laužydama.

Francijos inžinieriaus Dubos sumanymą dar nei viena šalis nerėmė, negi ėmė rimtam svarstymui. Sunku ką nors pasakyti apie tos ruošės miestų apgynimą nuo iš orinių atakų.

Tačiau tiek galima pasakyti, kad ateityje bus daromi bandymai. Anglija įtaisė balionų vielinę tvorą. Jos teigiamoji pusė tebėra neišbandyta. Dabar francuzas siūlo bandyti dirbtiniu būdu karštu oru iškelti šturmą prieš orlaivius.

Kol kas miestų apgynimui, kaip ir abelai prieš orlaivius vartojta antiorlaivines kanuoles. Jos yra praktiškiausios. Tačiau kanuoles daug ko negali padaryti. Jos į aukštį neša tik apie 16,000 pėdų. Kitos tik 12,000 pėdų. Aukščiausiai skrendančius orlaivius nepasiekia. O yra užrekorduota, kad giedrioj dienoj, kai galima gerai matyti žemę, orlaiviai iš 17,000 pėdų aukštumos sekmingai atakuoja priešą. Tas buvo užrekorduota Sovietų lakunų kovoj prieš japonus Manchuko pasieniuose.

M. A. Šešupis.

Kudikis Yra Motinos Kuno Dalis

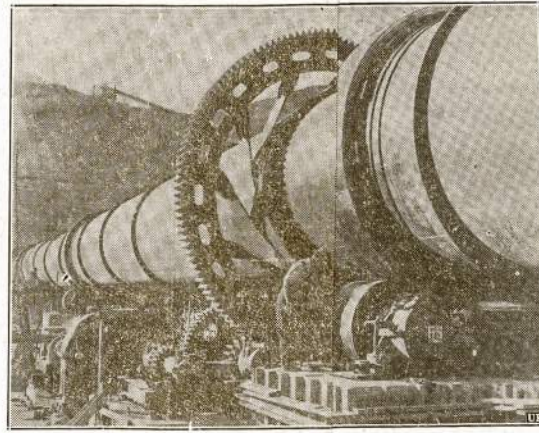
Kol kudikis negimęs, tol neįmanoma tvirtinti, kad jisai būtų nuo motinos kuno atskira dalis. Tikrai tai viena esybė. O net ir užgimęs per tam tikrą laiką jisai esti, chemijos atžalvijo, visai tačingas motinai. Per tam tikrą laiką net kuno dalelių veikimas trumpiai prisiilako motinos kuno atitinkamų dalių veikimo.

Todel visai suprantama, kad motinų pienas yra geriausias kudikiui maistas. Motinos krūtis yra tas fabrikelis, kuris pagamina kudikiui reikalingą maistą-pieną.

Krutys yra daugybė ypatingų narvelių, panašių į mažus išpustus maišelius. Narvelių sienos išklotos dar savotiškesne medžiaga, susidariusia iš daugelio dar mažesnių narvelių-celių. Tai šitos celesės savo įdomiu ju dėjimu ir gamina pieną.

Narveliai apnykti daugybės smulkių kraujo indelių. Plonutėlimis gyslelėmis kraujas atneša į šiuos indelius reikalingų medžiagų pieną gaminti. Tai nepaprastai ir stebėtina įdomi pienui gaminti priemonė. Pagaminimui vienas uncijos pienas per tas gysleles turi prabėgti 400 ir daugiau uncijų pieno.

Pieno medžiaga kraujuje atsiranda motinai palikus nešėnai. Neštumui prasidėjus, povaliai ima liuosotis atitinkama medžiaga ova-rūnos ir kraujo atnešti į krūtį persidirba į labai vertingą pieną. K.

Pirma, negu pradės darlą ant Shasta lveuknio, lifornijoje, budavojamas naujas cemento fabrika. Fabrike numato pagaminti 5,800,0 bačkų cemento, kuris bus sunaudotas išbudavojimui pylimo. Užbaigto projekto galima sudrekinėti visą Centralinį Klionį, Californijoje.

IVAIRENYBĖS

Lapkričio 12, 1940, turėsimą savotišką saulės pritemimą. Tatai atsitikę tik 12 sykų visame šiame šimtmeityje.

Patį mažiausia mūsų solarinės sistemos planeta, **merkuris**, kuris yra arčiau saulės, mūsų žemės netolimas kaimynas, šiek atsisotos tarp žemės ir saulės. Bet kad jis mažas ir gan toli nuo žemės, tai jis padaręs tik mažą rūostiką per saulę.

Tatai ne visur bus pastebėta. Bus galima tai matyti vidurvakaruose nuo 2:30 po pietų iki sauleleidžio, lapkričio 12 d.

Jis mat, kaip ir mūsų žemė, eina apie saulę į tą pačią pusę, dėlto ir laikysis taip ilgai. Kada mėnulis užėna tarp saulės ir žemės, jis greitai pračina, nes jis sukasi apie mūsų žemę ir su ja keliauja apie saulę, o **merkuris** yra savystovus, kaip ir žemė.

Jam kaip arčiau esančiam prie saulės žinoma, ima mažiau laiko apie saulę apkeiliuoti, jis delto pralenks mūsų žemę, gerą pusdienį sykiu eis apie saulę ir bus tamsus ruostas ant saulės.

Beje, Dr. Lee, Astronomijos Departamento pirmininkas Northwestern Universiteto, sako, kad 1940 metais bus nuobodus mylintiems saulės užtemimams, nes tik vienas užtemimas bus matomas Šiaurinėj Amerikoj.

Profesorius William R. Bascom, irgi Northwestern Universiteto, pasirvėžė iš Afrikos dvi žmogaus galvas, bet jos padirbintos iš misinjo. Jos yra liekana, liudijanti, kad Afrikoj žmonės kada nors buvo pusėtinai pakiltę dailėje, bet kada jos dirbtinos, nežinia. Tiek žinoma, kad jos labai senos.

Tos galvos iškasta, sykiu su apie 11 kitų liekanų, atkasinėjant Ife miesto griuvėsius, Negeroa, Afrikoj. Kitas 11 galvų laikosi karalius tos gentės.

Tos dvi galvos, sakoma,

vertės apie \$5,000, bet komerciniu išrovakimui Moksliu jis yra daug vertesnis.

Nuskandinimas Vokietijos karo laivo "Graf Spee", sakoma, išrišo vieną didelį ginčą Jung. Valstijų laivyne. Tas ginčas ėjo nuo 1922 metų.

Admirolas Wm. V. Pratt tvirtino, kad mažesnės kanuolės ant karo laivų, kaip ir 6 colių kanuolių, nes tokias galima rąnkom užtaisyti soviniuis ir jos mitriau galima naudoti.

Kita grupė, kuri rodos ir laimėjo, tvirtino, kad ant visų karo laivų reikia turėti tik 8 colių kanuoles, nes jos toliau pasiekia, daugiau nuostolį jų soviniiai gali padaryti.

"Graf Spee" turėjo 11 colių kanuoles, o Anglijos karo laivas "Exeter", kuris veik suaudzytas, turėjo 8 col. kanuoles, kuomet du kiti Anglijos karo laivai—"Ajax" ir "Achilles", turėjo tik po 6 colių kanuoles.

Taiči, manoma, kad ginčas laimėta adm. Pratt pusėj.

Kažin, ar taip?

Viena, "Graf Spee" buvo mažas laivas, tai del jo gal tokios kanuolės perdidelės, bet nebūtų perdidelės kitiems, didesniems laivams.

Kita, vistiek jis veik suaudžė vieną Anglijos karo laivą, už save daug didesnę ir greitesnę, taipgi pažeidė kitą. Jis kovėsi vienas su trim ir daug už save didesniais. Drumtynės, taigi buvo nelygios.

Sakoma, taipgi jo kapitonas nusizudė delto, kad tas laivas paskandintas nebajogus mušį. Jis dar norėjo sykį išleiti karan, nors prieš jį buvo jau du Anglijos karo laivai ir vienas Francijos. Vis delto jo kapitonas norėjęs kariauti iki galo.

Dr. Gilkey, sugryžęs iš Europos, lygina entuziazmą Anglijoj ir Vokietijoj einant

Ivairios Medžiagos Kelių Nutiesimui

Priprastai kelių nutiesimui vartota sukriusintus akmenis ir cementą. Tačiau paskutiniaus laikais pradėjo tam reikalui vartoti ir kitokią medžiagą. Vokietijoj į asfalto kelią deda aluminio miltų, kad kelias būtų kietesnis ir naktį šviesesnis. Australijoj daugelyje vietų vartojta gumų kelių išgrindimai. Parvžiuoj yra išgrvstų kelių geležis. Aps vatos-medvilnės medžiagą nekuriuose vietose pietinėse valstijose pavartojta kelių nutiesimui.

PATENTAI.

Pereitį savaitę Washington užpatentuota 857 nauji išradimai.

FRANCJA DALYVAUS PARODOJE.

Francijos valdžia sutiko ir sekancijais metais dalyvauti Pasaulinėje Parodoje, New Yorke.

KOKIĄ SAVAITES DIENĄ BUS KALEDOS?

Kalėdos pripuola kožną metų 25 dieną guodžio, bet vis skirtingom savaitės dienom. Sekamais dvidešimts metų kalėdos bus:

- Sekmadienį: 1949, 1955 ir 1960.
- Pirmadienį: 1944, 1950 ir 1961.
- Antradienį: 1945, 1951 ir 1956.
- Trečiadienį: 1940, 1946 ir 1957.
- Ketvirtadienį: 1941, 1947, 1952 ir 1958.
- Penktadienį: 1942, 1953 ir 1959.
- Šeštadienį: 1943, 1948 ir 1954.

į karą 1914 metais ir dabar. Jis ir tada buvo Europoj.

Jis sako, kuomet anais metais kareiviai ėjo su noru, patriotinis upas buvo labai pakilęs, dabar kaip tik priešingai. Visai nėra entuziazmo. Visi karo menori, bijo. Taip ir Vokietijoj, taip ir Anglijoj. Žinoma, Francijoj ne kitaip.

Karas yra žmonijai prapultis, ypatingai karas už pasidalinimą ar persidalinimą pasaulio valdyme.

A-n-s.

FRANCIJOS ENCIKLOPEDISTAI

Kas nori susipažinti su Francijos istorija, tas privalo susipažinti su francuzų enciklopedistais, kurie aštuonioliktame šimtmeety sulosė milžinišką rolę kovoje už minties ir sąžinės laisvę. Tai buvo apšviestųjų bursų, kuriu vadovavo tokie rašytojai ir filosofai, kaip Denis Diderot, Voltaire, Rousseau, d'Alembert, Montesquieu, Helvetius ir daugelis kitų.

Bendromis pajėgomis jie sukūrė milžinišką veikalą, kurį pavadino "Encyclopedie". Tai rinkinys raštų apie mokslą, politiką, filosofiją, matematiką, mediciną, religiją, valstybę, geografiją, istoriją ir tt. Pagal leidėjų pirmutinį sumanymą Enciklopedija turėjo sudaryti aštuoniuos tomos, bet jų išėjo daugiau.

Todėl tos francuzų Enciklopedijos autoriai ir žinomi istorijoj kaip enciklopedistai.

Istorija francuzų Enciklopedijos yra istorija idejinio ruošimosi prie Didžiosios Francuzų Revolucijos, kuri prasidėjo 1789 metais. Pirmasis Enciklopedijos tomas išėjo 1751 metais ir karaliaus įsakymu tuoj buvo sukonfiskuotas, kaip "priešingas monarchijai ir religijai". Antras tomas, kuris patikrovalo, olovėnais metais, taip pat buvo sukonfiskuotas. Valdžios knygyņu generalis direktorius pareiškė, kad Enciklopedija yra eretikų pasikėsinimas "užnuodinti" žmonių protus.

Enciklopedijos redaktoriu buvo Denis Diderot (ištašk Didero). Karališka valdžia žiurėjo į jį, kaip į savo nepermalduojamą priešą. Kaip tik buvo pradėta ruošties prie Enciklopedijos leidimo, karaliaus įsakymu jis buvo suareštuotas ir pašalinamas iš valdžios.

Enciklopedistai susilaukė persekiojimo ne tik iš valdžios puses. Juos atakavo ir jezuitai, kurie net buvo bebėdą pasigrobti Enciklopedijos leidimą į savo rankas. Enciklopedistai pervarė per aštrios kritikos šerengą bažnyčią ir visas jos dogmas.

Diderot yra pasakęs: "Jūs niekad nebesitė laimingais; jei dviem pusėm beargumetuojant jūs lygiai kamuositės abiejų pusių argumentais. Jūs turit daryt sprendimą ir jo laikytis."

Enciklopedistai buvo padarę kitą sprendimą ir laikėsi jo. Jie apsiginklavo mokslu, kad pertvarkyt pasaulį ant kiek tai buvo galima tu laikų sąlygomis.

Atomo Suskaldymas ir Vėžio Liga

Ko' mokslininkai neišbandė vėžio ligoms gydyti. Iki šiol plačiausia vartojta radiacija. Taipgi vartojta Rentgeno spindulius. Paskutiniuuoju laiku gauta visai neblogi rezultatai ta ligą naikinti žmogaus kuno vėsinimu, daliniu užmigdymu, kaip atvėšė žiemą miega nekurią gyvunai, meškoš, barsukai, iš vabzdžių, bitės ir taip toliau.

Kiek laiko atgale Californijos universiteto daktaras E. O. Lawrence padarė bandymus gydyti vėžį bei tos ligos dykųjų celių augimą su laikytiu neutron spinduliais, gaunamais perskelus atomą. Sako, pusėtinai sekmingai sulaukoma tos ligos celių augimas.

Dr. Lawrence žymi, kad su ta mašina galima gaminti ir artificialj radiumą. Jis mano, kad po nekuro laiko bus pradėta neutrone spinduliais vėžio gydymas.

solintas į Bastilijos tvirtovę. Kai jį išleido iš Bastilijos, jis buvo padėtas po žandary priežiura.

Galima įsivaizdinti kokios sąlygose reikėjo tęsti pradėtas darbas. Reikėjo slėpti raštus, keisti spausuves, saugotis nuo šnipų, o tarpais ir visai reikėdavo nutraukt darbas. 1759 metais buvo išleistas įsakymas sudęginti jau išėjusius Enciklopedijos tomos. Tuomet Diderot, beveik nustojęs vilties, pareiškė: "Mūsų garbė, mūsų turtas, mūsų laisvė ir pati gyvybė yra pavojauje."

Bet vis tik darbas buvo varomas pirmyn ir tam daug padėjo tul valdžios žmonės, kurie nebuvo ištikimi karališkai valdžiai ir kurie gelbėjo enciklopedistams.

Joks literatūrinis darbas nebuvo sutikęs tiek kliučių ir tiek persekiojimų, kaip Enciklopedija.

Francuzų Enciklopedija buvo didžiausias mokslų lobynas aštuonioliktame amžny. Ji sužibėjo kaip švyturys tamsioje baudžiavos naktyje.

Kas svarbu pažymėti, kad Francuzų Enciklopedija nebuvo vien tik sausas informacijų ir faktų rinkinys. Ji krepė visumenę prie tam tikro veikimo ir karališkos valdžios sulai labai gerai suprato, kad visa Enciklopedijos dviasia yra uždamintuota prieš feodalizmą (baudžiavų sistemą), klerikalizmą, kuris Francijoj tuomet buvo labai stiprus ir monarchija. Dar keturiasdešimts metų buvo iki revoliucijos, o enciklopedistai jau reikalavo laisvės ir demokratijos. Jie atstovavo buržuazing šviesuomenę, nes patį buržuazija tuomet buvo progresyviė spēka.

Enciklopedistai susilaukė persekiojimo ne tik iš valdžios puses. Juos atakavo ir jezuitai, kurie net buvo bebėdą pasigrobti Enciklopedijos leidimą į savo rankas. Enciklopedistai pervarė per aštrios kritikos šerengą bažnyčią ir visas jos dogmas.

Diderot yra pasakęs: "Jūs niekad nebesitė laimingais; jei dviem pusėm beargumetuojant jūs lygiai kamuositės abiejų pusių argumentais. Jūs turit daryt sprendimą ir jo laikytis."

Enciklopedistai buvo padarę kitą sprendimą ir laikėsi jo. Jie apsiginklavo mokslu, kad pertvarkyt pasaulį ant kiek tai buvo galima tu laikų sąlygomis. Enciklopedistai nesibijoję tu laikų viešpačių ir galiunų. Jie nesibijoję tu laikų teismų, nes žinojo, kad istorija juos pateisins.

Diderot užduoda sekamą klausimą: "Kas šiandien paniekintas—Sokratas ar tas teisėjais, kurie liepė išgerti jam nuodus?"

Žinoma, kad tas teisėjas, o ne Sokratas, kurio vardą žmonija niekad neužmirš. P.

AUKOS VILNIAUS LIETUVIAMS

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorko Aukų Pakviltavimas No. 20.

VILNIAUS REIKALAMS:

A. Apšėginė, Auburn, Me., prisūtintė surinktas aukas \$83.80
 Chas. W. Wasilius, Hilldale-Plainsville, Pa. 11.30
 Kanaados Lietuvių Sąjunga, per A. Sakalą, Montreal, Kanada 14.00
 V. V. S. Skyriaus, New Britain, Conn., surinkta Vilniaus atgavimo minėjimo (prisūtintė) J. Petkavičius 33.27
 (po \$1.00 aukojo: Pr. Gerdauskas, J. Juknelis, M. Palučionis, A. Pilkionis, V. Marteckis, M. Turskis, J. Alekšonis, B. Tamosaitis, Iz. Rulis, J. Šopsys, J. Draučikas, K. Narusevičius, P. Usonis, V. Jokimas).

Taurių Klubas, Scranton, Pa., per W. A. Meškuną 25.00
 John Anunas, Brooklyn, N. Y. 20.00
 V. V. S. Montrealo Skyriaus, per A. Sakalą 51.00
 Lietuvių Ukėšų Gedimino Klubas, Haverhill, Mass., per S. Dzingelavičių 25.00
 Iš E. White Plains, N. Y., gauta per S. Dauidieną 30.00
 (aukojo: SLA 309 kuopa \$21.50, S. ir M. Dauidienai 5.00, P. Mažeikai \$2.00, P. Dauidienai \$1.00, K. Dauidienas \$1.00).

Amalgamated Clothing Workers of America, local No. 218, Baltimore, Md., per Al. Zablaskę 50.00
 Ignas Budreckis, Elizabeth, N. J. 2.00
 Sv. Izidorius D-jos, Bronx, N. Y., 40 metų sukaktuvių minėjime surinkta ir prisūtintė Kazimieras Kavaliauskas 33.45

(po \$1.00 aukojo: Fr. Lukasevičius, J. Kscenaitis, A. Stankevičius, P. Borisas, M. Gaigalėnė, M. Jasevičienė, E. Meleniene, K. Kavaliauskas, E. Baltudionienė, J. Zulkis, J. Rysevicius, J. Urbonas, K. Melema, M. Grygarienė, F. Markevičius, V. Abakavičienė, L. Vaskėvičius, S. Kazlauskas, J. Muznik, J. Misevičius, P. Zacharevičius, S. Kavaliušas, M. Duntarienė, S. Skarutbas, B. Selkaitienė, A. Buinevičius, K. Urbanavičius, B. Markunienė; po 50c. aukojo: A. Zuzienė, A. Jakaitienė, A. Baltudionytė, J. Cedronas, A. Dapkevičienė, V. Brazauskienė, J. Jakaitis, M. Duzanskis, M. Barščiūskas, U. Misičevičienė).

Bayonne, N. J., masinėse prakalbose lapkričio 19 d. surinkta, prisūtintė Vincas Brunza (prakalbas surengė A. L. P. Klubas ir šv. P. ir P. Draugystė; aukojo: Liet. Ukėšų Kl. \$10.00, LDS 26 kuopa \$5.00; po \$2.00: Liet. D-jos 212 kuopa, kun. Stonis, M. Panelis, A. Tumosa, S. Mickevičius, Sr.; po \$1.00: J. Vanagas, V. Brunza, S. Budušis, F. Ralienė, Z. Liutkienė, J. Čiurinskienė, F. Kolantienė, J. Bilionienė, M. Vaivadienė, R. Zablackienė, O. Griškaitienė, F. Tarosas, A. Bichusa, J. Sturvilas, J. Cepinskas, J. Navickas, K. Maziliauskas, J. Sonkus, P. Janinimas, J. Maceika, S. Stunguris, Mrs. Stungurienė, Bibinskas, K. Čiurlis, J. Urbonas, Šerkšnis, J. Rutkauskas, Kupčionis, J. Ličinskas, P. Kliemas, D. Goupsza, Madžišauskas, J. Mokevičius, J. Radzevičius, J. Zaleckas, J. Kolanta, Paulauskienė, A. Marcinikas; smulkių aukų \$19.00).

Sandaros 33 kuopos, Norwood, Mass., 25 metų sukaktuvių minėjimo surinkta (prisūtintė J. M. Tumavienė) 36.00
 (po \$1.00: J. M. Tumavienė, K. Yurgelionis, Br. Pečiulis, K. Mickunas, G. Kroupas, J. Arlauskas, O. Kavaliauskas, Ed. Tumanavičius, P. Yankus, St. Vasišauskas, A. J. Namakys, J. M. Pečiulis, S. Naudžiūnas, P. Yokušėnas, G. Vileišis, A. Tumašauskas, J. Kapočunas, J. Keslerienė, A. Yuga, B. A. Tumavienė, P. Gaidelis, L. Gaidelienė, J. Versackas, A. K. Neviackas, E. Baužienė, mok. I. Yurenaitė, inž. B. Vasiluškas; po 50c.: K. Adamkevičius, J. G. Petruskas, B. Vahaitė, A. Valiackas, V. Goniprow, T. Grevis, J. Jonušonis, F. Cofsky, M. Šeragalas; po 25c.: Mrs. J. Styles, A. Jasionis, J. Sklupas, B. Šeragalaitė, M. Valatkienė, J. Komandulis, A. Gasson, J. Dixon; smulkių \$25.00).

V. V. S. Skyriaus, Baltimore, Md., surinko—prisūtintė adv. Nadas Bastenis 134.88
 (aukojo: D. L. K. Keščučio D-ja \$50.00, Moterų Piličių Klubas \$20.00, M. Jurksaitė \$1.00, A. Kurelaitis 50c. Per juodu aukojo po \$1.00: J. Dumša, A. Mikalajunas, adv. T. Grajauskas, K. Kučauskas, Jr., A. Jovaiša, A. Dumša; po 50c.: K. Karpavičienė, Juocienė, P. Dumšienė, P. Grajauskienė, K. Gaillunienė; smulkių aukų \$1.00).

V. V. S. Skyriaus susirinkimo lapkričio 12 d. aukojo: K. Stukis Laisvės Paskolos bonų \$25.00, M. Jurksaitė \$5.00, V. ir Pr. Velžiai \$2.00; po \$1.00: Br. Aleknavičius, K. Matuliuskas, S. Levanaavičius, V. Lukasevičius, V. Bielis, T. Matuliuskienė, A. Janušis, V. Pledas, J. ir M. Milunaitis, M. Kučinskienė, K. Dominikaitienė, P. Jaras, K. B. Kučauskas, K. Juraitienė, M. Bulotienė, D. Galimaitienė, K. Jarienė, A. Kilkis, J. Gallinaitis, E. Dikinienė, J. Mikalajuskas; po 50c.: A. Nemura, M. Rutkus, P. Simušas, F. Rutkus, K. Jenkins, Valinskas; smulkių aukų \$7.00; viso \$63.05, rengimo išlaidų \$9.17, įplauka \$53.88.

Am. Lietuvių Tautininkų Klubas, Brooklyn, N. Y., per J. Narvydą 50.00
 Juozas Kripiailis, Ann Arbor, Mich. 5.00
 Vilniaus Fondas, Hartford, Conn., per A. J. Mašiūtį 160.00
 Monika Witkus, Richmond Hill, N. Y. 2.00
 Adv. William P. Laukaitis, Baltimore, Md. 100.00
 Liet. Piličių Klubas, Hudson, Mass., per J. Jackevičių 25.00
 SLA 2 Apskr. Mass. Valst., per J. Dvarecką, Worcester, Mass. 100.00

Lietuvių Lyros Choro, Baltimore, Md., bankiete lapkričio 19 d. surinkta, prisūtintė P. Paserskis 6.00
 K. Kavaliauskas, Bronx, N. Y., per A. Stankevičių 5.00
 J. Bamanuskas, Minersville, Pa., per dienasrą "Laisvę" 13.00
 Operetės Choro, Brooklyn, N. Y., parengime lapkričio 19 d. surinkta, prisūtintė P. Bajoras 53.00
 (aukojo: Op. Choras \$5.00; po \$1.00: P. Bajoras, J. Bajorienė, J. Karpus, Mrs. Jakštytė, M. Kičas, K. Jankus, Kavaliauskas, Mrs. Shedlow, Menderis, Sniečkus, G. Lapė, P. Alkocaitis, J. Bekeris, P. Vidžara, E. Vizbarienė, P. Adomaitis, K. Bagdoras, P. A. Pramatis, P. Litvaitis, P. Pestiņinkas, Karaklitas, A. Gudnis, S. Karvelis; po 50c.: J. Arnola, A. Kudard, P. Svetka, J. Mokevičia, M. Strumenskienė, Anna Bloek, S. Ruemens, J. Byron, J. Latinis, J. Šveigzda, Mrs. Baronienė, St. Urbonytė, J. Kirkus, A. Grinskis, K. Jankutė, P. Juknys).

D. Antanaitis, Philadelphia, Pa., prisūtintė surinktas aukas 6.00
 (aukojo: D. Antanaitis \$2.00; po \$1.00: P. Daukas, J. Biržietis, A. Daukas, L. Kundrotas).
 Bronius Sribas, Brooklyn, N. Y. 2.00
 Andrius Kaminskas, Newark, N. J., per A. S. Trečioką 1.00
 South Boston Lithuanian Citizens' Association, per Kon. A.

O. Shalla 121.00
 Mass. Valst. Lietuvių Draugijų Komit., per St. Michelsoną 93.23
 Liet. Krautėjų Sk. 149, per J. P. Palming, Dorchester, Massachusetts 50.00
 Lietuvos Selpimo Fondas, Lawrence, Mass., per Ananą Snapsauską 100.00

Hoosick Falls, N. Y., lietuviai per A. Zilinską 38.00
 (aukojo: A. Zilinskas \$5.00, A. Domeikis \$2.00, J. Vermauskas \$2.00, L. Albovičius \$1.50; po \$1.00: J. Bakaitis, A. Rudaitis, B. Albovičius, J. Rudaitis, M. Jenuškevičienė, J. Kalinuskas, L. Vermauskas, J. McGrath, S. Labanuskas, P. Zilinskas, Anna Grinnen, J. Lukosevičius, A. Urbonas, K. Zilinskas, J. Sutkevičius, I. Yankus, H. Miller, K. Jesevičius, St. Zareckas, R. Rimkunas, J. Skorupskas; po 50c.: S. Zilinskas, St. Kutkus, K. Yvanuskas, M. Adomaitis, B. Blinstrubas, M. Jenevičienė, C. Devidionienė, S. Aleksonys, T. Modgahysky, J. Adomaitis).

M. Byronas, Lewiston, Maine, per dienasrą "Laisvę" 5.30
 Chas. W. Wasilius, Hilldale-Plainsville, Pa. 15.00
 Vincas Ambrozevičius, Newark, N. J., aukojo \$1.00 ir prisūtintė spalį 9 d. minėjimo surinktus \$10.36, iš viso 11.36

SLA 7 Apskr., Pittston, Pa., per A. Galinską 10.00
 Lietuvių Salės B-vės Kalėdų Egl. Fond., Baltimore, Md., surinko ir prisūtintė per Oną Lukasevičių 17.00
 (aukojo po \$1.00: W. P. Laukaitis, S. Levanaavičius, A. Miliauskas, V. Lukosevičius, S. Loskevičius, S. Butkus, Br. Aleknavičius, J. Sakalis, Z. Gapsis, J. Grabnis, V. Vaičiūnas, J. Milunaitis su žm.; po 50c.: O. Lukosevičienė, E. Lazauskas, J. Kazakavičius, V. Velžis, A. Stankavičius, K. Vaitukaitis, S. Mikukis, S. Yanusha; smulkių aukų \$1.10).

Antanas Kupris, Wilkes-Barre, Pa., prisūtintė 4.00
 (aukojo po \$1.00: A. Kupris, J. Krebauskas, M. Kupris, E. Aidukaitis).
 Martynas Veiveris, North Grafton, Mass. 2.00
 Liet. Politikos Klubas, Kearny, N. J., per J. V. Baltruškonį 5.00
 Cliffside, N. J., liet. visuomenė, per J. Grabauską ir J. Bakuną 71.50
 (aukojo po \$10.00: šv. Pranciškaus D-ja, Am. Lietuvių Nepriklausomų Piličių Klubas, Moterų LDD 10 kuopa; po \$5.00: A. Masitulevičius, Z. Diršė; po \$2.00: J. Priekšinis, J. Grabauskas, L. Počius, O. Skrupskienė; po \$1.00: (Tysa ant šesto puslapio)

Siunčiame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS - Kvietkininkas
 Gėles Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
 3316 S. Halsted St., Chicago, Ill.—Yards 7308-9

Pirkit Naują Buick
MILDA AUTO SALES AGENTUROI
 Pirmas ir vienintelis Chicagoj lietuvių Buick pardavėjas užkveičia jums del apžiūrėjimo ir demonstravimo naujų 1940 metų modelio automobilį.

806 WEST 31st STREET
DOMINIKAS KURAITIS, Sav.
Telephone Victory 1696

ATSTOVAI:
FRANK BULAW, KASTAS SABONIS IR JOHN RODIN

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažyastamus su Kalėdų šventėmis ir linkmais Naujais Metais.

MANOR MEAT MARKET
 2523 W. 59th Street, Chicago, Ill.

A. KELLY, Mgr. Tel. Prospect 7986.

Sveikiname visus savo kostumerius, draugus ir pažyastamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

AUDITORIUM RESTAURANT
 3131 S. Halsted St., Chicago, Ill.
 P. BALČIUNAS ir M. KOVARSKI, Sav.

Phone Grovehill 1595.

Sveikinu visus draugus ir pažyastamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

DR. A. L. YUSKA
 Physician and Surgeon
 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill.
 Corner 67th Street and Artesian Ave.

Sveikinam visus kostumerius, draugus ir pažyastamus su Kalėdomis ir Naujais Metais ir veltijame visiems geriausį pasekmį.

V. RAILA IR U. PETERMAN
UNIVERSAL FOOD STORE
 6801 S. Artesian Ave., Chicago, Illinois.

Phone Hemlock 8370.

Sveikinu visus su Kalėdų šventėmis ir linkmais Naujais Metais.

MEAT MARKET & GROCERY
 2500 W. 45th Street, Chicago, Ill.
 G. KWAINAUSKAS, Sav. Tel. Lafayette 2561.

Sveikinu su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais visus kostumerius, draugus ir pažyastamus.

UNION TAVERN
 3258 S. Union Ave., Chicago, Ill.
 Tel. VICTORY 8630.
PAULINA KAIRIS, Sav.

RECORD WEEKLY
NAUJŲ METŲ PASITIKIMUI
PARENGIMAS
SEKMADIENĮ, GRUODŽIO 31 DIENĄ
 Pradžia 8 Valandą Vakare

Hamilton Hotel
 18 S. Dearborn Street
 Sokiams grieš Erskine Tate's Radio Orkestra. Bus gražus ir įvairus programos. Visus kviečia atsilankyti.

Sveikinu visus savo kostumerius ir lietuvius su Kalėdomis ir Naujais Metais.

ROCKWELL TAVERN
 Geras alus, degtinė, vynas, cigarai ir cigareta.
 3934 S. Rockwell St., Chicago, Ill.
 Phone Lafayette 5277.
 ANTONINA JOKANTAS, Sav.

Telef. Republic 1538.
INTERNATIONAL LIQUOR CO.
 6246-48 S. California Chicago, Ill.

Lietuvių didžiausias degtinės ir vyno sandėlis. Užlaiko geriausią amerikonišką ir importuotą degtinę.

Reikalaukite jusų tavernai Sunny Boy, 4 metų senumo, Kentucky degtinės. Tartinga, švelni ir labai puiki degtinė Taipgi reikalaukit lietuviško Krupniko.

PARDUODAME TIKTAI TAVERNAMS
 Mūsų Valandos nuo 9 iki 5 Užsakymai įvykdomi sekantį dieną.

FRANK VIZGARD

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažyastamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais

KABEL MEAT MARKET
 2958 S. Lowe Avenue, Chicago, Ill.
 JOHN F. KUBILIUS, Sav. Tel. Canal 5194

Sveikiname visus kostumerius, draugus ir pažyastamus su linksmomis Kalėdomis ir Naujais Metais.

CONNIE'S BEAUTY SHOPS
 2127 Milwaukee Ave.—1051 E. 65th St.

3129 S. Halsted Street
 C. ABEKIENE, Savininke.

Phone Yards 1484.

Sveikinu visus, o ypatingai SLA narius, su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Dr. A. L. Graičunas
 3312 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Krikščionybė ir Raganų Gadyne

Rašo A. M. Metelionis.

Iš visų krikščionybės žalingiausių darbų, paremtų ant biblijos, turbūt pirmenybę turės raganų naikinimas. Biblijos antrojo knygoj Maižės, 22:18 skaitome: "Zynės (raganos) neturi gyvos likti." Pasiremiant ant šito sakinio, krikščionių bažnyčia išžudė milijonus nekaltų aukų. Krikščionybės pamatinė dogma tai kova su piktomis dvasiomis (velniais) ir gelbėti geroms dvasioms (aniulams). Buk vienu tarpu ant žemės pilnu gaspadorium buvo vilnias. Tik tam velniui bizn kiek sugadino dievo sunus Jėzus, kuris savo krauju atpirko dalį žmonių nuo velnio. Biblijos kaip senam tai naujam testamente randame daugybę įvairiausių pasakų apie velnią. Naujas testamentas rodo, kad Jėzus turėjo gerą pažintį su velniais. Vietoms randame, kad tas velniukštis buvo galingsnis ir už dievo sunų. Jis užsinėgė dievo sunų ant bokšto tartum vanagas žvirblis, ir norėjo dievo sunui parduoti visą pasaulį, kuris ir taip jam priklausė. Tai vėl Jėzus iš vieno sergančio žmogaus išvarė visą batalioną velnių ir juos suvarė į bandą kiaulių. Vėl iš kito sergančio išvarė kurčią ir nebylį velnią. Čia gali būti tokių, ką paklaus: Kaip tas be kalbos ir gerdijimo velnias galejo Jėzaus jam įsakyti girdėti ir suprasti? Kunigiškos atakos bus: Stebukuli būdu! Iš krikščionių bažnyčios šventieji ir mokytojai pilnai tikėjo į velnių buvimą ir su jais kovoję... Jie sakė, kad visi draugijainiai gyvenime blogumai, nelaimės, tai darbai pikty dvasių-velnių. Tiel velniai patys blogo negali padaryti; jie blogą gali padaryti tik susidėję su blogais žmonėmis-raganomis. Todėl jeigu jvairi neuzderėjo, jeigu karvė neduoda pieno, jeigu vasara nėra lietaus, jeigu vedusi moteris neturi vaikių, jeigu del nesvarumo pasirodė užkrečiamos ligos, tai, sulyg krikščioniška bažnyčia, vis darbai pikty dvasių-raganų.

Daugiausiai raganystė buvo įtartos senos bobautes. Bet buvo įtarti ir vyrai ir jaunos moterys ir net vaikai-mergaitės. Kas tos raganos-raganai buvo? Tai buvo visi ir visos tie, kurie nepasidavė krikščioniškos kungijos ugdymui. Buvo dar užsilikusių senos pagoniškos tikybos pasekėjai; buvo ir tokių, kurie vertėsi nauju būdu priėmę krikščionybę, o slapta buvo pagonys ir garbino savo senus dievus. O pagonių ir kitatikų garbinami dievai, pagal krikščionybę, buvo tikti velniai. Vėl jau buvo ir pačių krikščionių tarpe pradėję atsisrasti skeptikai, kurie nesiskubino kungigams atiduoti pagarbą ir aukas. Tiesa, jau tada katalikų bažnyčia turėjo inkviziciją, įsteigta 1213 metais per popiežių Inaciantą III del naikinimo "eretikų". Bet turbūt inkvizitoriai nesuėję apsidirbti su bažnyčios priešiniais, todėl popiežius Inaciantas VIII, 1484 metais, išleido tam tikrą "bulą", kurioje de jorko pasigalėjimo ragino naikinti raganas, kurios buk yra priežastis, kad tiek daug moterų begimdamos miršta, kad gyvuliai nugaista, kad jvairi neuzderą ir tam panašiai. Nuo tada ir prasidėjo tikra medžioklė ant vadinamų raganų. Tam bažnyčia turėjo du svarbiu tikslu: vieną, tai išnaikinti bažnyčioj esančią opoziciją, o antra, tai su tuo praturtėti, nes įtariamų raganų turtai buvo konfiskuojami bažnyčios naudai. Naikinti raganas buvo "neklaidingų" popiežiaus įsakymas: šventas tikslas ir darbas. Todėl kas ant ko turėjo piktumą ir norėjo atkeršyti, tai skundė kaip raganą. O raganų tyrinėjimo teismas imdavo įskystąjį savo nagan. Tiems tyrinėjimams buvo vartojama daug būdų, bet dažniausia tai šitie keturi: Buvo medinė kedė, kurios sėdynėje ir aplinkui kyšojo 2,000 aštrių vinių. Įtariama auka turėjo sėdėti iki kedėj iki prispažindavo prie kaltės. Kita kedė buvo geležinė, į kurią pasodinavo įtariamą raganą, o po sėdynę užkurdavo ugnį. Trečias būdas buvo, tai buk pas raganas kune yra neskaudama vieta, tai su yla badydavo įtariamam asmens kuną, jieškodami neskaudamos vietos. Taip nelaimingą auką iki mirties užbadydavo. Keturias būdas—įtariamam aukos desinės rankos nyktį pririšdavo prie kairės kojos nykščio, o kairės rankos nyktį pririšdavo prie desinės kojos nykščio ir tada mesdavo į gilų vandenį. Jeigu įmestas plaukia—neskasta, tai prirodymas, kad ragana, ir tokį suvedindavo ant laužo, o jeigu nuskęsta, tai irgi baigtas krjukis. Tuo raganų naikinimo darbu užsiėmė ne vien tik Romos

katalikų bažnyčia, bet nemažiau ir protestonų bažnyčia, tik pastaroji kiek vėliau tą barbarišką darbą pradėjo.

Po to, kaip Anglijos bažnyčia atsimetė nuo popiežiaus Anglijų, raganų naikinimas nesulyginamai padaugėjo. Martinas Liuteris pilnai tikėjo į velnių ir raganų buvimą ir užgyrė raganų naikinimą. Liuteris net sakė, kad jis asmeniškai žino kur velniai, pasivertę į vyrus ir moteris, sykiu gyvena ir net vaikus gimdo. Sakė: "Aš tokius vaikus sumesčiau į upę." Jonas Kalvinas rašė, klausimu nebuvo pažangnis už Liuterį. Jonas Wesley, metodistų tikybos įsteigėjas, kuris jau gyveno tuo laikotarpiu (mirė 1791 m.) kada jau daug valstybių buvo įstatymu buda uždraudę vadinamų raganų naikinimą, mokino, kad jeigu mes atsisakome nuo raganų naikinimo, tai turime atsisakyti ir nuo biblijos. Kiek ištiesių krikščionys išžudė tu vadinamų raganų, sunku pasakyti. Tuli istorikai sako, kad buvo virš milijono žmonių tuo būdu išžudyta. Istorija parodo, kad tik vengij Vokietijoje buvo suvedinta virš 100,000 įtariamų raganų. Istorikai paduoda, kad Anglijoj, tarpe 1603 ir 1680 metų, buvo suvedinta nemažiau kaip 70,000 raganų. Rašytojas Grey sakė, kad jis pats matė Anglijoj apie 3,000 raganų mirtį. Škotijoje raganų deginimo įstatymas išleistas 1563 metais. Gi bažnyčios generalis susirinkimas Škotijoje, 1587 metais, pasmerkė vadininkus už tai, kad jie buk peršvelniai elgėsi su raganomis ir po tardymo perdaug jų paleidžia. O įtartus raganystę galejo nubauti net ir su kvailiausias kaltinimais. Pavyzdžiui, Anglijoj Tamas Grieve buvo rastas kalta raganystėje ir pakartas už tai, kad buk nuo vieno kaimyno sergančios pačios paėmė ligą ir uždejo ant kito kaimyno karvės. Pabaigoje 17-to šimtmečio Francijoje buvo sekantis įvykis: Tula Katrina Cadriere nevedusi susilaukė vaikų. Ji to vaiko tėvu įtarė kunigą Girardą. Bet teismas ją įtarė raganystėje ir surado, kad jos vaiko tėvu buvo velnias. 1458 metais Paryžiaus universiteto profesorius W. Adeline buvo teistas per katalikų vykupą už nepripažinimą buvimo raganų. Profesorius buk verdamas prisipažino prie klaidos. Vienok jis buvo pralastinis iš vietos ir nutestas ant viso amžiaus ir kalėjimo. Čia, Amerikoje, laivai plaukiant į Bostoną ištikio didelė viesula; laivo kapitonas tame kaltino seną bobutę ir ji buvo už tai prigirdyta. Kita moteris ėjo purvinu keliu, bet nesuspūrvino savo anaroko. Už tai buvo paskaityta už raganą ir suvedinta ant laužo. Tulas drutuolis Jurgis Burroughes, kuris galejo pilną bačką paimti už kampo ir pakelti į viršų, buvo įtartas raganystėje ir pakartas.

Istorikas Lecky štai ką rašo apie raganų naikinimą Europoje:

"7,000 raganų buvo suvedinta mieste Treves, 600 tik vienoj Bambugo vykupystėje; 900 į vieną metą Wurtzburgo vykupystėje; mieste Tulause, kur buvo inkvizitorijų centras, ant sykio suvedino 400 įtariamų raganų; Como provincijoje, Italijoje, į vieną metą buvo suvedinta tukstantai raganų; Genevos mieste antsyk buvo suvedinta 500 raganų" ir tt.

Kitas istorikas, Wright, savo "History of Sorcery and Magic" paduoda dienas, skaitlių ir amžių žudomų raganų. Štai: "7 dieną buvo nužudyta 7 aukos; viena mergaitė 12 metų.

23 dieną buvo nužudyta 9 asmenys, ju tarpe trys vaikai: devynių, dešimts ir 14 metų.

26 dieną nužudyta 8 asmenys: vienas mažas vaikas ir mergaitė.

27 dieną nužudyta du vaikai 8 ir 9 metų.

28 dieną nužudyta 6 asmenys: viena mergaitė ir kudikis."

Kadangi tomis raganomis daugiausia buvo moterys, tai Anglijos karalius Jokubas savo "Demonology" paduoda šias "priežastis":

"Moterys yra daug silpnesnės už vyrą, todėl ir yra velniui daug lengviau prigauti moterį, negu vyrą.

O kad tas yra tiesa, tai parodo ir tas faktas, kad rojų velnias prigavo Jieva, o ne Adomą."

Todėl daugiausia moterys buvo įtartos raganystėje ir baudžiamos mirtim. Bet budavo įtarti ir vyrų.

(Bus daugiau)

"LAIMINGŲ NAUJŲETŲ!" Floridos citrinų vaisių augintojai jau "atšitė" naujus metus surengdami vaisių karnevālį Laland, Florida. Čia matome mažylę mergaitę besigančią papusryčiauti Floridos geriausio Grapefruit

DARIAUS - GIENO PAMINKLO STATYMO FONDO KOMITETAS

BROOKLYN, N. Y. Gerbiamieji Lietuviai!

Nuolankiai krepiamėji jus pasitikėdami, kad jus įtinsite šio reikalo svarbą ir sąlydą išklausysite mūsų prašyn.

Pirmame laiške Anrikos Lietuvių Piliečių Klubo Brooklyn, N. Y. įgaliotas komitetas kreipėsi į jus su prašymu rinkti atstovus į Darius-Giėno konferenciją įvyko 1939 m. spalio 29 dieną, Amer. Liet. Piliečių Klubo, 280 Union ave., Brooklyn, N. Y., kurioje dalyvavo šitėms ir iš apieplikės 38 organizacijos, draugijos ir klubai—viso atstusdani 79 delegatus, iš paizydingas lietuvių susirinkimas vienu balsu užgyrė pastatyti paminklą mūsų didvyriams lakunams Steponui Dariaui ir Stanislovui Girardui, užtikrinantį Amer. Lietuvių (Lituanica) Paminklo statymo paruosimą. Paminklo statymo paruosimą šitinklo komitetas iš 7 žmonių.

Dabar, brangūs lietuviai, prieš mūsų stovį svarbiausias klausimas, be kurio mes negalime pradėti su svarbus ir garbingas darbas. Tai pinigų klausimas, kaip ir kokiu būdu sukelti reikalingą sumą pinigų šiam kilniam sumanymui? Klausimas niam sumanymui? Klausimas svarbus, bet nėra jau taip labai sunkus, jei tik visi šiosmete patys į peį kaip vienas ir parody-

sime savo lietuvišką pasišventimą, be pažvalgų ir įsitikinimų skirtumų.

Delto ir krepiamės, gerbiamieji, į jus, o kartu ir visus gerios valios lietuvius, brolius ir sesutes, pasitikėdami, kad suklusime nuosirdaus pritarimo šio kilnaus tikslo vykdymui. Organizacijos, klubai, draugijos, grupės ir bizieriai, profesionalai ir pavieniai, nuolankiai prašomi prisidėti pinigaisi sulyg savo išgalės aukomis, rinkliavomis, pelnu iš pramogų, lankietijų, dalimis nuo uždario ir kt. Paminklo didumas, puikumas ir vertė priklauso nuo to, kokis bus jusų, gerbiamieji, duosnumas ir geri norai. Numatoma, kad už \$5,000 butų galima neblogas paminklas pastatyti. Koks tas paminklas turės buti, išspręsus organizacijų atstovų susaukta konferencija. Visi prisidėjusieji bus apdovanojami apdoje.

Aukus prašome siųsti čekiais, money orderais išrašytis vardu Darius-Giėnos Monument Fund, adresuojant išdiniukui Mr. John Spurga, Port Jefferson Station, L. I., N. Y. Už priimtas stambesnes aukas duos antdujimus tik tų aukų suinteresuotais. Visos aukos bus apsaugojamos, nes išdiniukas yra sudejėję užstatą (kauciją), o pinigai bus dedami į banką išdiniuko ir dviejų gėlojėjų vardu. Visos aukos bus skelbiamos spaudoje.

Suteikti Gražiausią Kalėdinę Dovaną
GERIAUSIA VIETA NUPIRKTI
PAS PIRMOS KLASĖS LAIKRODININKĄ

Pilnas pasirinkimas visokių aukšinių, sidabrinų ir deimantinių daiktų. Vėliausios mados. **Bulova** laikrodėliniai. Puikūs deimantiniai žiedai. Tai gražiausia kalėdinė dovana bus tavo geriausia draugui.

F. A. Bukauskas
10831 S. Michigan Avenue
Chicago, Illinois — Tel. Commodore 0990

Reikiame visiems aukštos pagarbos žodį.
Darius-Giėno Paminklo Statymo Fondo Komitetas:
Jonas Šaltis, pirm.
Walter Šabūnas, vice-pirm.
Antanas Gudonis, sek.
Jonas Spurga, izd.
Jurgis Karpis ir Juezas Kalrys, izdo gėlojėai.
Adv. Stephen Bredis, fin. sek.

NIEKADOS TO NEPAMIRS
Petras: Ar tu atsimeni ką sakei kada pasipirai savo busimam žinomai?
Jokubas: Taip kaip šiandien! Atsiklaupiu prieš jus tėvų ir tūkandamias dantimis išstėnėjau: "Nešauk, meldžiamasis, viskį padarysiu ką liepsi!"

Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

CHARLIE'S UNION TAVERN
Serving Koenig Brau
3437 S. Union Ave., Chicago, Ill.
C. F. GINTILAS, Sav. Phone Yards 5548.

Sveikinu visus draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir linkiu laimingų ir linksmy Naujų Metų.

Lituanica Tavern
3436 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill.
C. UKELIS, Sav. Phone Yards 2413

John Graber Garage
809 W. 32nd St. Chicago, Ill.
Taisau automobilius, trokus. Darbu garantuoju. Kas tik reikalinga del auto pataisymo, atlieku visokią darbą. Kreipkitės.

FELIX TAVERN
1335 W. Madison St., Chicago — Seely 9533

Mes esame netik aludinkiai, bet ir uolia darbininkų judėjimo rėmėjai. Prašome užeit linksmam laikui. Gera muzika kasdien.

FELIX ir PETRUSĖ GELDBUTO, Savininkai
MIKE NACIUNAS, Mrg.

Pirk Westinghouse Kalėdoms Dovaną
Ar tamtos šinote, kad Westinghouse elektriniai refrigeratorai yra pripažinti kaip elektrinius kalpo geriausi ir tvirtiausio championai šiuo.

New "TRUE-TEMP" Control
Kalėdoms jau metoli. Refrigeratorių katpos labai žemos. Dabar geriausias laikas pirkti NAUJIA WESTINGHOUSE REFRIGERATORIŲ iš LIETUVIŲ INŽINIERIŲ KRAUTUVĖS, kur mechanikai duos geriausią patarimą, daug metų gvarantią ir lengvą išmokėjimą del lietuvių. Del daugiau informacijų atvažiuokite ar parasykite, arba pasaukite telefoną: LAFAYETTE 6195

GENERAL RADIO STORE
3856 Archer Ave., Chicago, Ill.
Per 12 metų tarnauja lietuviams
BRIGHTON PARK 6254-519

Westinghouse REFRIGERATOR
IN BETTER FOOD PROTECTION
Kiešėnų apdovanojimas

Pirkit Elektrikinį Refrigeratorių Dabar
Iš mūsų krautuvės ir sutalpsysite nuo \$30.00 iki \$100.00
Pirkite Dabar Ant Išmokėjimo Per 2 Metu.
GENERAL RADIO STORE
Lietuvių Inžinierų Krautuvėje.
3856 Archer Avenue, Chicago, Illinois

AUKOS VILNIAUS LIETUVIAMS

(Tąsą nuo ketvirto puslapio)

00: G. Stasiukaitis, J. Bakamas, J. Burneikis, G. Latvis, K. Grišius, A. Valikonis, B. Naudžius, K. Bukaveckas, J. Tumavičius, V. Koras, P. Kubilius, A. Januškevičius, K. Stasiukaitis, R. Puzinas, K. Derencius, J. Valikonis, G. Valikonis, E. Palka, A. Gill, J. Meus, O. Baltrušaitienė, J. Steponavičius; po 50c.: S. Baltuska, K. Trainelis, M. Jazvinskis).

Iš viso Vilniaus reikalams \$1,026.03
Anksčiau paskelbta \$1,084.15

Bendrai \$2,710.84

Klaipėdos Tremtiniai.
Lietuvių Kongreso Skyrus, Haverhill, Mass., per A. J. Navicką \$115.07

Ivairiems Reikalams.
Kastantas Stulkiš, Baltimore, Md., per V. V. S. Skyrių, priėmė adv. Nadas Bastenius - Sventosios Uosto statl., Laisvės Paskolos bonu \$25.00
M. Aukštaitė, Montreal, Kanada, už išplatintus VGF ženklius 10.00
Martynas Veiveris, North Grafton, Mass., Priskelimo Bažnyč., Kaune 3.00

Iš viso skelbiama \$1,779.76

Pastaba: Kabeleliai išsiusta Vilniaus reikalams: lapkričio 14 d. \$1,000, lapkričio 29 d. \$1,000; čekiais išsiusta: lapkričio 15 d. \$267.45 (jį tarpe \$84.15 Vilniaus reikalams) ir gruodžio 13 d. \$779.76 (jį tarpe Vilniaus reikalams \$626.69).

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE AUKŲ PAKVITAVIMAS NO. 21.

Vilniaus Reikalams, Elizabeth, N. J., lietuvių visuomenė (masiniame mitingė XII, 10) suaukojo, prisidėję D. Petručiūnė \$124.97
LDS 3 kuopa, Philadelphia, Pa., per J. S. Rainį 5.00
K. Kučinskas, Kingston, Pa. 1.00
Burlington, N. J., lietuviai per

PASTOVUMAS

Tą liudija įstaigos 44-rių metų gyvavimas.

Si bendrovė, kaip mūsų tauta, yra įstojta ant namų kurie yra savininkų apgyventa. Nerastie saugėsni vietos taupyti savo pinigams.

ISIGYKITE NAMŲ PER MŪSŲ LENGVO ISMOKĖJIMO PLANŲ, ANT ILGŲ METŲ!

KEISTUČIO LOAN & BUILDING ASS'N. NO. 1

3236 South Halsted Street
Tel. Calumet 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y.
Indėliai kiekvieno taupymo apdrausti iki \$5,000 Federalinėje įstaigoje.

DABAR PIRKITE

Geriausias Laikas Prieš Šventes Gausite Geriausią Tavoją Žemomis Kainomis

Full Fashioned Hosiery 69c ir 79c

Pilnas pasirinkimas visokių drabužių dėl vyrų, moterų ir vaikų žemomis kainomis.

Vyriški Marškiniai Balti ir Spalvoti \$1.45

JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3344 S. Halsted Street
Savininkas J. PIRELIS

'Vilnius' Spaustuvės

Darbininkai sveikina visus "Vilnius" skaitytojus proga žiemos šventėm.

"VILNIUS" SPAUSTUVES
DARBININKAI

Chicago Lietuvos Draugijos Komiteta
Rei Išrinkti Degutį, Stalioraitį ir Čepuką

Perna Draugijos Turtas Sumazėjo \$9,000.
Kai pus Siemet, tai Pamatysime Vėliau

Buvęs mūsų draugijos pirmininkas a. Julius Mickevičius už dviejų metų vedimą gavo \$5,000 kiek gaus už šio kontesto jima dabartinis išdėninkas kontesto vedėjas Augustas "Naujieng" redaktorius?

Dabar na Chicago Lietuvos Draugijonaujo komiteto rinkimas. Butai nariai turime pastengti mūsų žmonių įvesti į komitetą šrinkti į jį buvusį Degutį, teising ir nuosirdį draugijos narį Stalioraitį, draugijų veikime rityrusi žmogų; reikia išrinkti Čepuką, veiklų ir rūpesting mūsų draugijos darbuotoją.

Minėtynarių išrinkimas lutinai reikalinga, kad pagerinti draugijoj padėtį. Kaip iki šiol buvo, toiau to pakęsti negali draugijos nariai.

Iki šio kaip mūsų draugija pradėjo plaukia veikti, nariai negavo smulkmeniškas atskaitos. Visi žinome, kad buvo vedėjų, hombistiški kontestai Faktiniai nubiedėjė; po kiekvieno tokio triukšmingo kontesto mūsų draugijos židas, padalinus po šėkė išpuola ant kiekvieno nario, buvo mažesnis. Perna metinė atskaita rode, kad ant kiekvieno draugijos nario teišpuola tik po \$6. Tai koks čia užtikrinimas, kada senstanti nariai pradės džiaunsi sirgti, gaus reikiamų pašalpų ir pomirtinę?

Jau dabar yra nemažai tokių atsitikimų, kad senesnio amžiaus žmonės apsirgę ir negauma už ligų pašelpos. O kas bus toliau?

Kaip Yra su Prisieđusiom Draugysiem Prie Musų Draugijos?

Visi atsimenam, kad prie mūsų draugijos prisidėjo daug mažesnių draugijų įvairiuose miesteliuose ir ten įstojė Kulturo Draugijos skyriai. Teisybę pasakius, tai nėra jokie skyriai, nes sulyg įstatymais tie skyriai yra nelegalūs. Tuose skyruose priklausanti nariai valstijos įstatymų žvilgsnu skaitosi tik pavieniai nariai. Jie neturi jokio halso draugijos reikaluose. Apie tai kitų sykį parašysiu.

Jau pirmiau pabrėžiau, kad mūsų draugijos buvęs pirmininkas a. Julius Mickevičius už du vestus kontestus gavo \$5,000. Dabar mūsų draugijos kontestą veda ponas Augustas. "Naujieng" redaktorius. Jis yra draugijos išdėninkas ir draugijos skyriaus vedamo "Naujieng" redaktorius. Kaip matote, vienas asmuo trijose asabose.

Kaip "Naujieng" naudojami mūsų draugija, kitų sykį parašysiu. O dabar noriu tik tiek priminti gerbiamiem nariam, kad atnečiamam melam į Chicago Lietuvos Draugijos komitetą rinkume šiuos žmones: Degutį, Stalioraitį, Čepuką, Milasevičių, Gabskį, Ruļį ir tt.

Perna išdė iš mūsų draugijos išdėninko vietos Degutį, teising ir nuosirdį žmogų.

Ponas Augustas per užpakalines duris buvo tiksliai įvestas į draugijos komitetą, pastatytas trim svarbiom ir atsakingom pareigom: išdėninko vietom, pareigom: išdėninko ir redagavimui draugijos skyriaus "Naujiengose".

Kas liečia Millerio, tai jis draugijos amžinas sekretorius. Reikia pasakyti, kad jis guma ne tik algų. Apart to, dar iš draugijos išdė visoki komisai eina per jo rankas ir komisai už duoklų išrinkimus.

Mūsų draugijos nariai nebuvo duotas smulkmeniškas ir faktiškas raportas apie draugijos įplaukas ir išlaidas. Reikia išrinkti Komitetą, kuris vestų draugiją teisingai, įstatymų įtvarkoj kad nariam išduotų faktiškas ir smulkmeniškas atskaitas, tai yra, iš kur pinigai palinami ir kam jie išleidžiami. Tas reikalinga, kad apsaugot draugiją ir pačių narių gerovę.

—Senas Chicago Lietuvos Draugijos Narys.

KIEKVIENAS SŪLYG SAVO SKONIU

Jaunikis: Mano brangioji, ar telėksi už mane?
Aštuoniolikinė: Bet tu turėtum paklausti mano motinos pirmiausia.
Jaunikis: Aš jau klausiau jos, bet ji sukėsi dar neturinti divorso.

EXTRA — EXTRA — EXTRA!
FABRIKANTAS PATS ISPARUODA

SAULĖS SPINDULIŲ SVEIKATOS LEMPAS

Kaina \$19.50, dabar kas suspėsėite, gausite tik už **\$6.86**

Lempos pilnai garantuotos pačio išdirbėjo. Tai kam važiuoti Floridai, kad gali gauti "Sun Tan" ir tt. savo namuose. Tai bent Kalėdų dovana!

SCIENTIFIC MODEL WORKS
28 South Clinton St., Chicago, Ill.
Phone State 1966, arba namuose Lafayette 0023.

GIMIMO DIENA
Juozo Lapinsko
Sabatoj, Gruodžio (Dec.) 23 d., 1939 m.
BUS SAUNI PARE
ALEX'S TAVERN
3111 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Skanus užkandžiai ir gera muzika del šokių.
Visus kviečia dalyvauti J. LAPINSKAS.

Sveikinu visus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

J. P. BENEKAITIS TAVERN
1656 N. Troy St., Chicago, Ill.
J. P. BENEKAITIS, Sav. Tel. Capitol 2353.

Telefonas: Yards 1546.

Sveikinu visus draugus ir pažyštamus su linksmomis Kalėdomis ir Naujais Metais.

W. J. Stankunas
PHOTOGRAPHER
3315 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Sveikinu visus kostumerius ir pažyštamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais. Ačiūjame jum už jusų kooperaciją su mumis per pereinus metus.

Modern Millwork & Building Supply Co.
VISKAS DEL NAMŲ BUDAVOJIMO.
3006 Archer Avenue Chicago, Ill.
Phone Virginia 1914-15

Phone Boulevard 4552

Moterims: Seredomis ir Ketvergais

SO. PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYK SVEIKATOS PIRTĮ
Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambariai del pagulėjimo. Kainos labai priemamos.
1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas.

TURTAS VIRŠ \$4,000,000.00
Aatsargos Fondas - - - - **\$275,000.00**

Dabar mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Pasokolas Ant Namų I iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki E, Ser. 9 iki I2
Sub. 9 iki 8 vak.
4192 ARCHER AVENUE

RUSŲ KAIMIEČIŲ MENO KRAUTUVĖ

Tik ką aplaikėme didelį kiekį trejų rusiškų Menogų, Sprotų, Arbatos ir Likerinių Saldainių.

Kalėdoms gražių dovanų; skarelų su spurgais, bliuskų ir vaikam suknelių.

Atsilankykite su šeimynomis pamatyti mūsų prekių.

1172 Milwaukee Avenue
(Sale Leonardo Valgyklos) Phone: Brunswick 9344

Naujų Metų Sulauktuvių

1940

BANKIETAS

SEKMADIENI

Gruodžio 31 d., 1939 m.

LIETUVIŲ AUDITORIUME

3133 S. Halsted Street
Pradžia 7:30 val. vakare.

Programė Dalyvaus:

Duetas: Judzentavičius ir A. Ramanauskienė.
Solo Fritz Jokubauskas.
Trio: A. Dočkienė, K. Abekienė ir D. Yuden.
Šokiams gros Pociaus Orkestra.
Kalakutų Vakarienė.
Įanga išanksto 75 centai.
Prie durų bus brangiau.

KVIEČIA:
ALDLD 1 Apskr. ir LDS 2 Apskritis.

RADIO STANDAI RYTOJ

CHICAGO SPOTS

WIND	WGN	WBBM	WFLC	WFLD	WLS	WMAQ	WFBZ	WVON	WVUE
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Grudžio 23, 1939

8:45—WGES, Sophie Barikus.
 WCFE, Double in Stars.
 10:00—WFBZ, Baltimore Program.
 10:30—WGN, U.S. Army Band.
 WCFE, Youth Program
 11:00—WMAQ, Xmas Program.

POPIET

12:00—WAAF, The Symphonic Hour.
 WBBM, Voice of a City.
 WJJD, Current News.
 WGN, Radio's Voice.
 WGN, Henry Busse's Orch.
 12:30—WIND, Bob Acher, songs.
 WLS, The Miller Family
 WCFE, Matinee in Rhythm.
 WBBM, "The World Keeps Xmas".
 1:00—WAAF, Hooper's Philosopher.
 WLS, Home Talent Program.
 WGN, Ralph Ginsburg's Or.
 1:15—WAAF, "Seven Uppers".
 WBBM, Kickoff Time.
 1:30—WGBD, Civic Program.
 WLS, "Just Ask Us".
 WBBM, Baton Elliot's Melodies.
 WCFE, Music Styled for You.
 WJJD, Fred Heck, Organ.
 2:00—WBBM, Baton Elliot's Melodies.
 WLS, Merry-Go-Round.
 WGN, Freudberg's Orch.
 2:30—WFBZ, Popular Tunes.
 WAAF, Matinee Frolic.
 WBBM, Children's Program.
 WGN, Dance Orchestra.
 3:00—WBBM, Polish Matinee.
 WGN, Songs, Sweethearts Sing
 WIND, Sports Edition.
 WJJD, Matinee Moderne.
 WCFE, Make Believe
 Danceband.
 WAAF, "Mythical Ballroom".
 3:30—WGBD, Radio Debut.
 WGN, Race Results.
 WJJD, Supper Time Frolic.
 4:00—WGES, Creation Hour.
 WBBM, To Be Announced.
 WBBM, Concert Orchestra.
 4:30—WBBM, "Sports Quiz".
 WGN, Hills of Today.
 WBBM, Fitzgerald's Orch.
 5:00—WBBM, Hillbilly Music.
 WMAQ, Kindergarten
 WGES, Songs of Ukrania.
 WCFE, News Flashes.
 WGN, Xmas Carols.
 WGN, The Buckeye Four.
 5:15—WIND, Nan Wynn, Songs.
 WCFE, Union Label.
 WCFE, Musicals.
 WCFE, Community Fund
 WIND, What's Art to Me.
 5:45—WGBD, Amer. Legion.
 WCFE, The Hit Revue.
 WIND, Modern Melody.
 WMAQ, Christmas Hymns.

VAKARE

6:00—WGES, Folk Songs.
 WMAQ, Ginsberg's Orch.
 WCFE, Race Results.
 WGBD, News of the Day.
 WBBM, News.
 WMAQ, Musical Centre.
 6:15—WMAQ, Organ Moods.
 WIND, Sports Review.
 WCFE, Dad's Family.
 6:30—WMAQ, Uncle Jim's Q. & A.
 WBBM, News Reports.
 WBBM, Sport Jammers.
 WGN, News.
 6:45—WBBM, Sports Program.
 WCFE, Sports Review.
 WGN, Inside of Sports.
 WLS, The Westerners.
 7:00—WMAQ, Arch Aboler's Plays
 WBBM, Gangbusters.
 WIND, Max Miller's Orch.
 WGN, Name Three.
 WLS, Barn Dance.
 WCFE, Green Hornet.
 WGES, Theatre of the Air.
 7:30—WMAQ, "Stop Me".
 WLS, Youth vs. Age.
 WBBM, Wayne Kirk's Orch.
 WIND, The Hawaiians.
 WCFE, Hawaii Call.
 WCFE, Where to Go.
 8:00—WGN, Griff Williams' Orch.
 WCFE, Art for Your Sake.
 WBBM, Your Hit Parade.
 WLS, National Barn Dance.
 WMAQ, Art Kasse's Orch.
 8:30—WMAQ, Death Valley Days.
 WGN, News.
 WCFE, Labor Flashes.
 WIND, Tiny Hill's Orch.
 8:45—WBBM, Sat. Nile Serenade.
 WCFE, News Flashes.
 9:00—WMAQ, Camel Caravan.
 WCFE, Symphony Orch.
 WIND, Current News.
 WBBM, Slovak Revue.
 WGN, Heidelberg Orch.
 WLS, Barnyard Jambores.
 WBBM, Rhythm Off the Hill.
 9:15—WHFC, Margie's Programs.
 WIND, Columbia's Gay Nineties.
 9:30—WMAQ, What's My Name?
 WBBM, Red Cross Call.
 WLS, Barn Dance Frolic.
 WGN, Boyd Raeburn's Orch.
 WGN, Joe Sander's Orch.
 WBBM, American's at Work.
 10:15—WBBM, Public Affairs.
 WGN, Jack McLeon's Orch.
 10:30—WCFE, Music Lovers Program
 WIND, Tommy Reynolds.
 WHFC, Symphonic Prog.
 WBBM, Master Works on Air.
 WMAQ, Lou Brown's Orch.
 WGN, Dick Jagger's Orch.
 11:00—WBBM, Mitchell Ayres Orch.
 WMAQ, Nestlé Families
 Drive.
 WBBM, Radio Debut.
 WLS, National Barn Dance.
 WGN, Late News.
 11:30—WIND, Current News.
 WCFE, Hessberger's Orch.
 WBBM, Tommy Boyer's Orch.
 WBBM, Buddy Rogers' Orch.
 12:00—WIND, The Nite Watch.
 WBBM, European War News.
 WIND, The Nite Watch.
 WGN, Jimmy Wright's Orch.
 WMAQ, John Kirby's Orch.

NEDELIOJE

Grudžio 24, 1939

8:00—WBBM, News.
 9:00—WAAF, Carnival of Comics.
 WGN, Morning Concert.
 10:00—WBBM, Press News.
 WHFC, Baltimore Program.
 10:15—WCFE, Sunday Show.
 WAAF, Novettes.
 10:30—WGES, Ballala Melodies.
 WMAQ, To Be Announced.
 WGN, Sunday Morning Mat.
 WLS, The Southerners.
 WIND, Major Bowes' Hour.
 11:00—WGES, Peoples' Program.
 11:30—WBBM, Sunday Sunshine.
 WAAF, Hit of the Show.

POPIET

12:00—WBBM, Hillbilly Music.
 WAAF, Hit of the Hour.
 WCFE, News Flashes.
 WBBM, Hit Tunes.
 WGN, Alice Blue, pianist.
 WMAQ, Xmas Program.
 12:15—WCFE, Fashions on Parade.
 WAAF, Radio Wanderers.
 12:30—WCFE, Nat'l Emerg. Talk.
 WMAQ, From Hollywood.
 WGN, Music You'll Enjoy.
 WCFE, Taylor Orchestra.
 WBBM, Rhythm at Noon.
 1:00—WBBM, "Man Named Xmas".
 WMAQ, "Yugoslav Hour".
 WMAQ, "Smoke Dream".
 WHFC, Margie's Programs.
 WAAF, Remember With Joy.
 WCFE, Spotlight Program.
 WGN, To Be Announced.
 WAAF, "Yugoslav Hour".
 1:30—WCFE, Cameo Theatre.
 2:00—WGES, Mirror of Events.
 WBBM, Norman Cloudler's Or.
 WBBM, Symphony Orch.
 WGN, Meditation and Melody.
 WCFE, Jewish Drama Guild.
 WMAQ, Dramatizations.
 2:45—WGN, Dickie's Xmas Carol.
 3:00—WBBM, National Yeggers.
 WAAF, Idea Exchange.
 WGN, Nobody's Children.
 4:00—WBBM, Xmas Tree Lighting.
 WAAF, Legends of Illinois.
 WMAQ, Blue Barron's Orch.
 WJJD, Supper Time Frolic.
 WBBM, Xmas Program from
 4:30—WMAQ, Spelling Bee.
 WBBM, Metropolitan Audition.
 WBBM, Ben Bernie.
 5:00—WBBM, "Silver Theatre".
 WCFE, Polish Program.
 WBBM, Grouch Club.
 WGN, "Listen America".
 5:15—WIND, Judge Guttschnecht.
 5:30—WBBM, Grouch Club.
 WGBD, Scripture Hour.
 Wash, D. C.
 WBBM, Gateway to Holly'nd.
 WGN, Calling All Cars.
 WCFE, Budrko Program.

VAKARE

6:00—WBBM, European War News.
 WIND, Concert International.
 WIND, Polish Program.
 WMAQ, Jack Benny
 WGBD, Music Concert.
 WBBM, Santa Comes to Town.
 6:30—WBBM, Dick Jagger's Orch.
 WBBM, Mr. Diet, Attorney.
 WCFE, Jack Kelly's Orch.
 WBBM, History in the Making.
 WMAQ, Fitch Bandwagon.
 7:00—WMAQ, Charlie McCarthy.
 WHFC, Letavij Programas.
 WBBM, "The Adventures".
 WGN, Heidelberg's Orch.
 WLS, Revival Hour.
 WCFE, Irish Hour.
 WIND, Paradise Ballroom.
 7:30—WGN, Boyd Raeburn's Orch.
 WIND, Semi-Classical.
 8:00—WMAQ, Man, Merry-Go-Rid.
 WIND, The Walkabout.
 WBBM, Joe Sander's Orch.
 WBBM, Sun, Eve, Hour.
 8:30—WMAQ, American Album.
 WBBM, Irene Rich, Story.
 WGN, News.
 8:45—WBBM, Sports News.
 WGN, Jack McLeon's Orch.
 9:00—WCFE, Revival Hour.
 WBBM, Mammoth Minstrels.
 WBBM, Cooper's Variety Hour.
 WBBM, Campbell Playhouse.
 WGN, Good Will Hour.
 9:30—WGN, Hour of Charm.
 WBBM, Cheerio.
 WMAQ, Home Town.
 10:00—WBBM, Press News.
 WIND, Tiny Hill's Orch.
 WGN, Joe Sander's Orch.
 WBBM, News.
 10:30—WGN, Clyde Lucas Orch.
 WCFE, Ships of Dreams.
 WBBM, Armstrong's Orch.
 WMAQ, Lou Brown's Orch.
 11:00—WBBM, News.
 WGN, Late News.
 WCFE, Hensberger's Orch.
 11:30—WGES, Front Page Drama.
 WGN, Joe Sander's Orch.
 WBBM, Buddy Rogers' Orch.
 WBBM, Little Jack Little.
 12:00—WBBM, News.
 WGES, March of Health.
 WGN, Boyd Raeburn's Orch.
 WIND, The Nite Watch.
 WMAQ, John Kirby's Orch.
 WCFE, George Auld's Orch.

Roselando Zemačių Domei

Lai buna vistomet žemaičiams žinotina, kad Roselando žemaičių visuotinus susirinkimus įvyks trečiadienį, gruodžio 27 dieną, 7:30 val. vakare, Darbininkų svaigėtinai, 10413 So. Michigan ave.
 Šią susirinkimą šaukia žemaičių Kultūros Klubas reikalu įvykstant žemaičių Kultūros Klubui parengimo sausio 6 d., 1940 m., miniočio svėtainėi.
 Taigi, visi Roselando žemaičiai, buikite šiam susirinkime ir apžiūrėkite Roselando žemaičių reikalus.
 Žemaičių Kultūros Klubui pirmininkas, Steponas Narkis.

MELROSE PARK

Gražiai Pasidarbavo Ona Navickienė Dėl Vilniaus Krašto Lietuvių.

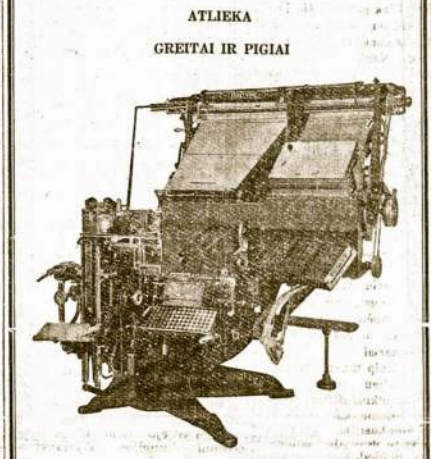
Veik savo pastangomis surašė gražią vakarą, buvo rodomas judis. Kalbėjo Lietuvos konsulas P. Dauzvardis ir "Naujienų" redaktorius, taipgi ir draugijų pirmininkai pranešė, kaip jų draugijos rupinasi dėl Vilniaus krašto suteikti paramą ir kiek jų aukojos. Ponas Dauzvardis pasakė labai įspūdingą prabūdį. Judziai taipgi buvo idomūs, visiem patiko. Garbė už tai Motuzians.
 Aukų surinkta virš \$60 ir likęs parengimo pelnas kartu sudarė

Chicagos Operai Stokuoja Lėšų

Nors Civic Operos sezonas Chicagoj jau uždarys, bet jos globėjai nutarė prašyti aukų sukeliami \$200,000 operos išlaikymui.
 Opera turėjo deficito šį sezoną.
 Opera vis mažiau populiaru darosi tarpe darbo žmonių, gal delto, kad perlangt brangu ją matyti, kuomet judžiose daug pigiau galima ir vaidinimų ir geros muzikos gauti.

DAR YRA LAIKO
 Hollywood'ietė: Aš noriu gauti perskyras, ponas advokate.
 Advokatas: Bet dabar telismuse tiek daug divorsų bių, kad tamstai gal prisels laukti kokius 6 mėnesius.
 Hollywood'ietė: Tai niekis. Aš dar netekėjusi.

VILNIES SPAUSTUVĖ VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

NAUJAS LINTOPAS
 Greičiau ir Geriau Atlieka Darbą ir Turi Daug Naujų ir Gražių Raidžių.

Todel visokiais spaudos reikalais kreipkitės į
 VILNIES SPAUSTUVĖ
 Jusų darbas bus padarytas greitai ir gražiai.

VILNIS
 3116 South Halsted St., Chicago, Ill.
 Telefonas: VICTory 1455

"VILNIES" BANKIETAS

SAUSIO (JANUARY) 14, 1940

6:30 Valandą Vakaro

Lietuvių Auditorium

3133 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Idomus programas ir gera orkestra šokiams. Pirmas "Vilnies" Bankietas. Šiame bankiete bus pugerbti visi vajininkai ir vajininkės ir jiems dovanos įlektos. Tikietas 75 centai išskalo, prie durų \$1.00.

BARBARA RULIENĖ
 (po Tėvais Abromaitūtė)
 Periskyrė su šiuo pasauliu gruodžio 20 dieną, 11:30 valandą ryto, 1939 m., sulaukus žilos senatvės. Gimė Lietuvoje, Švedos mieste. Amerikoj išgyveno 25 metus. Pailios dielaine maldinaine dukterį Elzabetą Kubiliene ir žentą Joną, 4 sūnus: Joną ir Antaną Chicagoj, Povilą Rockforde, ir marčias ir devyris anūkus ir daugiau draugų ir pažystamų. O Lietuvoj — Poira ir dvi seseris ir gimines. Kūnas pašarvotas randasi P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 S. Halsted St. Laidotuvis įvyks penktadienį gruodžio 22 d., 1:30 val. popietį ir koplyčioje ir pažystamais. Vieni laidotuvėse ir suteikti jai paskutini patarnavimą ir aišveikimimą. Nulidė bekame: DUKTĖ SUNAL ŽENTAS, MARCIOS, ANUKAI ir GIMINIS
 Laidotuvis patarnauja Laidotuvių Direktorius P. J. Ridikas, Tel. Yards 1419.

JUSŲ SVEIKATAI

Jusų sveikatai mes turime gero meatus. Naudokite jį vietoje cukraus ir vaistų. Naudodami medų, jus apsaugosite nuo slogų, pataisysite savo vidurius, sutvirtinsite kraują ir visą savo kūno sistemą. Kreipkitės:
 J. BALTUSIS
 3116 S. Halsted Street
 Chicago, Illinois

Cook Countys

DIDŽIAUSIAS IŠPARDAVIMAS Į 20 METŲ 350 Paikusių Chicagoje Atimti Automobilių PARDAVIMUI — PRAKTIŠKAI JUSŲ PACIŲ KAINA

Išsirkite savąjį karą iš didžiausio, patiklausio šiam krašte automobilių parinkimo ir atsinaujinkite šimtus dolerių.
 Čia raste karą, kokią norite ta kaina, kokią ligalėsite mokėti. Nors ir 1,000 mylių nuo Chicago gyventumėte, jums apsimoka dalyvauti šiam didžiuliam išpardavime. Niekur turit pasaujyje jus nerastie tokių žemų kainų.
 Kiekvienas karas patikrintas ir garantuotas, kad duotų jums ilgą metų patarnavimą ir patenkimimą.

20—DODGES 1939, 1938, 1937 ir 1936 kaip nauji, kaskurie su radio įtaisais	\$235	10—PACKARDS nuo 1930 iki 1936. Visi garantuoti, kaip nauji	\$295
35—BUICKS, 1939, 1938, 1937 ir 1936 kiekvienas paruoštas pildai	\$265	15—STUDEBAKER nuo 1930 iki 1936 modeliai visi ir cilindrių kaip nauji	\$195
10—PONTIACS 1939 iki 1936: visi gerai padėtyti ir paruoštie tik už	\$235	10—LA SALLES nuo 1938 iki 1936 ypatingai puikus karai už	\$295
10—CHRYSLERS 1938, 1937 ir 1936, garantuotas, kaip nauji už	\$245	12—PLYMOUTH 1939, 1938 ir 1937 ir 1936 vos varietai, kaip garantuoti.	\$225
24—OLDSMOBILES 1939, 1938 ir 1937 ir 1936 taip šiba kaip naujas sidabrinis doleris už	\$255	18—CHEVROLETS nuo 1939 iki 1936. Visi modeliai, kaip nauji	\$225
8—HUDSONS nuo 1939 iki 1935 kiekvienas garantuo-	\$195	10—FORDS 1939, 1938, 1937 ir 1936 visi nauji ir lygūs, pigiai kaip	\$195

Taipgi turime virš 150 senesnių karų iš visų gamybų ir modelių nuo 1935 iki 1932—visi garantuoti tik už \$45.
 ATMINKITE, KAD KIEKVIENAS KARAS YRA PILNAI GARANTUOTAS IR DUOS JUMS METŲ PATARNAVIMĄ IR PATENKIMĄ

Viskas, ko mes prašome, tai pirm nešų pirksite, aplankykite mūsų parodines kambarius ir patvirtinkite mūsų kainas. Mes pažadame jums slaptumą. Jus nereikės įplinti, mes imsimė jusu karus kaip įmokėjimą, o likusia dali jūs galite išmokėti kaip patogiai.
 Įspėjame ir automobilių dilytas, kad nepralaukite progos aplankyti mūsų parodos kambario, jei nori nerizikuoti Chicagoj pirkti.

Atėdara kasdien iki 10 v. v. ir visą dieną sekmadienį
Cook County Finance Co.
 1340 West 63rd Street. (Prie Loomis)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
 Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse
 Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus 4704 S. Western Ave. TEL. LAFAYETTE 2024	Anthony B. Petkus 1410 S. 49th Ct., Cicero TEL. CICERO 2109
S. P. MAZEIKA 3319 S. Lituanica Ave. TEL. YARDS 1138 ir 1139	Antanas M. Phillips 6834 S. Western Avenue Tel. Grovelld 0143

LACHAWICZ ir SUNUS 2314 W. 23rd Place Tel. Canal 2515 ir 2516 Skryžys: 42 E. 108th St. Tel. Pullman 1279 ir 2515	P. J. RIDIKAS 3354 S. Halsted Street TEL. YARDS 1419
---	---

I. J. ZOLP 1646 W. 46th St. YARDS 0781 0782	J. LIULEVICIUS 4348 S. California Ave. TEL. LAFAYETTE 3372
---	---

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
 AMBULANCE—Dieną ir Naktį
 VISI TELEFONAI YARDS 1741-1742
 4605-07 S. Hermitage Ave.—4447 S. Fairfield Ave.
 Tel. Lafayette 0727
DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse
 Klausykite mūsų radio programus Antradienio ir Sečiadienio rytais 10:00 Val. Ryto, iš WHIP stoties (1480-K) su Povilu Saltimiera

ARGI "RAMYBĖ GEROS VALIOS ŽMONĖMS ANT ŽEMES!"

100,000 Bedarbių Seimų Nedatekliaus ir Liudėsio Prispauostos

Iliuminuojančiomis šviesom blizga kalėdų eglaitės nušviečiant miesto aikštes. Bagotųjų namuose dovany paketais nudėti stalai. Linksmi garai veržiasi pro langus. Garsai skoningai susaisytų valgių sklėdžiasi jų kambaruose. Bet kaip su bedarbiu, su pašalpagyviu šeimos? Kokias "ramybes" dėl jų kalėdų švenčių progą? 97,950 pašalpagyvių tegama tik 83-tų nuosimnų to kas būtina reikalinga labai skrumnams, labai vargingo gyvenimo palaikymui.

Jungtinių Labdarbių pirminikas pakartotinai nurodė, kad bedarbių seimos nežmoniška sunkiai gyvena, kad jų vaikai nedavalgo; kad gyvena kambariuose, kur pavojinga žmogaus sveikatai. Ligonių užvežimas, klinikių vedėjai, socialės tarnybos šviesos spaudro rašė ir miesto tarybai patiekė raportus; apskaičiavimai yra įduoti šalpų administratoriui Leo Lyons, kad dėl stoko maisto vaikai serga įvairiomis ligomis, kad senelių sveikata dėl prasto maisto palaūžta; kad jaunimas negadamos reikiamų vitaminių, neturi to atsparumo, kuris reikalingas. Dėl tos priežasties jiems mokintis kur kas sunkiau.

Kalėdų progos įvairios labdarybės organizacijos duos pietus bedarbiams. Nekurie jų gaus buskutes. Tas gerai, bet žmonėms reikia gyventi ne tik gruodžio 25 dieną, bet ir po tam ir visada, kol žmogus gyvas.

Pašalpyvų krizis neišgyventas Chicagoje. Jis čia čia ir kituose miestuose. Bedarbių tebeukant žmones, nors daug yra kalbėti apie darbų paduogėjimą. Dar vis tebedirba piet WPA 66,000 žmonių. Tie darbai tik laikini. Bedarbių seimų apie pusę milijono žmonių Chicagoje gyvena iš pašalpyvų, iš WPA darbų ir iš visokių išmaldų.

Bedarbių Rengiasi Marsuot i Springfield

Gub. Horner pasirodė labai mielaširdingas žmogus dėl Finlandijos turti, kurie šiuo laiku ištraukė i karą prieš Finlandijos liaudį, prieš darbininkų šali. Bet kodėl mūsų gubernatoriaus užmiršo mūsų žmones — bedarbius, jų seimas, jų vaikus? Jo prašė specialės šalpų sesijos dar vasarą, tik prašymų kėlė Chicagoje miesto taryba, miesto majoras, labdarbingos organizacijos ir visa plati visuomenė.

Ta visuomenė žino, kad valstija surenka iš "sales tax" suvirš 883,000,000. Tik trečdalis tu pinigų skiria bedarbiom, o kitas kam kitam išleidžia. O tie mokėsimai ant prekių buvo uždėta kaip tik dėl to, kad butų pinigų bedarbių ir jų šeimų šelpimui.

"Per Žiaurus Svetias" Sena Moteriškė Nusizudė

Euphenia Schoepha, 75 metų amžiaus, paršė notą, kad "svietas pasidarė labai nuozmus" ir palikusi savo namuose, ant 7600 Sheridan Rd., nusiskandino Michigan ežere. Jos lavonas rastas pie Howard St.

Jos namuose rasta daug voikiškų markių, kurios jau dabar negeros, nes jos perkia 1918 metais, kai Volketijos pinigai buvo labai nuipę.

Senutė buvo našlė.

LIETUVIŲ KALBOS IR MENO VALKIŲ MOKYKLĖLĖS VAKARĖLIS

Komitetas sparčiai rengiasi vairinti vaikučių pramogėle. prie lietuvių kalbos ir dailės vaikučių mokyklėlės prieš-kalėdinių parės. Jis jau yra pripilęs gana daug dovany ir dovanėlių, kurios bus išdalintos šios mokyklėlės mokiniams. Be to, komitetas yra nuipūręs ir daugiau įvairių dovany; jos bus i teiktos ties, kurie arba kurios išeis laimėtojas, žaisimui bei žaidimui. O jų šių parė netrūks — visiems bus proga pasirodyti savo gabumom, savo miltumui ir savo garsumu.

Jeigu tu dieną oras bus palankus ir gamta nepasigailės mūsų apieinėk nukloti baltu minkštutėliu sniegu, ta tu gali i pats mytiškas Kalėdų Diedukas pas mus i šią parę nepatingės užsukti ir sykin su skaitlingu būreliu mergaičių ir berniukų prie puikiai išpuostos eglaitės pa-

Si Vakarą ALDLD Parengimas

Šį vakarą "Vilnius" svetainėje bus ALDLD 19 kuopos kalėdinis vakarėlis. Visi šios kuopos nariai, taipgi bridgeportiečiai ubelnai, kviečiami dalyvauti mūsų kuopos pasilinksminimo vakarelyje.

ALDLD yra, kaip žinote apšvietos organizacija. Ji rūpinasi lietuvių švietimu ir kultūrinu. Ji naudoja visus savo parengimus, visas jėgas tam tikslui.

Atsilankę tad ir linksmi laikį praleisite ir paremsite apšvietos organizaciją.

Narys.

Rachunai Gavo Didelę Dovaną iš Wisconsinio

Juožas ir Prudencija Rachunai, geri vilniečiai ir LKM cho-ro rėmėjai, taipgi mūsų parengimų lankytojai, gavo kaip kalėdų dovany pusė briedžio iš Woodhau, Wis., ir farmierius laišinų ir sviesto. Tą mantą pristė Rachuno giminaitis 25-1.

Kalėdų dienų, gruodžio 25 d., Rachunai rengia savo draugam ir pažystamiems pietus Auditorium tavern, 3137 S. Halsted St. —Širdukas.

Gimtadienio Parė

Juožas Lapinskas, Alekso Lapinsko smuos, turės gimimo dienos parė, šeštadienį, gruodžio 23 dieną. Prie parės rengiasi, la-lai rupepingai ir jau daug svečių turi užkvietus. Kiek Juo-zi reikės užgesinti žvakutę, neteko patirti, tati patirsimas ant vietos, kuomet jis turės užgesinti.

Visi kviečiami užėlti Alekso Lapinsko tavernom, 3111 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Bus skanių užkandžių ir gera muzika šokiams. —J. P.

Alkoholizmas Yra Dažna Priežastis Proto Neveikumam

Iš 2,098 asmenų, susirgusių proto ligom, 656 susirgo iš priežasties alkoholizmo — perdaug naudojimo svaiginančių gėrimų, taip skelbia Dr.Rotman, psichiatrijos skyriaus prie Muncipalio teismo direktorius.

Nuo 1931 metų, proto ligos iš priežasties alkoholizmo, sako Dr.Rotman, žymiai padidėjo. Tada 140 asmenų iš 1,423 proto ligonių turėjo alkoholizmo priežastį.

Perdaug gėrimo visais atžvilgiais negerai.

Nedoras Šposas, Taip Elgtis Negrąžu

Vakar buvo rašyta, kad Antanas Sakalas sužeistas darbe. Taip buvo jo žmonai pranešta. Jinau nusiskubino i Sv. Kryžiaus ligoninę, bet Sakalo net nerado. Jis nebuvo sužeistas. Moteriškė išgąsdinta visa be reikalo.

Saukimas Sakalienės i ligoninę buvo nedoras šposas. Jei kas manė gudriu pasirodyti taip elgdamasis, tai vietoj gudrumo, padrodė tik chuliganizmo.

—Rep.

RESTAURANT AUDITORIUM 3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI IR AMERIKONISKI VALGIJAI SU GERIAUSIU SKONIU

P.Balūnais ir M. Kovarski, Sav.

UŽKVIETIMAS I NAUJU METU PASITIKIMO BANKIETA

Lietuvių Literatūros Draugisios 1-mas Apskritis ir LDS 2-ras Apskritis, rengia saunu naujų metų pasitikimo bankietą Lietuvių Auditorioje.

Chicagoje yra tradicija, kad pasitikėjimui naujus metus iškilmingai su dideliu bankietu. Pirmaiu tuos bankietus rengdavo Northside'je mūsų organizacijos, o per pasukintimus kelis — metus rengia LL. Draugijos ir LDS apskritiai.

Laibi svarbu gražiai, tikliai ir vertingai pasitikėjimui naujus metus masinių organizacijų su-ruoštoji puotoji. Ir tu dar svarbiai dalyvauti naujų metų pasitikimo bankiete Lietuvių Auditorioje, nes ne kokiam ten menkiam asmeninio puoldžio surengtam dalykėliui pramogi bet didelių organizacijų kilni idėjų platinimui, apšvietos skleidimui ir kultūros kėlimui dalyvauti surengtoji puotoji.

I bankietą įžanga išamokto perkan 75 centai. Bus gražus programos, dainos ir šokiai. Komitetas pasirūpins duoti "floor show". Po programom, kaip ir prieš programą, kitoj švietinėje, visų laikų eis šokiai. Vakarienių prasidės nuo 8 val. vakaro. 12 valandą kada laikrodis išmės vidurnakties valandą pranešant naujus metus, tai bus programos aukštuma.

Visus kviečiame dalyvauti. —LLD ir LDS Apsk. Kom.

Išleis Dar Virš Pusės Miliono Keliams

Illinois valstija turi planą išleisti dar \$578,223 vieškeliams. Kelių Ilinojuje jau ir taip yra užtekinėjai, kai kur ir perdaug. Visi jie retai naudojami. Butų geriau, kad daugiau būtų skiriamas šelpimui bedarbių. —B.

HEALTHY FOOD RESTAURANT

Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai Gaminami Patyrusiu Virėju. Viskas Patarvaminas.

3206 S. Halsted Street JULIA ADAMCKA CHICAGO, ILL.

Phone VICTORY 2679
Mr. ir Mrs. Mike Tarutis

New Century Tavern

3149 S. Halsted Street Chicago, Illinois

Kur Joz, Gedimainis! Pas Mike Taruti Bridgeportan.

Sav. J. Balūnais Phone Canal 0637

INTERNATIONAL FUEL OIL CO.

2236 W. 23rd St., Chicago, Ill.

Geriausias Alyva Kūri-Pečiam Bolleriam Pigiaus.

Perkant:

150 gal. — 7½c. galionas
100 gal. — 8c. galionas

METER SERVICE

CRANE COAL COMPANY

5332 South Long Avenue — Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, perkant

5 tonas ar daugiau \$7.65
PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonas ar daugiau \$7.75

Sales Tax Extra.

Susipažinkite su Svarbia Lietuvių Įstaiga

Bridgeporte yra viena žymiausių įstaigų. Jau 41 metai lietuviškas tarnauja. Čia lietuvių išuogino i milijonų dolerių Keistučio Bendrovė, 3236 So. Halsted st. Keistučio Bendrovė gamdė gerus ir greitus parnauvimus ir teisingai atlieka darbus visiems, katras tik aicina su reikalais. Keistučio Bendrovė duoda pakolus ant pirmų morgiųjų lengvų mėnesinių išmokėjimui. Nei vienias čia neprarado nei cento. Pinaigai išmokami ant pareikalavimo. Visi kviečiami ateiti ir pradėti taupyti savo sunkiai uždirbtus centus, gauti čia didesnius nuosimėjimus už savo pinigus. Keistučio Bendrovė kiekvieno pinigai yra apdrausti iki \$5,000 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Keistučio Bendrovė dydja gražias dovanas lietuviškais kalendoriais. Katras ateis ir pasidės pinigus nuo pirmos dienos sausio, 1940 metų iki dešimtos dienos sausio, tai jam nuosimėjis bus mokama nuo pirmos dienos.

Ateiki, pamatykite sekretorių Juozą M. Mozę, o jis jums išaiškins Bendrovės stovį. Šerinnakas.

Motery "Tea Party"

Sausio 6 d., pas A. Miscikaitienę atsisbus motery "tea party", kuri yra renginama, kad padarius bent kelis dolerius Vidurvakarių Lietuvių Lietuvių Motery Sgrysioi. Šiuo tarpu Sgrysis išde neturi finansų ir negali net delegaciją pasiųsti i svarbiuos konferencijas, kur reikia užsimokėti registracijos duoklę, arba prisidėti prie svarbiųjų organizacijų ir veikti svarbesni darbai.

Visos prašomos ateiti i "tea party" ir atsisvėti savo draugus vyvus. Bus gardių užkandžių ir karštos arbatielės; įžanga tik 25 centai ypatai. Apie tai vėliau pranešame daugiau. Laikykite sausio 6 d. tam reikalui. —Sgrysio Narė.

Jeji jum patinka "Vilnis", tai kodėl nepatarti i savo draugui užsiprenumeruoti?

BALIUS

Rengia ALDLD 19 Kuopa

Subatoj, Gruožio (Dec.) 23 Diena

VILNIUS SVETAINEJE

3116 South Halsted Street

Gera orkestra šokiams. Bus skanių gėrimų ir užkandžių. Kviecia visus atsilankyt Komitetas.

Padadam PUSPADUJIMU už 45c

NICK'S

Cleaners and Dyers

ISVALOM IR

Siūs, Topkočius ir Dreses Išvalom ir Suprošinam Tiktai už 49c

Expertai Savo Amate Phone VICTORY 7954

3107½ So. Halsted Street, Chicago, Ill. PERTAISOM

Phone VICTORY 4356.

JOS. A. RIZGEN

LAIKRODELIŲ PATAISYMO EKSPERTAI

Deimantų ir visokių aukšnių dailių.

ELGIN LAIKRODELIAI

\$21.50 i daugiau

3249 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

CRANE COAL COMPANY

5332 South Long Avenue — Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, perkant

5 tonas ar daugiau \$7.65
PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonas ar daugiau \$7.75

Sales Tax Extra.

CLASSIFIED ADS

PIANOS FOR SALE

Didelės vertės pianai: Spinets, Consolides, Grandes—\$85, \$125, \$165. Nauji ir vortai. 5408 W. North Ave. Gali matyti nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro, nedėdijio nuo 1 iki 6 val. (4c—4c)

WHOLESALE FURNITURE

Urmis Parvaminas Rakandų

Mokėdamas cash už rakandus, sutuopini nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rasykite dėl daugiau informacijos. Visi kviečiami žinomi daktai randai pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6345 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, RE. 6051.

ANGLIS. — Geros rūšies anglis, kiaušinio dydžio; \$6.00 Stoker anglis; \$5.25 ir daugiau. Petroleum Carbon \$7.75. Pocahontas Mine Run \$5. Vežama 2 tonu lada. GRUNDY MINING CO., Canal 7447 (3redc.27)

REAL ESTATE FOR SALE

PARDAVIMUI 5 kambaryj Cottage, yra garduzius, vitininkas, ant pušės akro žemės. Turit įvesta vandenių elektrika ir genu apildomas namukas. Lietuviški apieinėk. Kreipkitės: 10445 S. Homan Ave., Chicago, 622-23

VIETOS PRANEŠIMAI

ROSELAND, ILL.

Šeštadienio vakara, gruodžio 23 d., užkviečia visus, kurie tik mylė smagini pasibaviti ir gerti S. Leachauogo orkestruos, Darbininkų Svetainėje, 10413 Michigan Ave., Roseland. Įžanga ir užkandžių vertė. Pasilinkite i pranešimas ir jis bus geras visai šeimynai kaip įžanga i svetainę. Kitokių tiklėtų nebū.

Misevicia (Mike), J. Rutarakis, Rest.

BRIGHTON PARK

Lietuvių Žagariečių Klubo priemėtis susirinkimas įvyks gruodžio 24 d. Hollywood Svetainėje, 2417 W. 43rd St., 1 val. popiet. Malonkėte pribūti. Bus valdybos rinkimas 1940 m. ir kiti svarbūs reikalai aptarti. (23)

J. Rutarakis, Rest.

Pametė Žaislus, Kas Radote, Atsisaukite

Gruožio 17, Marquette Parke, Marquette Hall, 6908 S. Western ave., laike parengimo, Pažarsky mergaitė paliko savo žaislų dėžutę. Kas radote, prašom atsiųskiti.

A. Pažarskas, Telefonas Crawford 6387.

Alexo Tolstojaus Fantastiška Pasaka

"AUKSINIS RAKTAS"

Paigais iš pasakos "Pinochietis" Taisius bus rodymas "Maršujantis Jaunimas" ir Maskvos Jaunimo Dienes Pamėginimas

SONOTONE

66 E. Van Buren, art Vabash Tėsis nuo 12 Val. Dienos

BALIUS

Rengia ALDLD 19 Kuopa

Subatoj, Gruožio (Dec.) 23 Diena

VILNIUS SVETAINEJE

3116 South Halsted Street

Gera orkestra šokiams. Bus skanių gėrimų ir užkandžių. Kviecia visus atsilankyt Komitetas.

Padadam PUSPADUJIMU už 45c

NICK'S

Cleaners and Dyers

ISVALOM IR

Siūs, Topkočius ir Dreses Išvalom ir Suprošinam Tiktai už 49c

Expertai Savo Amate Phone VICTORY 7954

3107½ So. Halsted Street, Chicago, Ill. PERTAISOM

Phone VICTORY 4356.

JOS. A. RIZGEN

LAIKRODELIŲ PATAISYMO EKSPERTAI

Deimantų ir visokių aukšnių dailių.

ELGIN LAIKRODELIAI

\$21.50 i daugiau

3249 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

CRANE COAL COMPANY

5332 South Long Avenue — Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, perkant

5 tonas ar daugiau \$7.65
PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonas ar daugiau \$7.75

Sales Tax Extra.

Medicinos Doktorai

DR. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS

4422 S. Western Avenue KASDIENA

Nedėdomis pagal atstūrį Phone Virginia 3316

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJOS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAUKA

3343 S. Halsted Street

VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarais 7 iki 9. Šventadieniais 11 iki 12 ryto.

Tel. Yards 3146

A. Montvid, M.D.

West Town State Bank Bldg. 2400 West Madison Street

VALANDOS: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakaro. Tel. Seeley 7530

Namų Telefonas Brunswick 0397

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 S. Ashland Avenue

VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakaro. Nedėdomis pagal atstūrį

Ofiso Tel. Yards 4787 Namų Tel. Prospect 1930

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

OFISO VALANDOS: 2-4 ir 6-8 p.m. Nedėdomis pagal atstūrį

Phone Yards 5221 Residencijos Kenwood 5107

DR. BERTASH

756 West 35th Street (Kamp. 26th ir S. Halsted St.)

VALANDOS: 1-3 ir 6-8 iki 8:30 vakaro. Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone CANAL 6126

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

VALANDOS: nuo 1-3 ir 7-9 Seredomis ir nedėdomis pagal atstūrį

Rez. 6631 So. California Ave. Telefonas Republic 7868

Phonės: Gravelhill 3111

DR. A. K. BUTKO

LIETUVIŠ

KOJŲ SPECIALISTAS

7214 S. Ashland Avenue

Ofiso Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro.

DENTISTAI

Phonės: Yards 2346

DR. C. Z. VEZEL'S

DENTISTAS

4645 S. Ashland Avenue (anti 47th Street)

Valandos: nuo 9 vakaro. Seredoj pagal atstūrį.

DR. G. SERNER

Lietuviš Akių Gydytojas

Fritauko Akinius Kreivija Akių Išvalom

Tel. Yards 1829

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 West 35th St. Kampas Halsted St.

Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėdomis pagal atstūrį

Telefonas HEMlock 9282

ANELIA K. JARUZ

Physical Therapy & Midwife

visą savaitę randasi

6630 S. Western Avenue, Chicago, Ill.

Šeštadienį ir Sekmadienį randasi Central Avenue Beverly Shores, Ind.

Telefonas Michigan City 2799 R 3

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvim, Krikštynom ir Kitokiom Bankietom, Sotėtikom, Patruvym, Linksmas Patarvaminas Visiems

Antanas Norkus, Sav. 750 W. 31st St., Chicago, Ill. TEL. VICTORY 9626

Su reikalais patartina kreiptis pas tuos biznieriuis ir profesionalus, kurie skelbiasi "Vilnyje".

VOLUME XX, NO. 301.

SESTADIENIS, GRUODZIO (DECEMBER) 23 D., 1939 M., CHICAGO, ILL.

KAINA TRYS CENTAI.

Sveikinimai Vilniečiams Sezono Švenčių Proga!

KALĖDOS

KALĖDOS NEVISUOMET BUVO ŠVENČIAMOS 25 DIENĄ GRUODZIO

Krikščioniškame pasaulyje gruodžio 25 dieną švenčiama kaip paminėjimui Kristaus gimimo dienos. Tas mums jau taip įprasta, jog retam teatina mintis į galvą ar kalėdos visuomet buvo švenčiamos 25 d. gruodžio.

Pirmiausiai reikia pasakyti, kad daugelyje šalių 25 dieną gruodžio ar apie tą laiką buvo švenčiama metų pradžios šventė daug šimtmečių pirma krikščionybės laikų. Pavyzdin, dabartinėje Anglijoje 25 gruodžio švenčiodavo kelis šimtus metų jau krikščionybei įsikurus, bet tai nebuvo Kristaus gimimo paminėjimas, o Motinų Naktis—"Modranecht".

Kai krikščioniškos valstybės jau buvo nustačiusios kalėdas švesti 25 gruodžio, tai Anglijos bažnyčių valdovai savo pavaldiniams dar ilgai draudė bile pasilinksminti tą dieną ir liepė sausiai pasininkauti. Nes kitaip, girdi, perdaug būtų panašū į p a g o n i š k a "modranecht" šventę.

Panašią šventę kaip musiškęs kalėdos šventė ir pirmieji krikščionys, bet nevisada gruodžio 25 dieną. Ilgiausiai kalėdos buvo švenčiamos sausio 6 dieną, ką mes žinome kaip "trijų karalių" diena. Iki penktam šimtmečiui nuo Kristaus gimimo bažnyčios valdonai negalėjo susitaikyti kurią dieną jis bus gimęs.

245 metais Origenijus net praeiksmą siuntė ant tų, kurie norėjo nustatyti Kristaus gimimo dieną. Girdi, kaip galima nustatyti Dievo gimimas, lyg kad jis būtų paprastas žmogus! O nustatyti tokį svarbų įvykį visgi reikėjo. Jei kas nors gyveno, tai turėjo gimti. Tad kada? Pirmutinis užrašas, kuriame "tikrai" nustatyta Kristaus gimimo diena gruodžio 25, yra lotynų chronologija, parašyta 354 metais krikščionybės metkaičio. Joje randame: "Pirmais Krikščionybės metais, gruodžio 25 dieną, gimė Viešpats Jėzus Kristus. Tai buvo penktadienis, 15-ta diena jauno mėnulio."

Tuom tarpu patirta, kad tais metais gruodžio 25 diena buvo ne penktadienis, o sekmadienis.

Vėlesni krikščionys chronologai spėja Kristaus gimimo dieną, egiptiečiai, 25 dieną gegužės; kiti 20 d. balandžio; dar kiti 17 dieną lapkričio.

Aišku, jei bažnyčios valdonai neturėjo vieningos nuomonės apie Kristaus gimtuves, tai ir tikintiesiems tas sudarė daug nesmagumo. Einant pamainom daugelyje vietų net muštynės kildavo. Mat žmonės buvo prpratę švesti kalėdas viena diena, o čia ateina įsakymas perkeičias senas tradicijas.

Idomu ir tas faktas, kad rytuose, tai yra Palestinoje, Egipte, kur Kristus neva gyveno, ilgiau nesuitaikyta dėl kalėdų dienos. Tuom tarpu vakaruose, Ispanijoje, Romos imperijoje kalėdos daug anksčiau pradėta švesti gruodžio 25 dieną.

Pagaliaus baigiantis ketvirtam šimtmečiui, popiežiaujant Anastazijui, kalėdos įsakyta visur švesti gruodžio 25 dieną. Nors iš pradžių tas įsakymas nevisur prigijo, bet laikui bėgant susitaikė. Idomu ir tas, kad kalėdų šventės suvienodinimui labai priešinosi kalcirius krikščionių patriarkai, kaip, pavyzdin, Aleksandrijos patriarkas Teofilus, Cretos patriarkas Epifanijus ir kiti. Beje, kalėdos iki 534 metų nebuvo privaloma krikščionių šventė.

Kai jau beveik visam krikščioniškame pasaulyje kalėdos buvo švenčiamos gruodžio 25 dieną, tai paties Kristaus "gimtinėje", Jeruzalėj, vis dar švedavo vasario 14. Kai Romos cezarių buvo Justinianus, tai tik pagrumojus įstatymais Jeruzalės patriarkas sutiko įvesti permainą.

Nors šiandien kalėdos švenčiamos tą pačią dieną visam krikščioniškame pasaulyje, bet nevisur jos yra linksmybės diena.

1644 metais Anglijos parlamente išleista įstatymas, kuris draudė katalikams linksmintis per kalėdas. Priešingai, tą dieną budavo skelbiamas sausas pasninkas ir metavonė. Vėliau tas įstatymas tapo panaikintas, bet dalis Anglijos krikščionių, pavyzdin škotai, dar ir šiandien per kalėdas pasninkauja ir metavoja už nuodėmes.

Tai tiek apie kalėdas arba Kristaus gimimo dieną. Reikia nepamiršti, kad visi su Kristum ir kalėdom susiję "faktai" nėra istorijos patvirtinti. Tai yra tik gražūs padaviniai ir legendos, kurių randasi tiek daug netik pas krikščionis, bet ir į kitus dievus tikinčius.

—Laukuviškas.

VILNĖLIOS VAIZDAL. — Vilniaus krašto lietuviai mokslieviai, vasaros atostogų metu, padeda savo tėveliams dirbti laukų darbus, kartu stiprindami ir savo sveikatą gamtos prieglobstyje.

KELI KLAUSIMAI 'DRAUGUI'

"Draugas" kasdien išlieja daug asarų už Finlandijos buržuazinę valdžią. Jam ta valdžia yra pavyzdin ir demokratiška. O Sovietų Sąjungą jis perstato, kaip žmonijos neprietelį valstybę, "kuri nepaiso civilizuoto pasaulio pasipiktinimų" (14 d. gruodžio). "Draugas" net Tautų Lygą atgaivino ir priduda labai daug reikšmės jos "moraliniui pasipiktinimui."

Ar "Draugas" nežino, kad Tautų Lygą yra merdėjantis, pusiau supuvęs kunas, kad ta Lyga neturi jokios moralinės teisės smerkti Sovietų Sąjungą?

"Draugas" sutiks su mumis, kad Tautų Lygą parduavė: Kinijai, Etiopijai, Austrijai, Ispanijai, Čekoslovakijai, Lietuvai (Klaipėdos atplešimas) ir Albanijai.

Kur buvo Tautų Lyga, kuomet naziai grobė Čekoslovakiją? Kur buvo Tautų Lyga, kuomet Japonija grobė Mandžuriją, o paskui įsiveržė į Kiniją? Kur buvo Tautų Lyga, kuomet naziai grobė Austriją? Kur buvo Tautų Lyga, kuomet vokiečiai užėmė Klaipėdą? Kur buvo Tautų Lyga, kada Ispanijos demokratija į ją apeliavo, prašydama pagalbos prieš Hitlerį ir Mussolinį?

Per visą tą laiką Tautų Lygą tupėjo Anglijos kišeniu. Per visą tą laiką ji buvo su užpuolikaiis ir prieš užpuolituosius. Ji piršto nepakėlė, kad pagalbėjus užpuolituosiams. Kitais žodžiais tariant, ji yra atsakomą už didžiausius razbajus.

Ar "Draugas" pajęgs atremti šiuos mūsų argumentus, šiuos mūsų nesugriaujamus faktus? Jei pas "Draugą" liko bent krislelis sąžiningumo, jis turės sutikti su mumis, kad Tautų Lygą

yra didžiausia prasiradėlė, kad moraliniai ji yra supuvusi.

Bet jeigu Tautų Lygą išdavė ir pardavė tiek daug valstybių, tai kur yra irodymas, kad ji dabar pasitaikė? Ji ne tik nepasitaikė, bet veda savo sena liniją ir Finlandijos atsitikime.

Ar Tautų Lygą stoja už Finlandiją, kad ten yra demokratija? Tautų Lygą stoja už seną Finlandijos valdžią tikrai todėl, kad už ją stoja viso pasaulio reakcija, viso pasaulio kapitalistai. Tautų Lygą stoja už generolus Mannerheimus ir bankierius Risto Rytį, kad savo laiku jie išždė desimtis tūkstančių Finlandijos darbininkų ir valstiečių, komunistų ir socialistų, kurie 1917 metais buvo įsteigę Finlandijoje tikrą liaudies valdžią.

Ta senoji Finlandijos valdžia yra Anglijos imperialistų įrankis. Siandien su ta (Tąsa ant 10-to puslapio)

Demonstracija Prieš "Santa Claus"

Apie mėnesį prieš kalėdas veik prie kiekvienos didesnės krautuvės matosi "santa claus'ai". Dabar mes prie jų taip prpratę, kad retas kuris ir atydą atkreipiame. Nebent vaikai, kurie tikisi, kad "santa claus" atneš jiem dovanų kalėdų naktį.

Sis paprotis Amerikoj nėra taip labai senas. Dar 1894 metais viename Cook apskrīčio mieste moterys buvo surengusios demonstraciją prieš "santa claus." Jos tvirtino, kad "santa claus" neturi nieko bendro su tikrove, o yra tik religinis mitas ir dëlto negalima juomi mulkinti jaunuolių protas.

Demonstracijoje moterys nešė iškabas su šūkais: "Satin Santa Claus!" ir reikalavo krautuvų savininkų, kad nesamdytų žilbarzdžių.

—Stu-as.

KNYGŲ - LAIKRAŠČIŲ SKAITYTOJAM

Retą berast lietuvi, kuris knygos ar laikraščio neskaitytų; vieni mažiau, kiti daugiau knygų ar laikraščių skaito, vieni iš pamėgimo, kiti dėl mados, jei ne knyga, tai laikraštį varto, žiuri, skaito; tokia mada, toks pažangos kelias.

Skaitymo įprotis yra vienas iš girtiniausių žmogaus požymių; skaitas graibsto žinias, lavinasi, mokosi.

Užtat iš skaitančių daugiau, žiurima, reikalaujama, negu iš niekuo nejdamaujančio. Skaitančio privalumas elgtis kiek galima kulturiškai kalboj ir abelnai poelgy. Kultura arba įdarbė yra platauas masto žodis, čia noriu pabrėžti apie skaitymo "įrankius" knygą, laikraštį, kaip su jais turime elgtis, ypač kai knyga ar laikraštis ne nuosavi, t. y., ne mūsų, o vieši, visiem bendri, ar tai skaityklos, ar valgyklos, ar kitos įstaigos lankomam teikiama. Pagirtina, kad tulos lietuvių įstaigos, valgyklos, aludės ir tt., tiekia laikraščius lankomam nevien angliskos, bet ir lietuviskus paskaityt. Nors Amerikoj raštija pigi, dažnas kasdien vieną-kitą laikraštį perka, bet ir žingeidžiausius visų nenusipirksi, o norisi žinot-matyt kuodaugiausia, viešose vietose dažnam skaitymo mėgėjui rodos pasinaudot abelnuoju laikraščiu; trumpai peržiūrēt-peržvelgt kas ra-

šoma, matyt netik žinias, bet ir nuomones rašęjų-vedėjų.

Tulas skaitymo mėgėjas jėgės pasima du ant syk (kaip savo), na, ir laikosi visą jo buvimo laiką iki perskaitys po visą straipsnį, ar ir visus, abu laikraščius. Tokiam "užmiršėliui" neapeina, kad ne jis vienas turi teisę laikraščius skaityt ir kad ir kiti taippt nori ir laukia progos nors kiek dirstelt ir perbėgt laikraščio špaltais. Dar tulas tuoj jėgės pasiima laikraštį ir pasideda ant kelių, ir taip laiko iki pavalgo, o tada imasi skaityt.

Tokie asmenys, nors sulyg skaitymo turėtų rodyt kitiem mandagus apsiėjimo, bei įdarbės pavyzdį, pasirodo saumyliais gobšais ir ne-tašytais storžieviais! Nors tulas ir gana padoriai ir šauniai apsiėdę, o apsiėjime rodo stoką įdarbės bei tinkamo išauklėjimo.

Reikia tokiem atmint, kad viešose vietose ne vieno, o visų bendra nuosavybė; kiekvienas lankovas turi teisę skaityt, pažūrēt. Kaip tu ir aš. Skaitymas laikraščio bent 5-7 minutes, kitam atima teisę bent pažūrēt laikraštį. Skaitoma nemandaguom laikyt po savo nosim ar paslėpus neskaptomą laikraštį.

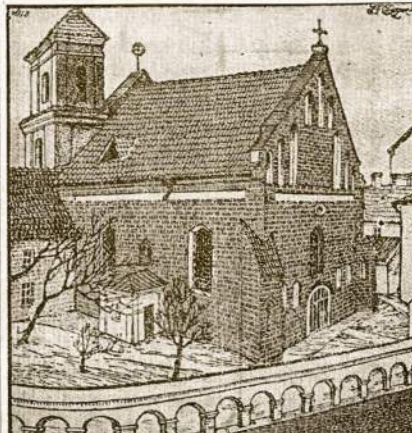
Ryškiausį pavyzdį nekulturiškumo duoda tie, kurie paskaityt išgalvoto laikraščio puslapius, numeta betyarkiai; tokie atrodo lyg būtų jų pačių nuosavas laikraštis, kurį, perskaičius galima mest į gurbą, ir nėra reikalo tvarkiai puslaskčius sudėt. Kitas paėmęs tokį išgalvotą-sudarkytą laikraštį turi pirma jį sutvarkyt, suderint nuo pirmo iki paskutinio puslaskčio ir tik tada galima skaityt.

Kai aš pamatau numetant ar vietoj paliekant išgalvotą, sutaršytą laikraštį, pažiuriu į tokį žmogų kaipo netik betvarkų, bet kaip į siaurai saumylį, kuris tik savim kai gyvunelis tesirupina; nors ir čiuinai apsiėngęs, bet sieloj storžievis.

Blagai daro ir knygų skaitytojai, kurie ne savo knygų žymi pastabas ir lanksto lakštus pažymėjimui skaitymo vietos; lapų lankstymas gadinga knygai tverme, lanksmam (lankstymai) pakerta toj vietoj popierį ir atitruckta (nuplyšta).

Pasižymėjimui skaitymo vietos tinkamiausia įdēt kortelę ar lakštelį popierio.

Knygų-laikraščių skaitytojų privalumas pasirodēt kulturiškais, kitus pasininkais, o ne saumyliais storžieviais, be to skaitymas atrodo lyg aklas skaitymo mados sekimas ir gana bedžiūniškas. —A.R.

Sv. Mikalojaus bažnyčia Vilniuje, vienintelė, kurioje lietuviams ligšiol buvo leista lietuviškai melstis.

KELI KLAUSIMAI 'DRAUGUI'

(Tęsa nuo devinto puslapio)

bankierių ir kapitalistų valdžia viso pasaulio plukratija, visi tie Mussoliniai, Chamberlainai ir net Hitleriai. Jie norėjo padaryti iš Finlandijos tvirtovę, kuri nuolat grąsintų Sovietų Sąjungai. Ir jiems dalinai pasisekė tas padaryti.

Kas išbudavo Finlandijoje tas fortifikacijas, tą "Mannerheimo" liniją, jeigu ne britų imperialistai?

Ar Sovietų Sąjunga, ginama save, neturėjo teisės išdraskyti tą širšų lizdą, kuris jai visuomet grąsino? Jei Anglijos imperialistams valia atstatyti revolyvę prieš Sovietų Sąjungą, tai Sovietų Sąjungai valia išmesti tas revolyveris iš rankų, nors nominaliai tą revolyvę laiko savo rankose baltieji finai.

Dar vienas klausimas "Draugui". Ar tamstos jau užmiršote, kaip uoliai gynėte Mussolini, Hitlerį ir Frankistų, kuomet jie naikino demokratinę Ispaniją? Tamstos neapkenėtė Ispanijos demokratijas, tamstos dėjot visas pastangas, kad tik Ispanijos demokratija būtų nukryžiuota. Tuomet Mussolinio bombos buvo jums šventos. Tuomet tamstos neprotestavot prieš civilių žmonių žudymą.

Ar nuo to laiko, tamstos draugiečiai, pasitaisėte? Nieko panašaus. Tamstos stojat už dabartinę baltagvardietiška Finlandijos valdžią dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių jūs guidėte galvą už Ispanijos fašistus. Kaip tuomet jums rūpėjo, kad laimėtų reakcija, o pralaimėtų liaudies valdžia, taip

ir dabar jums rupi, kad laimėtų reakcija, o ne liaudies valdžia.

Dar vienas klausimas žinoi draugiečiai. Tamstos pinot, kad Lietuvos valdžia yra padariusi sutartį su Sovietų Sąjunga ir kad sulygtai sutartim Vilnius buvo grąžintas Lietuvai. Toje Lietuvos valdžioje, kuri padarė sutartį su Sovietų Sąjunga, buvo ir tamstų politiniai broliai krikščionys demokratai. Jeigu tamstos tai sutarčiai pritariat, jeigu tamstos tą sutartį neketinat sabotuoti, tai tamstos turėtumėt smerkti finų valdžią, kuri atsisakė padaryti analogišką sutartį su Sovietų Sąjunga. Jei Lietuva (jūsų partijos žmonėms dalyvaujant) galėjo draugiškai susitarti su SSSR, ir dėl to neprasiliėjo nei lašas kraujo, tai kodėl negalėjo susitarti Finlandijos valdžia, kuriai buvo duodama dar daugiau koncesijų negu Lietuvai?

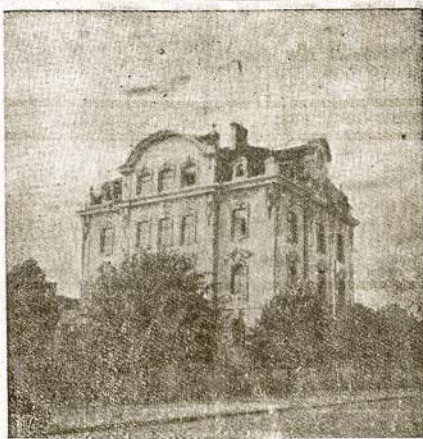
Taigi, vaduojanties net "lietuviška" logika, tamstos turėtumėt smerkti finų valdžios aklą užsispyrimą nedaryti draugiškos sutarties.

Apsisvarstykite, gerbiamieji draugiečiai. Istorija pasuko kitu keliu. Ir ar nėra jums sudėti visus klausimus jį gurba generolo Mannerheimo ir bankieriaus Risto Rytį?

Politikas.

CHIANG KAI-SHEK
PRADEJO EITI
PREMIERO PAREIGAS

Chungking. — Pabaigoje peivitos savaitės gen. Chiang Kai-shek oficialiai pradėjo eiti premiero pareigas; vice-premiero bus Dr. Kung.

Petro Vileišio rūmai Vilniuje, kuriuose yra Lietuvos Mokslo Draugijos būstinė ir archyvas.

VILNIAUS KRAŠTO VALSTIEČIAI LAUKIA ŽEMES REFORMOS

Lietuvos žemės ukio ministerijos pareigūnai dar tik baigė Vilniaus srities dvarų surašėtinio darbus, o jau dvarų surašymas nuaidėjo po visus krašto kampelius, visur bežemių ir mažžemių valstiečių stuksniuose sukeldami daug džiaugsmo ir daug vilčių. Kai kurie jau net spėjo parašyti prašymus. Dabar Vilniaus srities valstiečiai gyvena žemės reformos laukimu ir tikėjimu, kad Lietuva bus loji valstybė, kuri jų reikalus galės geriausia suprasti ir atjausti.

To tikėjimo Lenkija valstiečiuose nebuvo, nors Varšuvų keleris metus žemės reformos reikalas buvo į visas puses tarytas ir pagaliai paliktas vietoj, kaip stovėjis. Buvę pasigindęjys seimas, buvo pasigindęjys senatas, pasirėgęjys vienas kitas suvažiavimas, bet dalyko pirmynė ne žingsnio nepastumdė, kadangi lenkų dvarininkija ir jos interesų gynėja lenkų buržuazija pasirodė tolia savanudžia, anti-visuomeniška, kad nenorėjo leisti apie jokias socialinio teisingumo pastangas.

Lenkų dvarininkija niekaip nepajėgė sutikti su tuo, kad valstiečiai gali būti su ja lyginami ir lygiavertėjai žmonės. O lenkų valstiečiai iš lenkų dvarininkų baudžiamos jungo išvadavo ne patys lenkai, bet rusų caras prieš jų valią...

Jeigu jau lenkų dvarininkai taip vertino savo tautybės valstiečius, tai ką hekalbėti apie Vilniaus krašto valstiečius, kurie nesulpo su lenkybe. Šio krašto valstiečiai ne negalėjo svažuoti apie žemės gavimą iš žemės reformos. Vykdančios žemės reformų Vilniaus krašte, kuri palietė pabėgusių rusų dvarininkų žemes, jos gėrybėmis pasinaudojo toki "bežemiai", kaip gen. Želigovskis, gavęs Turgelių valstiečiuje dvarą, kaip vysk. Bandurskis ir kiti arba įvairūs kolonistai iš Galicijos, kurie čia buvo atsiję krašto lenkinimo misijai.

Tuo tarpu žemės badas Vilniaus krašte nuo prieškarinių laikų buvo didelis. Dar 1921 m. lenkų oficialioji statistika Vilniaus ir Naugardėlio vaivadijose rodo, kad 2-5 hektarų ukiai sudaro 49.7% visų krašto ukių. O jų hektaras neturi žmogaus savybių. Hektaras prie hektaro guldomas nepagimdo trečio hektaro, kai tuo tarpu gyvenytoji prieauglis molat auga, kasmet atsiranda naujos burros ir nauji pilvai, kurie reikalingi papeikti, aprenkti. Dėl to ne nuostai, kad dabar yra kašmų, kurie turi tiek ukinių, kiek yra hektarų. Ar tokiose sąlygose galėjo būti kalba apie žemės ukio kultūros kėlimą. Labiausiai tuo atžvilgiu buvo nuskriausta gudiskoji Naugardėlio vaivadija. Vilniaus vaivadijoje šiek tiek buvo geriau, tačiau rytinės šios dalys maža kuo tesiskyrė nuo Naugardėlio. Juo kur didesni dvarai bū-

turi priklausyti tiems, kurie ją dirba. Teisingumas ir visuomenės gerovė neikalauja, kad dvarų žemė nerikonuotų šalia žemės atkankintų bežemių ir mažžemių, kad musų krašto dvarų žemė būtų valstiečių pragyvenimo šaltinis, o ne dvarininkų saujalės pasipelnijimas. Dėlio musų krašto žemė turi priklausyti nusavybėms tiems valstiečiams, kurie ją savo rankomis dirba. Žemės nusavybė turi būti valstiečių ukio pagrindas, bet ne dvarininkų įrankis valstiečiams išnaudoti."

Taip buvo vilniečių lietuvių suformuluotas nusistatymas dėl laukiamos Vilniaus srities žemės reformos. Tokiam nusistatymui pritaria ir kauniečiai lietuviai, su kuriais teko susidurti, kai jie gryzo "š kelionės po Vilniaus sritį.

Vilniaus srities bežemiai ir mažžemiai iš Lietuvos turi gery vilčių, manydami, kad kaip juos išvadavo iš svetimųjų politinės vergovės, taip dabar padės jiems išsivaduoti iš dvarininkų juos. Daugelin sumetimų nėra jokios prasmės nustelbti tie Vilniaus srities valstiečių lukesčiai, o juo labiau, vilkinti ar laukti. Vilniaus sritį reikalinga žemės reforma radikali ir greitai.

V. Žilėnas.

vo ir juo klebonijų žemių plotai didesni buvo, juo ten skurdžiau gyveno valstiečiai. Tai ir gyvenimo patirta ir mokslo nustalyta.

Kokia yra valstiečių buklė atgautojų Vilniaus sritį?

Čia tenka išanksto pažymėti, kad patys stambieji Vilniaus krašto dvarai atlieko Sov. Sąjungai. Musų srities bene didžiausias bus Soltano dvaras, kuris turi, rodos, arti 4 tukstančių hektarų. Visi kiti po mažiau, nors dvarų yra per 350. Tiek bus, rodos, suradę ir Lietuvos žemės ukio ministerijos pareigūnai.

Kadangi kaip ir nėra didžiųjų latifundijų atgautojų Vilniaus sritį, tai valstiečių skurdas, paglynti, yra mažesnis, negu tose vietovėse, kurios dabar Sov. Sąjungai administruojamos. Tačiau tikslus atsakymas sunkus, nes atgautojų sritį nebuvo surašyta, koliki yra valstiečių ukė. Bet vis dėlto iš turimų musų žemių galima sakyti, kad nuo Latvijos sienos ligi Dukūto vyratai 5 hektarų ukiai, nuo Dukūto per Ignaliną, Kalnėnais, Švenčionėlius, beveik ligi Pabrūdės vyratai 6-7 hektarų, nuo Pabrūdės ligi Rudskių 6 hektarų, o nuo Rudskių per Valkininkus ligi Varėnos ligi 20 hektarų. Bet dėl Rudskių-Varėnos 20 hektarų tenka padaryti pastabą, kad čia valakas turi 160 hektarų, ir tai Sacharos smiltynų. Apskritai inaiant, atgautojų Vilniaus sritį su mažomis išimtimis vyratai 5 hektarų ukiai. Bet tai yra apytikrės žinios, kadangi Vilniaus vaivadijos buvusioji lenkų statistika negalima pritaikyti, kai atlieko beveik tik jos penktadalis.

Kad žemės našumas ir kultūra būtų pakelta, bus reikalinga ne tik kaimų viensėdžiais skirstymas, bet ir dvarų dalijimas. Ar kas nori ar nenori, bet pats gyvenimas verčia lietuvius vykdyti radikalią žemės reformą Vilniaus sritį. Galimas dalykas, kai kuriems skauda širdį dvaro žemę bežemių ir mažžemių lalijant ir galimas dalykas, tie žmonės matys tuo darant dvaroniu skriaudą, bet dar didesni yra skriauda, kai šalia atkankinto žemės kaimo riogso dirvonotų dvaras, kai šalia skurstančio valstiečio dvarininkas lėbavija.

Nedaug Vilniaus sritį yra parceluotinos dvarų žemės. Bet kviary skaičius truputį turės kilsterli, nes jų statistika buvo padaryta laikantis dešnio, kad žemės reforma paliečia tik tuos dvarus, kurie turi daugiau, negu 80 hektarų.

Vilniaus lietuviai, be pažiūrų skirtumo, laikosi to nuomonės, kad žemės reforma turėtų būti radikali ir, kiek galima, miruminti jos alkį. Vilniaus lietuvių, anaipol ne kairiųjų, "Vilniaus Balso" laikrašties pirmojo numerio vedamajam rašė: "kad žemė

Popiežiaus pasirinktas vietininkas, kardinolas Lorenzo Lauri. Jei dabartinis popiežius mirytų, iki kardinolai išrinktas kitą, šis užimtų popiežiaus vietą. Netiesioginiai patrodama, jog "šventasis tėvas" pageidauja, kad jam mirus sostą užimtų Lauri.

Paryžius. — Praeitį šeštadienį Anglijos premieras Chamberlain atskrido į Franciją. Kelionės tikslą jis įsiai ir francuzai slepia. Paryžiaus spauda rašo tiek, kad jisai atskirds be lietsargio.

Zmogus ir be Skrandžio Gyvena

Pereitais metais į Maskvos medicinos institutą, chirurginį skyrių įsirašė pilietis N. skųsdamasis skausmais viduriuose. Ištyrus paaiškėjo, kad jis serga vėžiu, ir didesni skrandžio dalis apimta ligos. Gydytojai priėjo išvados, kad natūraliausia priemonė išgelbėti ligonį — išpiauti jam visą skrandį.

Operacija pasisekė. Šiomis dienomis N. atėjo į įstaigą kontroliniam apžiūrėjimui.

Persviečiant jį rentgenu paaiškėjo, kad dalis siaurosios žarnos prasplėtė ir atsirado rezervuaras maistui. N. jaučiasi gerai. Jisai priaugo net penketą kilogramų.

Per vienuoliką klinikos gyvavimo metų tai jau devintas toks atsitikimas, kai dėl vėžio ligos teko išpiauti skrandį. Visi operuoti tie iki šiol tebegyvena.

Sveikiname visus savo kostumerius, draugus ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Gailius Tavern

3204 S. Halsted St., Chicago, Illinois
Telefonas CALumet 6976
POVILAS IR JULIJA GAILIUS, Sav.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Restaurant Supplies & Retail Meat Market

3239 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Tel. VICtory 2031-2 M. BERTASH, Sav.

Sveikinu visus kostumerius ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais; velju geriausių pasekinių.

BILL'S TAVERN

PLATE LUNCHES 25c
Vištenos ir Steiko specialiai prirėngiamė.
4756 S. Western Ave., Chicago, Ill.
Telefonas Lafayette 2649 Wm. POPPELL, Sav.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais; velju visiemis geriausių pasekinių.

A. R. PATRICK WHOLESALE

Cigarų, cigaretų, tabako, visokių saldinių ir visokių kitų daiktų.
2806 West 63rd St., Chicago, Ill.
Phone Hemlock 0220 A. R. PATRICK, Sav.

Sveikinu visus kostumerius ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir veljų visiemis geriausių pasekinių.

GEORGE MACHT TAVERN

3401 South Leavitt Street
Chicago, Illinois. Phone Virginia 9738.

Sveikiname visus savo pažįstamus, draugus ir kostumerius su Kalėdomis ir Naujais Metais.

MILO WIESNER RECREATION

819-23 West 35th St. Chicago, Ill.
Telefonai: Yards 4621-4622-2868

GREETINGS

Sveikiname visus lietuvius su linksmomis Kalėdomis ir laimingais Naujais Metais.

Ramova Theatre

SOUTH HALSTED STREET (arti 35th St.)
CHICAGO, ILLINOIS.
Pasilinksiminkite su musų Judžiais per šias šventes.

Nuosirdžiai sveikiname draugus, pažįstamus, kostumerius ir visus lietuvius; linkime linksmų Kalėdų ir Naujų Metų

INTERNATIONAL WINE & LIQUOR COMPANY

6246-48 S. California Ave., Chicago, Illinois
Telefonas Republic 1538.
Pas lietuvius visomet yra geriausiai pirkėti. Geriausias lietuviškas Krupnikas, kurio kitur negausi, kaip pas Frank Vizgard.

NE KOKS LAUDŽIAI PAVYZDIS TOKI INTELIGENTAI

Smulkų reikalų priverstas vakar užėjau pas savo artimą bičiulį tūk valdininką. Gyvena jis Vilijampolėje ties patalpoje išnuomotoje vieš. vaist. bibliotekai. Staigus įvykiui galutinai bibliotekos įkūrimą sutrukdė, tačiau tikimasi, kad Kultūros d. tas, tiek pastangų dėjes, padės dar paskutinę ir Vilijampolės darbininkija, bei žemesni valdininkai turės progą pasiskaityti knygy, kurių jie nepajėgia nusipirkti tiek, kiek norėtų. Šis mano bičiulis yra baigęs aukštąjį mokslo, šiek tiek buvęs užsienioose, apsilankęs, tačiau pa- laidai prašvilpavo jaunas dienas ir save, ir kitus skriausdamas. Jis praturtino tėvo ūkį, susargdino žmoną džiova, o tėvynė, be protokolo ir naujų keikma- žodžių nieko nėra nei daves, nei grąžinęs. Tiesa, kuris laikas bičiulis pagyveno ramesnis, visuomeniškesnis, už tai jį viena kategorija pagerbė, bet jam, turinčiam daugiau už kitus valdininkus ir dorą temperamentą, su- namumo ir sveikos intencijos aiškiai buvo permaža. Permaža IX kategorijos atlyginimo ir dviejų kambarių lantynėlis, o šitai jis pats ypatingai stipriai mėgdavo pabrėžti.

Tarpdury sutinko jo seną tarnaitę, nešing didžiulę kasę tuščių pusbutelių.

—Juk tik ne balius kašer bu- vo?

—Kur čia!... Nežinot: mano ponas nebegeta, o!—staiga jį net šuktelėjo iš džiaugsmo.— Nebeteks poniai butelūky juo- dieni dieni slėpti.

—Pietų laiku pareidinėsi,— šyptelėjau.

—Ir pareisi. Jau dabar pareidinėja...

—Laimingai, kurie liki, nes jų...

Tamaitė nuklenkėsi... Mano bičiulis sėdėjo kambarį ir pirštu badė neridulį žemėlapi.

Ramu, ramutėliai: nei žmona, nei vaikučiai netrukdė. Jis nu- žvelgė mane be įprastos šypsenos. Nebeįsirdysau nė tarti ko at- lėjes. Pastebėjau, kad jis ištikro- kilto: šviesesnis, rimtesnis, iš- didesnis. Anksčiau jis manęs klausydavo ir mano įtakai pasi- duodavo. Dabar žiūriu: jis kal- dia, jis aiškina, o j mano pasta- bas atsko kiek iš aukšto.

—Studijuavau naujausįjį žemėlapi,—tarė rimtai.

—Ir kas?

—Čia mąslė, o čia štai ura- gas! Bet stebuklas įvyko—mes gyvi! Atsipalaidojome senų bičiulysejų ir išlikome... Kas mu- dien gali drįsti pasipausti mūsų politikos kelia, a?

—Staiga atsigręžęs tiesiai į mane. —Ar įspėsi, ką aš šiuo mo- mentu mįslinau?

—Jei išlikome vadinas esame reikalingi.

—Duciuoj! Reikalingi pačia giliausia prasme! Šviesiai ma-

tos, kad be politinio budėjimo, be sargybos,—mes būtina! turime dar patrigubinti ir viso mūsų gyvenimo tempą!

—Girdėjau,—nebegeti. Bičiulis susiraukė. Matyt, nu- kandau jo mintį.

—Ne! Liepiau surankioti visus tuščius pusbutelius ir išmesti... —Parduoti? —Ironija visai ne vietoje. Zi- nia—parduoti: pinigais. Nedau- žiau jų į grindis, nemėčiau, gal- vos susisėmęs nebeįėjau. Ne- vadinu. Nedeclatruoja ir kvit! Pri- pažįsniu gėda juvo į tuos bu- telius žiūrėti. Tiek valios, tiek gązdų svajonijų ir vilčių juose paslejo. Be to, vien išėina tė- vėsus ginti, o mes, dar palikę, iš- lėbaisim...

Bičiulio veidas staiga nušė- vo energija ir pasitikėjimu.

—Jeigu mes, lietuviai, norime dirbti ateičiai, mes turime dirbti dabarty ir dabarčiai. Nanti- džiokime nė vienai dienai, per- daug neužkraukime ateinan- čiam kartom. Vėsu būta, kaip daug kas buvo... Gretinkimės prie gyvenimo, kuris yra svei- kas, stiprus, kurybingas ir gra- žus!

Sveikimu!

—Dėku! Tačiau, kad ir kažin kaip ramu ar net smagu būtų į žemėlapi pažvelgus—niekas mirtyje, negali kitų pavaduoti. O juk mirtis švaistosi. Švaistosi apie kiekvieną žmogų tuo lygu ir apie kiekvieną tautą. Bombana- šia, tankai, dujos dar nėra ab- solutių mirties ginklai. Išliku- sija, kad ir ant gruviesčių telt iš- kės gyvos, dauginančios tautos vėliava. Baisiusia, kai žmogus ima kirmyti, iš vidaus. Sakytum ne? O kad mūsų brolis nepu- tų lygu ir visa tauta, reikia po- zityvius kurybiškus valios visur ir visuomet teikiančius lautes prasme, grindžiančiąjį daiktų vertę.

Filosofas... —Ar turi laiko? —Neskubu.

—Pafilosofuokit. Yra, sako, naudingosios mokslo už filoso- fiją, bet nėra už ją aukštesnio. Taigi, sutiksi turbūt, kad daug- mos mūsų inteligentių, ypač kiek praturtėjusių, ar šiaip be tikslo ant gužų tupinčių, gyvenimo prasme buvo pasidariusi smar- kiai karališka: po mūsų nors ir stundus, kažko keistai mane nu- žvelgė? Aš norėčiau, kad mūsi- šioji praeitis išlytųsi drauge su mirusiais. Ar supranti mane? Man būtų smagu, kad patikė- tum, jog esu visai naujas žmog- us, nes nudien mano širdis to- kia, kokią jaučiau kai mane tė- vas prieš trisdešimt metų moks- lais leido. Ar skaitei Kulturoj Dr. Garmuso atsiminimus? Puiku. Lygiai taip ir mano seniokas ma- ne lydėjo, globojo... Pabrėžiu dar kartą: neatsimink senų da- lykų ir nežiūrėk į tai, kas yra senai...

Kur Gali Musų Auksas.

Bičiulis pradare langą.

—Lietuviai pernelgę buvo įsilatavę,—pakėlė jis balsą.— Stebėtinu būdu lietuvuose, tiks- liau mūsų inteligentių tarpe gri- jo švinktelėję senovės bajorų papročiai: gerk, valgyk, tik spėk juosmenį atleisti... O šitoks ba- joriškumas padarė neapsakomą žalą ir visai tautai. Joks mate- matikas, joks ekonomistas nėra apskaičiavęs kiek gali kaštuoti pozityvi žmogus, o tuo pačiu ir tautos energija. Tvirtinu bent, kad šitoks turas yra hrangsenis už aukso kalnus. Kokia gi, mel- džiamasis, pozityvi ir kurybinga energija pas tokį žmogutį, kur amžinai pagirioja, amžinai pa- lei Lozanas stypčioja? Mėšlas! Šitoks nepajėgia atlikti papras- čiausiu raštininko pareigėlių. Tfu! Idiota! mes! Juk pra- geriam ne tik algas, sveikatą, sei- mos ramybę—pra geriam susi- rupinimą krašto problemom ir senulių kaulus. O kad šiaip taip atgautum bent kepurės kilstelė- jimą, bent motinos liudn šyp-

senų, vėl reikia ekvot energiją, ekvoti paskutinę!

—Ar tik neatsimė tavoje de- vylioliktajo šimtmečio savęs plakimas? Konkrečiau...

—Nerimauji. Tuojau, mel- džiamasis, tuojau... Kaip jau buvo gerai laikaš taip, bet mu- dien—reformuokitės. Aiškiau. Girtų pilietį reikia ne globoti, o nuovadose permakvinti, ar tak- sniu namo parvežti, bet lausti, sumnkiai lausti, 80, 50—200 litų ir tuos pinigus skirti kultūros reikalams. Poniais, kurios tik ka- višės palkuoja vaikus tarnai- tėmis patikusios; o šmelčius py- ragaičiais šeriančias—prie dar- bo! Tas, kurios dar salomus te- butėtina ir be užsienietiško su- nelgų, paltų [telesinervina—į sprandą, į Vilkolaki! Vilkolaki! būtinai reikia atgauti ar nau- jai sukurti! Ir Lietuvos Aidas ši- am priitaria... Pavyzdingiems, darbištiesiems ūkininkams mokėti premijas; prie kurių pricina vi- sokų neaiškių žemių, krumų,— išdalminti, atiduoti!

Pertvarkyti pavyzdinguosius ūkius ir atiduoti tiems, kurie ne po parkus vaikščiotis, ne bankų didis varstys, bet dirbs. Neduoti leidimų apsigyventi Kaune ar ki- tuose miestuose, kurie bėga iš kaimų tik laimės įsėjoti, o miestams nėra reikalingi.

Tik darbas ir atitinkamas traktavimas palaiko žmogų. Bent pusė karčiumų, karčiamė- lių—užtaryti! Blaivus piliečiai valstybę daugiau uždirbs negu karčiamininkai.

—Bent atsikvėptum.

—Lukter! Darbininkų kla- simas taip jau puokutas. Gana, pasak oficialių pareigūnu, darbi- ninkams lušnos gyventi! Reikia skubiausia "persidaininti" ger- juviu ir statyti darbininkų kvartalą! Matėm, kad darbinin- kija parodė rimčiausį ir tautiš- kiausį savo "as". Tai šitokios mano, kaip paprasto "obivatelio" nuomonės. Bent doli šito įvykdyti—ir bus aukso...

Yra pasakyta: nėra vienos vi- sienės tiesos ir visiems vieno gėrio.

Douglas Fairbanks, vienas senųjų judžių aktorių, aną dieną mirė sulaukęs 52 me- tų. Jo sunus irgi yra žymus judžių aktorius, bet jis lo- šia jau kalbiniuose judžio- ne, apie kuriuos senasis Fairbanks pradėdamas savo karjerą nė nesapnavo.

Kur Geriausiai Atlyginami Proto Darbininkai

Konkursas Geriausiai Pjesei Parašyti.

SSSR liaudies komisary taryba leido meno reikalų komisariatui 1940 metais pas- kelbti konkursą geriausiai pjesei parašyti. Svarbiausi konkurso tikslai — pakelti Sovietų dramaturgijos ide- jinį ir meniškąjį lygmenį, su- teikti galimybę pasireikšti naujiems talentingiems au- toriams ir praturtinti teat- rų repertuarą.

Konkursas bus priimami visi originalūs dramatiniai kuriniai bent kokia tema ir bent kokiū dramatinium žan- ru (drama, komedija, vode- vilis ir tt.), parašyti bent ku- ria SSSR tautų kalba.

Už geriausias pjeses pas- kirtos šešios premijos: pir- moji—50,000 rublių, dvi an- trosios—po 25,000 rublių ir trys trečiosios po 15,000 rub- lių. Autoriai, kurių kuriniai nebus premijuoti, tačiau bus tinkami spaudai arba sta- tytini teatruose, gaus po 5,000 rublių.

mas, sumažinkim alimėntų mo- kesčius, nekraustykim tautos iš- do, dirbkim, kurkim tėvynėi kaip sau ir išvysim: Lietuva tė- vėnų mūsų, tu didvyrių žemė... Esam reikalingi, bičiuli! Gretin- kimės prie gyvenimo, kuris yra kurybingas, stiprus—ir gražus!

Paklausiau—pusbutelis iš- šiau, bet manų neپرėmė, nes monopoliai buvo uždaryti. Tačiau bičiulio patarimų ne- užmiršau. Gal atsiras tokių ir daugiau.

J. Ripka. ("L. 2.")

Nacionalis Darbo Santykių Tarybos sekretorius Nathan Witt (kairėje), kurį taryba siekia prašalinti iš vietos. Kairėje matosi tarybos investigatorius Fred Kirvonos.

Sveikiname visus savo kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir naujais Metais; velijame geriausių pasekmių visiems.

George Tavern
3159 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Jurgis Janulis, Klemens Usaschis, Savininkai

JOSEPH RUTA TAVERN
3141 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone VICTory 4791
FAMOUS BERGHOFF BEER

Sveikinu su Kalėdų šventim ir Naujais Metais visus savo draugus, kostumerius ir pažystamus.

Alus Šventėms

Jau Laikas Pasirupinti Kokį Alų Šventėm Pasirinksite

Chemikai kiek kartų analizavo White Eagle's Alų, visuomet parėmė mūsų tvirtinimą, kad "Christmas Brew", "White Eagle Lager", "Chopin Malt", "Alweider" ir "Chevalier" Alus priklauso prie labai gerai išvystyto gėrimo. White Eagle Bravoras yra apgalvojimu praneša, kad gali jus aprūpinti tokiu gėrimu, ko praityje negalėjo. Galite užsisakyti nuo mažiausio iki didžiausio kiekio.

LIETUVIAI ATSTOVAS
FRANK P. SPEECHER
White Eagle's
'Christmas Brew'

Šių dienų skonio žinovai pripažysta, kad šiam gėralui nėra lygaus

White Eagle Chopin

Selyklos Alus,
Tonikas su Vi-
taminais B ir D
Energijos Ba-
davojimui.

POPULIARIŠKIAUSIAS
ALUS VISOJ CHICAGOJ

Skrynutė Alaus
Yra Puiki
Dovana
Draugams

YARDS
7460

WHITE EAGLE BREWING CO.
3755 S. RACINE AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS

Laike šventis skubos padarime pasirūpinti su užsakymais anketė. Nevikimant... duokite užsakymus išvažiuojam. tavernam arba per telefoną bravorui.
Yards 7460

Best Wishes
John's Tavern
3464 Lituania Avenue
Phone Yards 6156.
JOHN IR MARTHA DARASKAI Savininkai

Linksmy Kalėdų ir lai- mingų Naujų Metų vi- siems kostumeriams, draugams ir pažystamiems.

Kaip Gyveno Caristinės Rusijos Rašytojai

1889 metų rudenį Maskvos laikraščiuose pasirodė šitokia kronikos žinutė: "Spalių 21 d. prie vieno Smolensko turgavietės namo, kur gyvena beniamiai Maskvos valkotas, atrastas kažkokio senuko lavonas. Pasirodė, kad dviejose vietose senukui perpiantą gerkle. Aplink lavoną telkšojo du dideli kraujo klaniai ir čia pat buvo numestas piliukas pištukams drožti. Lavonas vilkėjo vienas marškiniais. Apfieskojus kisenėse, rasta tik pasas, išduotas buvusiame mokytojų Nikolajui Vasiljevičiui Uspenskiui."

Ši kronikos žinutė praėjo veiki nepastebėta. O tasai "senukas" buvo ne kas kitas, kaip žinomas tų laikų rašytojas Nikolajus Uspenskis. Dvasiniai puosės, nusigėręs, nuskarmaliavęs klajojo rusų rašytojas iš vakynės namų į smulkę, iš smulkės—į turgavietę. Jis nešiojosi su savimi krokodilo iškamsą, armoniką ir savo dukrelę Olę. Mergaitė šoko, tėvas rašytojas grojo armonika, o krokodilas, kurį tampė už virvutės, rėgėsi ir strykčiojo.

Ir štai, buvęs mokytojas, buvęs rašytojas, buvęs žmogus pirkto turguje už grašius piliuką ir perpiovė sau gerkle. Be pasų, jo kisenėje rado aštuonias kapeikas—paskutinio honoraro likučius, surinktus Maskvos traktoriuose ir aikštėse.

Tadai ar Uspenskis buvo pirmas taip tragiskai žuvęs rašytojas, užmirštas ir apalistas?

Puškiną nužudė. Jis taip ir neįstengė išpirkti savo plociaus, kurį buvo užstatęs knygų pardavėjui Lisenkoviui. Tą plocių sugrauzė žiurkės ir baigė naikinti kandys. Nužudė ir Lermontovą.

Caras pridūrė: "Šuniui—šuniška mirtis." Rylejevą pakorė. Bestuževą—Murlinskį pasiūtė po kalniečių kulkomis, ševčenką ir Poležaevą atidavė į kareivius. Gogolis išėjo iš proto. Dostojevskis iš katorgos gryžto gavęs nuomarij. Cerečas blaškėsi iš šalies į šalį, amžinai netekęs tėvynės. Garšinas nušoko nuo Peterburgo laiptų. Elebas Uspenskis išėjo iš proto; uždarėtas ir "geltonąjį namą", jis saukė: "Zuvo talentas! Pražudė, papiovė mane!" Tąjį surašą galima būtų tęsti: jis išsietė sia beveik per visą šimtmetį.

M. Gorkis tvirtovės rusiuose, ištrėmimo, Čechovas, toli nuo tėvynės miršta džiova. L. Tolstojus, prakeiktas popų, užkankintas slopios aplinkos, senatvėję bėga iš namų. Sunaikintas Nadsonas, ištrėmtas Korolenka. Kuo jie visi buvo Rusijai. Tokios profesijos "rašytojas", "literatas" visai nebuvo. M. Gorkis buvo N. Nauvardo cecho darbininkas Aleksiejus Pieškovas, gyvenęs policijos priežiūroje. Antanas Čechovas—gydytojas. Levas Tolstojus—grafas. Jie galėjo, jeigu tik jiems tai patiko, rašyti romanus, apsakas, noveles. Valdžia žiūrėjo į šį jų užsiėmimą pro pirštus, tačiau pripažinti rašytojų profesiją—laikė nereikalingu daiktu.

Bet, pagaliau, kokias ten ir profesija, jei nemaitino, nedavė lėšų gyvenimui. Gyventi iš honoraro buvo neįmanoma. Po revoliucijos šis reikalus visai pasikeitė. Atsirado daugybė profesionalių rašytojų. Rašytojai dabar jau gauna ne tik autorių teisiems apibrėžtus honorarus, bet gali naudotis rašytojų sanatorijomis, savais poilsio namais, pasinaudoti kurybinėmis komandiruotėmis, atostogomis. Jų knygų tiražai praško bet kokias prieškarines kartos rašytojų svajones.

1936 metais už savo pjeses, rodomas keliasdešimtyje Sovietų teatru, 14 dramaturgų, kiekvienas atskirai, gavo daugiau negu po 10,000 rublių honoraro kas mėnuo; daugiau negu 6,000 rublių kas mėnuo gavo 11 dramaturgų ir scenaristų; daugiau negu po 1,000 rublių kas mėnuo—114 autorių; iki 500 rublių kas mėnuo—4,000 autorių.

L. Tolstojaus romano "Petrolis" atspausdinta 1,500,000 egzempliorių. M. Solochovo romanai "Pakeltieji dirvonai" suilaukė 22-jų leidimų, bendru tiražu—1,536,000 egzempliorių. To paties autoriaus romano "Ramusis Donas" atspausdinta 1,530,000 egz. N. Pribojaus "Cusimos" tiražas—1,516,000 egz. Puškino raštų nuo 1917 iki 1935 metų buvo atspausdinta 8,942,320 egz., o paskutiniiais trejais metais Puškino vėl atspausdinta 20 milijonų egzempliorių. Ir vis delto Sovietuose knygų truksta. Truksta popierio.

Paskutiniame V. K. P. suvažiavime nutarta popieriaus gamybą padidinti 156 procentais, palyginus ją su 1937 metų gamyba. Trečiojo penkmečio gale turi būti pagaminta 1,300,000 tonų popieriaus. Prieškarinėje Rusijoje ir per penkiasdešimts metų nebuvo suvartota tiek popieriaus, kiek dabar suvartojama per trejetą-ketvertą metų.

Prieškarinis leidėjas Volfas apskaičiavo, kad anų metų Rusijoje popierio suvartojama: 1.5 procento knygų ir laikraščių spausdinimui, 60 procentų raštinių ir kanceliarijų reikalams, o likučiai—smulkiems piličių reikaliukams.

Rašytojus A. Amfiteatrovas savo laiku ironiškai pareiškė: "Pas mus, ačiū Dievui, popierio daugiau išėina ponitūčių "papiljotkoms", negu literatūrai!"

Seni, užkietėję leidėjai: Volfai, Suvorinai, Marksai susiričia keturlinkni išgirde tokias popieriaus gamybos cifras. Dostojevskis, Ščedrinai, G. Uspenskis nepatikėtų gal, kad rašytojas gali gyventi iš savo literatūrinio darbo.

Gogolis viename laiške skundėsi: "Jei būčiau pasidaręs artistu—būčiau dabar apru-pintas. Bet aš rašytojas—ir del to turiu dvesti badu."

Nekrasovas rašė: "Rašytoju dalia—žinoma dalia: skurdus gyvenimas, malonius pravadžiavi-vimas, mirtis vienatvėje, užmarštyje..."

Dostojevskis, galimas daiktas, parašė baisiausius ir teisingiausius žodžius apie meninko skurdą: "Tu dar niekam nereikalingas, niekas tavęs nenori žinoti nuo pat pasaulio pradžios. Bet palauk, kas bus, kai sužinos, kad tavje slipi talentas! Pavydas, smulkios niekšybės, o labiausia kvaliystė užguls tave baisiau, negu skurdas... tu pamatysi, kokie žmonės tave apipuls, kai tu nors iš dalies pasieksi savąjį tikslą. Jie su niekuo nesi-skaitydami, su panieka iš žiūrėti į visą tai, ką tu įgijai sunkiu darbu, badavimais, nemigo naktimis... tu busi vienas, o jų daug; jie tave užbadys sagutėmis."

Saltykovas-Ščedrinas pasisakė tiesiai, stačiai: "Galima padvėsti iš bado, jeigu rašytojas bandytų gyventi iš literatūros darbo..."

Bet nepaisant visų šių klaidžių sąlygų, pavydo, prievartos, idiotizmo atmosferos, Rusijoje atsirado rašytojų. Iš gabios rusų tautos gelmių išplaukė galingi talentai—rašytojai, pasidarę pasaulinės literatūros klasikais,—ir kovoję, dirbo nepaisydami kančių, bado, persekiojimų, pajuokos.

Dostojevskis gaudavo už spaudos lanką vienuoliką rublių. Apsaką "Amžinasis lankų jis pardavė leidėjui už 150 rublių, išdavęs šitokią rastelį:

1871 metais, lapkričio 25 dieną, pardavė Al. F. Bazunovui savo romaną "Amžinasis vyras" su teise atspausdinti 2,000 egzempliorių Bazunovo leidykloje "Šių laikų biblioteka", paimdamas iš jo (Bazunovo) septyniadešimts penkis rublius—pusę visos sumos,—dabar, t. y., lapkričio 25 dieną, o likusius 75 rublius, pagal sutartį, gausiu 1871 metais lapkričio 30 d. Fedoras Dostojevskis."

Glebas Uspenskis už visą apsaką rinkinį gavo dvidešimt penkis rublius, bet ir tai tik dalimis.

Tokių būdu teko "dvesti iš bado." Daugeliui teko įieškoti kokio nors darbo. Garšinas gavo pardavėjo vietą. G. Uspenskis buvo korektorium, mokytoju ir rašvedžiu. Gončarovas—cenzorius. Dostojevskis skurdus visą gyvenimą ir 1864 metais, jau pagarsėjęs, bėgo į užsienį no kreditorių.

Vakary Europoje jis pamatė tą patį, kaip ir namuose. Dar 1835 m. Balzakas rašė, kad jis "nebetiki nei į palankumą nei į niekšiską vagiųjų epochos dėmesį, kuri stengiasi įsigyti knygą už grašius kur nors gatvėje, nes ji tokiu būdu perka ugnį... juk mūsų epocha paskelbė karą poetams, atėmė iš jų teisę naudotis pilietiniu kodeksu..."

Prieš penkiasdešimts metų, tiesą sakant, pragyvenimas buvo žymiai pigesnis: jautienos svarą galėjai nusipirkti už 7 kapeikas, o socialiai papusryčiaut restoranė galėjai už trisdešimts kapeikų. Tačiau septynių kapeikas kaštuojanti jautiena buvo "neįkandama" dargi pagarsėjusiam rašytojui. O kas mėnuo sumokami 9-10 rubliai už butą vertė nertis iš kalio net produktingiausiu romanistis ir madniausiu feljetonistis.

Bielinskis, pagal A. Panajevo liudijimus, "gyveno budoje", o Dobroljubovas "butė, panašiamė į rusi."

Apie Nekrasovą Bielinskis pasakojo, kad jaunystėje jis "jautė skausmus viduriuose nuo dažno badavimo ir neturėjo duonos kąsnio nuraminti tiems skausmams."

Nekrasovo laikais Peterburge buvo apie 60-70 rašytojų. Tačiau darbo nebuvo: niekas knygų neskaitė. Pradėję leisti klasikus, subankrutavo to laiko žymiausi leidėjai—Bazunovas ir Stellovskis, nors jie leido tals laikais visų išmybių knygas. Stellovskis buvo pirmuoju Tolstojaus leidėju. Jis buvo prisigyvenęs iš gaidų spaus-

dinimo, bet kai tik pradėjo spausdinti "Pilną rusų autorių raštų rinkinį", tučtuojau ir susilikvidavo.

L. Tolstojus 1870 metais sumanė išleisti pilną savo raštų rinkinį—aštuoniuose tomuose—ir nerado leidėjo. Rašytojas N. Strachovas rūpinėsi Tolstojaus raštų spausdinimu, aplankęs visus Peterburgo leidėjus, rašė garsiajam rašytojui: "Niekogero negaliu jums pranešti... Turgenavas pats leidžia savo knygas ir paskum padarinėja urmu už pusę kainos."

L. Tolstojus pagaliau taip pat ėmėsi pats vienas leisti savo knygas. Tačiau knygas mažai kas pirkto. Per trisdešimt metų Tolstojaus raštų buvo parduota tik aštuoniadešimt tukstančių egz. Nors tais laikais jau ir šitoks skaičius buvo laikomas dideliu pasisekimu.

Stambiausias knygų leidėjas Peterburge buvo Glazunovas. Bet jis pirkdavo tik mirusių rašytojų rankraščių. Jis visai atvirai kartą L. Tolstojaus patikėtiniui štai ką pareiškė: "Gyvenam Rusijoje... Pas mus literatūrinė garbė atei-

na tik po grabdirbio. Aš palauksiu..."

Ir laukė. L. Tolstojaus jis nesulaukė, nes Tolstojus leidėją pergyveno visa keturiasdešimčia metų.

Rašytojas S. A. Vengeras 1903 m. paruošė "lentele", vaizduojančią tų laikų Rusijos rašytojų būklę. Išvados baisios!

Iš honoraro galėjo gyventi tik 20% rašytojų, ir pusę jų gyveno pusbadžiu. Likusieji 80% badavo arba vertėsi kitokiais darbais. 40% rašytojų sirgo džiova ir mažakraujyste... 50% gyveno nepakankiamose, higienos atžvilgiu, butuose, 7% visai neturėjo prieglaudų...

Taip gyveno prieškarinės Rusijos rašytojai, puoselėję grožį, tiesą ir skatinę savo tautą kovai už geresnę, teisingesnę žmonijos ateitį. Po revoliucijos rusų rašytojų būklė pasikeitė iš pagrindų. Apie tai gali papasakoti aukščiau patiekti tiražų ir honorarų skaičiai.

—E. Gard.

BRIDGEPORT MOTOR SALES

3040 S. Halsted St.

BRIDGEPORTE

VISOKIŲ IŠDIRBYSČIŲ

DIDELIS PASIRINKIMAS

Buick, Pontiac, Chrysler, Dodge, Plymouth, De Soto, Chevrolet, Oldsmobile, Packard, Ford and Studebaker.

Pilnai Gvarantuoti Visi Automobiliai.

Visokių Išdirbysčių Dideli Pasirinkimai Ir Visokių Modelių

Anthony Balas Anthony Backys

Phones Victory 6992—6993

Best Wishes

Sveikiname visus savo kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir linkime geriausią pasveikinti.

WOLF FURNITURE HOUSE

4211 Archer Ave., prie Sacramento

Sveikinnam visus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Best Wishes

Moonlight Tavern

2958 S. Union Ave., Chicago, Ill.

Telefonas VICTORY 9333

STANLEY and GEORGE DEIKUS, Sav.

Sirdingai linkėjimai solaukus linksmy Kalėdų ir laimingu Naujų Metų visiems mūsų rėmėjams, draugams ir pažystamiems.

Auditorium Tavern

3137 S. Halsted Street, Chicago

Telefonas: VICTORY 6172.

JUOZAS ir PRUDENCIJA RACHUNAI, Sav.

Linkime linksmy Kalėdų ir Naujų Metų visiems kostumeriams, draugams ir pažystamiems.

LIBERTY TAILOR SHOP

1403 S. 49th St., Cicero, Ill.

T. BRAZIS, Sav.

LIBERTY TAP ROOM

1401 S. 49th St., Cicero. Phone Cicero 5533. AL. BRAZIS, Sav.

Šešiasdešimts Metų

Iš pietų ir rytų pusės pro miestą teka dvi upės—Kura ir Liahva. Pačiam viduryj miesto, jau pusėtina apgrūvusi, stovi aukšta šimtmečiai atgal statyta pylis. Visur aplink miestą supa žalus, vaizdingi sodnai.

Senas miestas Gori. Jau šešiasdešimts metų atgal jis priskaitė iki 8,000 gyventojų. Daug jame bažnyčių, daug krautuvių ir maziukų dirbtuvių—bet tik keturios mokyklos, kurios turėjo aptarnauti visą distriktą. Keturklesė pradinė mokykla, keturklesė bažnytinė mokykla, mokytojų seminarija ir pradinė mokykla mergaitėms.

Gori mieste, 1879 metais, kurpius Vissarian Džugašvili šeimoje gimė sunus, kuriam prie krikšto duotas vardas Osip—Juozapas.

Mano pirmą pažintį su Juozu prasidėjo, kada aš įstojau į bažnytinę mokyklą. Juozas tada buvo 11 metų.

Visas mokslas mokykloje tada buvo dėstomas rusų kalboj. Gruzinių kalboj lektijas gaudavome tik kaip pridėką—du kartu savaitėj. Aš gimiau Mingrelijos dalyj Gruzijoje, tad mano kalbos tarmė daug kuo skyrėsi nuo kitų gruzinų, kurie gimė ir augo Gori mieste ar apilinkėj. Už tai mokiniai dažnai mane pajukdavo. Bet niekados Juozas! Priešingai, jis tankiai man pagelbėdavo.

Kartą jis man sakė: "Klausyk, tu mane pamokink mingrelų tarmės, o aš tau padėsiu išmokyti kalbėti grynai gruzinų kalba."

Tas mane taip labai sujau-

dino, jog niekados nepamiršiu.

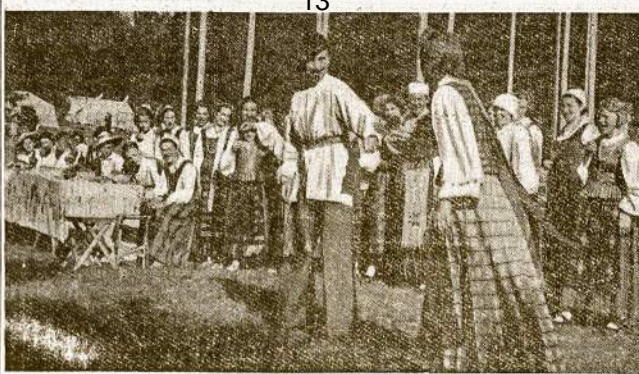
Bet ne tik nepaprastas Juozas draugiškumas kitieji darė pastebimu. Jis ir moksle visus pralenkdavo. Visuomet tokis rimtas. Retai kada mes galėdavome įtraukti jį į paprastus studentų špokus. Nespėjo budavo mokykla užsidaryti, kaip Juozas ir lekia namo. Jūs visuomet butumet galėjėte rasti namie kėnors beskaitant.

Kvatėravojau tada aš pas savo dėdę Vissarian Gogokhnia, kuris rėndavojo kambarius pas Kipšidze. Užpakalius buto, daržo gale gyveno Juozas su tėvais.

Jie turėjo tik vieną kambarį, apie pusketvirtą ketvirtainio masto dydžį. Nedegty plytų grindys, vienas mažytis langelis; kambario viduryje stalas, prie jo suolas, o pasienyje plati kaukaziška sofa, užmesta šiaudais prikimštu šieniku—tai Juozo gimtinė.

Už tą landynę Juozas tėvai mokojo po rublį ir pusę į mėnesį rendos. Nedideli tai rodos pinigai, bet kaip sunkiai jie buvo tada uždirbami! Juozas tėvas nors dirbo ilgiausias valandas prie varstoto lopindamas senus ir siudamas naujus batūs—nežutėko pragyvenimui. Jo motina eidavo skalbti baltinius pas turtingesnes šeimynas arba valyti jų kambarius, kepti duoną.

Mano dėdė irgi nebuvo turtingas, bet palyginus su Juozo Vissarianovo tėvais—

"Lietuviškų vestuvių" vaidinimas gamtos prieglobstyje.

jis tikras 'buržujus'. Gal dėl to Juozas pas mus nemėgdavo užėiti, nors aš pas jį dažnai lankydavaus ir buvova geriausias draugai. Juozas iš pat mažens buvo labai nebržas.

Mokykloje mes negalėdavome atsistebėti jo gabumu. Jo nepaprastai gera administracija padėdavo jam atlikti sunkiausius užduotis daug lengviau, negu tą galėjome padaryti kiti mokiniai. Niekas nėra girdėjęs, kad jis būtų klausęs mokytojo pakartoti jam lektiją. Sykį pasakė, jis niekados neužmirš.

Visą liuoslaikį Juozas praleisdamas skaitydamas Gruzijos ir rusų garsiųjų klasikų veikalus. Nestebėtina, kad jis mokykloje savo intelektu stovėjo visa galva aukščiau už kitus mokinius. Net mokytojai įvertino Juozo gabumus ir už tai jis gavo viena-tinę mūsų mokyklos duoda-mą mėsening stipendiją.

Pradinę parapijos mokyklą užbaigėm—abudu kartu 1890 metais. Egzaminus Juozas išdavė su aukščiausiomis žymėm ir gavo garbės diplomą, kas buvo pirmas atsitikimas mūsų mokykloje, kad ne popo sunus gautų garbės diplomą.

Nuo to laiko prabėgo pro mų akis nesuekaitomai daug įvykių. Kurpius Džugašvili sunus Juozas šiandien žinomas visam pasauliui.

Šimtas aštuoniasdešimts trys milijonai Sovietų Sąjungos piliečių šiandien su didžiausia pagarba mini šešiasdešimts gimtųjų sukaktuves Juozo Vissarianovo Džugašvili.

Šimtai milijonų darbininkų visam pasaulyje su pasidžiavimu mini vardą savo

Lietuvos Pajuris

I.

"Lenkiškoji" Palanga.

Daug kas žino, visi pasikeičė Palangoje. Budavo, kaip tik vasara baigiasi, svečiai išvažinėja, taip ir prasideda ramus ramiausias laikotarpis. Iš didžiulio vasaros miesto likdavo gražūs sausas, smėlingas bažnytkaimis.

Ne taip yra šį rudenį. Apie ketvertas tuksantųjų internetuojų čia surado prieglobstį. Jų apsaugai dar keli šimtai musikių kareivių prisidėjo. Ir dabar pilnos pilniausias gatvės kariūkių. Šventadieniais erdvoji Palangos bažnyčia kimštinai prikimšta. Internutuojieji turi ir savo chorą ir savo kapelionus.

Nors ir pasigirsta Palangos gatvėse jaukus Lietuvos kariėvių dainos, ku Palanga negirdėdavo, tačiau šis mūsų pajurio kampelis pasidarė ne toks jau gražus ir patrauklus. Ir švaros atžvilgiu Palanga jau tokia, kaip ir kiekvienas mūsų miestelis. Iš mišti iš vėžjų žmonės švarų menkai daboja.

Ypatinai ne kokį vaizdą sudaro iškainioti veiki iš kiekvienos vasarinės langų šlardos kamienėliai. Mat, į nepritaikytos žiemai kambarius įdėtos krosnyos. O kambarius nevestė ne iki stogo. Ir gaisrams yra didelis pavojus.

Be to, nesant kanalizacijos, nei linkamų išseimųjų vietų, aplink dažnų vasarinę galima ir negardaus kvapo pajusti. Šiaip Palanga vystosi ir plečiasi, bet pavasarį reikės ją gerokai atnaujinti.

Internutuojie lenkai, netekę savo valstybės, gimtųjų namų pastogės, savo artimųjų ir t. t.

didžiojo vado Stalino.

Taip, brangieji, tas kurpius Džugašvili sunus Juozas šiandien visam pasauliui žinomas milijonų darbininkų vadas Stalinas.

—D. Gogokhia.
Vertė Laukuviškis.

yra verti, kaip žmonės, užuojautos ir paramos. Tačiau kai kas ir nerina rodo, kad tam tikra palangiškųjų dalis kiek perdaug į jų pusę linksta. Net viesoje vietose, valdinės įstaigos, kur taip daug klausytojų, imamas lenkų kalba kalbėti, savosios visai nebeapsisant.

Yra labai geras dalykas daug kalbų mokėti ir jas varloti kur tai yra reikalinga, bet reikia ir savąjį kalbą aukštai išskelti, pačiam jau gerbti ir norėti, kad ir kiti tai darytų. Taip esant nebūtu ty skundų, kurių Palangoje gūna daug.

II.

Visokios Palangos Gyvenimo Naujienos.

Budama Vokietijos ir Latvijos pasieny, Palanga dažnai nūgręta visokių gandų, kurie kartais ir tikrėnybe tampa. Klaipeidikiams, esų, labai įgrisęs karo metas, jie pasišalę ir tikisi anų gerų laikų, kaip kad nesenoje praėityje turėjo.

x.

Daug internetuojų lenkų kariškių audžia svajones išsivertyti į kitokią gyvenimą. Vieni mano pateltki į seniau gyventasias vietas, dabar valdomas Vokietijos, Rusijos ir Lietuvos, kur, paprastai ir tū, kiti nori būti francuzų fronte ir kautis už Lenkijos atstatymą. Pasitaiko daug nęginimų pobėgii ir per tai susidurimų su mūsų kariuomenės apsauga.

x.

Nors jau gana neankstybas ruduo, bet statybos sezonas nepasibaigė. Kaip nūdegsiamie rajone, taip ir kurorto zonoje iškilo nemažai muro trobesių. Šiuo tarpu, be kitos statybos, skubiai baigiami įrengti Vystauto Didžiojo gimnazijai rūmai, kino teatras, naujieji pašto pastatai.

x.

Vietos inžinierius architektas, talkinant internetuoties lenkų inžinieriams, ruošia Palangos miesto ir vasarvietės kanalizacijos planą. Be braižybos darbu daromi ir gatvių išmatavimai.

x.

Skystojo kuro stoka ir labai didelis elektros stoties jėga apkrivimas, nes reikia apšviesti visą internetuojų rajoną, privertė laupyti šviesą: ji bedega iki 22 val. ir dar duodama rytmėtinėmis žiniomis klausytis.

III.

Rudeninė Baltijos Bangų Pasaka

Keliuoti Lietuvos pajuriu nuo Vokietijos iki Latvijos sienų visados—ar lut vasara, ruduo ar žiema—labai įdomu. Baltijos bangos—nors ir monotoniška jų kalna, vis nauju žodžiu hlyjoja apie svarbiausius Lietuvos reikalus savam pajury. Juros vėjų vilpavimas ir ozoniškai oras įkvepia tokią nuotaiką, kad pasikeli į purkybę galėdamas čia vaikščioti, lyg būtų tas pat, ką ir į Vilnių žygiuoti. O mūsų pajurio reikalus spaudoje kelti yra, rodos, nemažiau svarbu, kaip ir Vilniaus temomis rasyti.

Tarp Palangos ir Šventosios yra labai puikūs miškai, kurie atsiremia į pat kopas. Tai didžiausioji mūsų pajurio puošmena. Tik gaila, kad jie taip apiešti, ne kiek netvarkomai. Kiek čia bereikalingai nyksta ir trūnyja įvairių sąkų-sakelių. O jos apnegejai ir išskertant tokias medelius, kurie trukdo kitiems augti, turėtuome daug kuro apilinkės nepasturintiesiems, kurių čia yra labai daug. Ir pati miškas daug gražiau augtų ir sutvarkius takus, kelelius, pasidarytų didžiausias labai patrauklius visuomenės parkus. Kultūringieji kraštie gražiau moka savo miškus tvarkyti ir daugiau naudoti iš jų turi.

Be miškų yra daug ir kitų nesutvarkytų tokių plotų. Pravedus pajurio keli, jdirbant geriau žemę, linkamai išnaudojant durpynus, daugiau namelių, įsteigus kokį nors statybos bendrovę, pristatant gana įmonomai galėtum gyventi mūsų pajuriskiai ir nebektų tos nuolatinės baimės, kad nedraugiingi Lietuvai piliečiai tebuturi reikšmingą baltą mūsų pajury.

IV.

Opieji Žvejų Reikalai.

Nuo pat Klaipeidos krašto netektimo mūsų pajurio žvejų gyvenimas pasidarė nepavydintinai sunkus. Pavasarį, kol dar jūros vanduo nebuvo atšilęs, žvejai neretųjio strikto (mažyčių žuvelių udomis-meskerėmis apmūstyti), kurio gaudavo iš Klaipeidos žvejų. Rudenį, prasidėjęs karas, vėl viską antrąp apvertė: toli išėiti į jūrą žvejoti ir pavojinga ir kuro motorams nėra. Čia pat arī mažai žuvis tautųjejojama. Ir slovi šaunus naujieji motalai-viai Šventosios uoste ir kitose prieplaukose. O lial žvejų kišenė visai ištipro.

Žvejai skundžiasi, kad kuteriai sunaudoja daug kuro ir tik didelis sužejotas žuvis apstas tempkoma tolimas keliones. O šiuo tarpu daug žuvis pagauti esų labai sunku.

Ir pat žuvis pardavimas ir pristatymas į tolimasias krašto vietas dar nėra linkamai suivarvytas. Kol veiks žuvis apdirbimo fabrikas Klaipejoje, ga-

lima buvo, nors ir ne atkūngis kainomis, parduoti visą žuį. Dabar, visai pastalko, štai mūsų veiki metai, kaip žadama pamūsų fabriką statyti Šventojeje. Dabar jau rasoma, kad jis bus statomas Palangoje. Bel dar nieko nebedaroma. Ir apie geležinkelio liniją iš Šventosios į Darbėnus, kurią darbo talkininkai pylė, nieko nebedirėli.

Žodžiu, žvejų organizaciniai ir ekonominiai reikalais, jų kultūrinio lygio pakėlimui niekė, be kelių metų šukių per Juras savaitę, nedaroma. Taip dalykams einant, sunku ir norėti, kad tautiniai ir ekonominiai stiprūs butume savam pajury.

V.

Šventoji Prieš Žiemą.

Šventosios žvejų uostas ir patis miestelis šiais metais pažengė į priekį. Naujai tiesiamasis didysis pietinis molas jau gana toli įvestas į jūrą. Uosto vandens keliai taip pagilinti, kad jau gali nevien žvejų kuteriai, bet ir mažesni transporto laivai įplaukti. Dirbtuvės padaryti keli nauji kuteriai ir šiaip mažesni laiveliai. Mūsų mokomieji ir apsaugos laivai, žvejų kuteriai ir visa eilė jachtų rodo jau visai rimtą naujo uosto uzoamąžą. Gaila tik, kad karas, skystojo kuro stoka atskyrė Šventosios žvejų uostą nuo jūros: veiki niekas jį neįplaukia ir iš jo neįplaukia. Šventosios miestely baigiami statyti bent keli didesni mūrų nameliai, o esančieji visi tirsti apamelti. Tik liudna, kad visi darbai čia baigiasi: darbininkai ir padieniai tarnaujanti atleđiamai iki naujo sezono.

Kad Šventoji ir visos mūsų pajuris klestėtų ir tarptų, reikalingas žvejamis ir kitiems pajuriskiams organizuoti pagelbinių darbų ir amatų.

Baltas Jurginas.
("L. Z.")

SUKURTYTI SVEDAI VYKSTA SUOMJON PADET BALTIGVARDIECIAMS.

Kopenhagenas. — Mėnsėvių prikaltėli keli šimtai švedų esų pasirengę vykti į Suomiją, kad įstotų su baltigvardiečiais kariauti prieš Sovietus.

Sveikiname visus savo pažystamus, draugus ir kostumerius su Kalėdomis ir Naujais Metais.

S. ir A. GRAMONT

3201 S. Lituania Ave., Chicago, Illinois

Phone Lafayette 6868. — Res. Phone Portsm 6616.

Sveikinu su Kalėdomis ir Naujais Metais.

DR. MARJAN S. SWIONT

PHYSICIAN and SURGEON.

4258 Archer Avenue, Chicago, Illinois.

Sveikiname visus savo kostumerius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

LOVEIKIS—Kvietkininkas

Siunčiame gėles telegramu ir viso pasaulio dalis. Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted Street, Chicago, Illinois

TELEPHONE: YARDS 7308

Sveikiname visus kostumerius, draugus ir pažystamus su linksnomis Kalėdomis ir laimingais Naujais Metais.

RAMOVA LAUNDRY AND CLEANERS

3240 So. Halsted Street Chicago, Illinois

J. MATULIS, Sav. Phone CALumet 4647

Phone VIRginia 1250.

V. Preikša Bakery

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir velju turėti sekmingus 1940 metus.

2457 W. 46th Place

V. PREIKŠA, Savininkas.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

IDEAL BARBER SHOP

752 West 33rd St., Chicago, Illinois

Telephone: VICTORY 8770. GEO. PICKENS, Savininkas

Linksmų žiemos švenčių—Kalėdų ir laimingų Naujų metų visiems draugams ir pažystamiems.

STANLEY TAVERN

TEL. YARDS 0107

Turime didelį pasirinkimų degtinės: Calverts, Reserve, Special and Kentucky ir tt.; taipgi ir iš Europos importuotos. Šilni pietūs ir užkandžiai kasdien.

S. WELICKA, Sav.

Linksmų Kalėdų linkime visiems mūsų draugams ir kostumeriams.

MILDA AUTO SALES

806 West 31st St., Chicago

Telefonas VICTORY 1696.

DAN KURAITIS

KRUVINŲ KOVŲ PĖDSAKAI

Krasnapolis miestelis yra prie Seinu-Suvalkų pento, kiek arčiau į Seinų pusę. Jis savo didumu priminė mūsų Leipalingį, tačiau jis labiau purvinas, labiau apelis. Keletas mūrinių, jau senų ir senai remontuotų namų atrodė labai puošnūs tarp sukrypusių nuo senatvės ir lietušiu šiaulų stogais prisdengusių lašų, tačiau vargina, kada žinrai į juos vienas ir nematė kai kurių niučių. Dar namie man motinai pasakojo, kad Krasnapolis prieš dvidejį karą buvo gražiausias pakelės miestelis tarp Kauno ir Suvalkų, todėl dabar tegalima stebėtis, kaip jis per taip trumpą laiką smuko ir suskurdė.

Kažkada gatvės buvo išgrystos ar bent bandytos grysti akmenimis. Tačiau dabar grindinys tvirtas tik pagrindinėse gatvėse, kuria eina plentas. Salotinės gatvės pašaligiančios kelias į Smalėnus, į Pakrauskus ir į kitus aplinkinius kaimus, labiau apelis ir duobėtos. Tą dieną, kada aš perėjau per miestelį, gerojai lijo, ir todėl turėjau būti atsargus, kad neprisimčiau duobėse batų.

Miestelį daug krautuvių. Jos visos žydiškos ir uždarytos. Kada į vieną parduotuvę įsibeldęs prašiau popierio, papirosų, degtukų, žydai tik skėstelėjo rankom, pareikšdamas tuo gestu nusistebėjimą dėl paklydusio pirkėjo ir duodamas suprasti, kad krautuvių nėra prekų.

Jau ties miesteliu poroj vieniškiu būvau vietos gyventojų lenkų sutiktas labai nedraugiškai. Pasukau Punksko kryptim, tikėdamasis per mišką pasiekti plentą ties Smalėnų bažnytkaimiu, esančiu per 7 kilometrų į šiaurę. Vakaruose jau buvo prasišyrę debesų skvernai, pro kuriuos sužibo gelstami saulė, ir aš turėjau skubėti norėdamas nakvynę susirasti labiau lietuviškoje sitylėje.

Krasnapolis apeliškių vaizdais negalima nepasigėrėti, nes

je nuostabiai puikus. Tokių vaizdų ir gražių apeliškių yra tik ties Kapėmiemiesių ir ties Kūčiūnais. Miškai iš visų pusių supa miestelį, vienur priedami arčiau, kitur tamsia juosta gulėdami iš tolo. Juo arčiau į Suvalkus, juo daugiau ežerų, kurie iš pakilęs vietos matyti čia pat po kojomis. Ten kiek toliau, o ten spaudžiasi tarp miško ir orizonto. Kada saulė žiba danguje, ežerai spindi įvairaus įviesumo spalvomis ir nuostabiai puošia laukus ir paniešius. Daugelis ežerų prižėlę švendrėmis, turtingi didesniais ir mėsotesnis salotėmis, tarp kurių kniždelė kniždelė vandens paukščių. Siemet jų netekas čia nesamdė, todėl net laukinės anks lybų labai jaukus, nebaftus. Žmonės šneka, kad nuolatinių audinių ir bombų sproginiai tai vieną ar antrojo vietoj ežeruose išsėk labai garsniu paukščiu. Tačiau jie prie tų griaunimų tiek priprato, kad net dažniau ne greit sprukdavo, kada karveivai šaudavo da į juos.

Miškai, kurį turėjau pereiti tarp Krasnapolis ir Smalėnų, nėra didelis, tačiau man nubudo juo čia. Jau buvo gerojai priemę, kai perėjau Smalėnų bažnytkaimį ir netoliman kaimie susiradau nakvynę.

—Jie akieptiški. — kalbėjo Smalėnuose vienas valstietis. — Net tada, kai mūsų parapijos griežtai atsisikiria nuo jų parapijų, tie mūsų parapijos reikalauja lenkų kalbai teisių, grumdama kumštini. Bet...

Ir jis papasakojo, kaip kartais lietuviai nepabūgta lenkų kumštis. Dar siemet pavasarį Punksk įvyko tokios muštynės, kokių šitas kraštas dar nebuvo matęs. Lenkai užpuolė giedančius lietuvius ir keletą vyrų ir moterų ampušė anksčiau, negu šie pajusti nesusipratimas. Procejsija benatant iširo. Lenkai rėkė: "Mūsų chamas", lietuviai atsigręžė į lenkus. Per trumpą laiką Punksk buvo apulaužtos tvoros, suardyti vežiniai, ir žmonės vien prieš kitus apsiginklavo, ku kas galėjo. Į muštynes įsimašė trys lenkų policininkai, bet jie skyrė vienus nuo kitų atstumdami lenkus ir mūdami lietuvius. Aišku, taip elgiantis persikirti įsikarsčiusius nepavyko. Lietuvių čia buvo daugiau, kaip lenkų, todėl muštynių rezultatai lenkams buvo ne tik nepalankūs, bet dargi skaudūs.

Žinoma, po muštynių buvo kvota ir kaip paprastai kalbi buvo rasta tik lietuviai. Kai kurie atsidurė kalėjime, daugelis skaudžiai nukentėjo tarymo metu, tačiau dabar lenkai lietuvius parapijų ir bažnyčioje yra mažiau drąsus ir nesijaučia esą seimninkai.

Žmonės labai jaučia lietuviškų mokyklų trūkumą, todėl čia veikia pas mus jau užmiršta "liaudies mokykla". Beveik į kiekvieną vienkiemį, į kiekvieną lietuvišką gryčią prieš karą atedavo iš Vilniaus laikraščių, kalendorius. Iš tų laikraščių ir kalendorių dauguma ukiniukų mokindavo ir mokina vaikus skaityti ir neleidžia jų į mokyklas. Aišku, tos "liaudies mokyklos" negali pavaduoti pradžios mokyklų, tačiau jos, kad ir neismoko kitų dalykų be skaitymo ir rašymo, tačiau visai lieka lietuviai, nesulenkinami.

Čia žmonės daug kur taip pat nieko nežino apie galutinę vokiečių ir rusų pergaltę Lenkijoj ir apie Lenkijos išdraskymą, tačiau daug šneka apie buvusius Suvalkų bombardavimus, apie lenkų kariuomenės nepasiekimą ties Gibais ir kt. Tie pasakojimai ne visai vienodi. Kiekvienas pasakotojas juos apdailina, apražina. Tačiau vis tik iš jų nesunku susidaryti bendrą vaizdą.

Pirmomis karo dienomis vokiečiai kasdien bombardavo iš oro Suvalkus, kas antra diena juos padegdavo. Ypač Suvalkuose labai smarkiai nukentėjo geležinkelio stotis ir miesto centrinis kvartalas. Kadangi Suval-

Nužudė savo paties kudiškį! John F. Wunders, Seattle gyventojas, siom dienom teisme pripažintas kaltu nužudymo savo paties 16 mėnesių amžiaus kudiškio. Sale po sėdži jo žmona, kuri teisme liudijo prieš vyrą.

linkamo sugyvenimumo. Lenkinimo langa ypač buvo varoma per bažnyčias, tačiau lietuviai nei čia nepaisleisdavo lenkais. Parapijos, kuriose susikryžaudavo lenkų ir lietuvių tautiniai interesai, dažniausia sprogdavo pusiau ir virsdavo dviem parapijom, kurių viena būdavo lenkų, kita lietuvių. Budingas lenkiškoms parapijomis pažinys—jū nedidulimas ir neskaitlingumas.

Kada lenkų kariuomenė nepasitraukė iš šito krašto, Suvalkai buvo ginami nuo puolimų iš oro. Geresnių ginklų kovoti su lėktuvais lenkai čia neturėjo, tačiau ir kulkosvaidžiais numušta ir priversta nusileisti bent penki lėktuvai.

Lėktuvai miestų bombarduodavo žemai skriddami, todėl jie buvo taiklūs. Bombos kildavo ne tik į svarbesnius, geriau matomus pastatus, tačiau ir į žmones. Du syklius bombos sprogo prie pat kareivių, iš kulkosvaidžių šaudančių į lėktuvus, ir sproginio pasėkos buvo tokios baisios, kad po sproginio nelikdavo nei ginklų, nei kareivių.

Vis tik bombos tiek miestui nepadarė, kiek gaisrai. Suvalkuose buvusi gerai organizuota ugniagesyba, tačiau ugniagesiai likdavo visai bejėginiai kovoti su gaisrais, kada gaisrai kildavo įvairiose miesto vietose tuo pačiu laiku. Ir nuostabu, kad ne tik bombos padegdavo vieną kitą namą. Dažnai gaisrai kildavo tada, kai lėktuvai išmėsdavo tik sprogdamas bombas, ir kildavo kitame miesto krašte, kur nenukrisdavo nei viena bomba...

Tačiau bene skaudžiausias lenkų kariuomenės nepasiekimas buvo Sapackinės-Gibų kelyje. Pirmomis karo dienomis šituo keliu lenkai metė dideles savo kariuomenės pajėgas, matomai, su svarbiu uždaviniu. Kada kariuomenė ėjo Augustavo

miškas, sekėsi gerai. Bet pamisškė jį aptiko vokiečių lėktuvai, kurie pridribo jai didžiulį nuostolį ir sutrukdė žygi. Bent tukstantis žmonių čia buvo užmušta, bombos sugadino daug ginklų ir transporto priemonių. Žmonės pasakoja, kad miške dideli kapi ir sudaužytų vežimų likučiai liudija didelės tragedijos vieta.

Nuo bombų taip pat nukentėjęs ir Gibų bažnytkaimis, kuriame buvo žmonių aukų.

Rugpjūčio mėnesio pabaigoje čia buvo mobilizuoti visi vyrai, rekvizuoti arkliai, vežiniai, po 1-2 karves ir kt. Apie Punkską, apie Seinus nelikę jauni ir pagyvenusių vyrų. Yra kaimų, kur mobilizuota po 30-40 vyrų, vietomis iš jų pačių namų paimant po 3-4 vyrus.

Kurie vyrai pasisakė esą lenkai, jie buvo palikti ties Suvalkais, dalis mūsų pafrontė, o kiti buvo murgisti giliau į kraštą ir mušėsi pačiose pirmosiose linijose. Todel dar gryžė iš karo tik labai nežymų vyrų dalis, daugiasien lenkų, o apie kitų vyrų likimą čia žmonės neturi jokių žinių.

Saltūnų kaime anekštą su vienu buvusiu lenkų kareiviu, tik prieš 3 dienas grįžusiu į savo tėviškę. Jis pašaligianamas pasakojo apie kovas ties Molliu, kuriose be miego tekdavo išbūti po 2-3 naktis, kada kareiviai-luvo alkani ir kankinami ne tik badu, šalčiu ir nemiga, bet ir paraziitų, kuriuos būvę galima saujomis semti...

Kada lenkų kariuomenės dalys čia pakriko ir traukėsi netvarkoj į šiaurės rytus, tie dvylika lietuvių iš okupuotos Lietuvos susitarė bėgti. Kelias išsėk sekėsi nelogiai, tačiau jie suklėdo, patraukę per Lomžą. Ten jau lenkų kareivių nebūvo, o jie buvo apsaudyti miestelėlyje, kur jie su raudonom vėliavom išpuošė miestų laukė raudonosties armijos. Šeši bėgliniai čia atsiskyrė, dar keturi atsiskyrė už miesto, ir liko tik du tėti kelionę numatyta kryptimi. Koks likimas ištiko dešimti draugų, būvę karys to nežino, bet spėja, kad likimas būvęs, greičiausia, negailestingas. Iš pasilikusių dviejų jis tik vienas pusiškė tikslą, tačiau kartoti bėgimo nenorėjo.

Pasitraukianti iš Suvalkų krašto lenkų kariuomenė paliko labai blogą įspūdį. Kur jai nereikėjo labai skubėti, buvo siste-

mingai deginami knimai. Vienas valstietis pasakojo, kad jis karo metu išsugėjo klojinie dvi karutes, kurias, pasitraukus lenkų kareiviams, išleido pasiguojai. Deja, kaip tik traukėsi pavėlavęs dar vienas lenkų kariuomenės dalinys, kuris nuovė ir nusivėžęs abi karutes.

Tokių ir kitokių atsitikimų buvo įvairiose vietose. Lenkai niekad čia nesiskaitė su vietiniais gyventojais, tačiau šito trumpo karo metu jie taip čia

elgėsi, kaip okupacijos metu. Tik vokiečiai paliko bent gerus vieskelius, o lenkai ir jų nepalikto.

Dabar valstiečiai jau pradeda galvoti apie reikalingus susitvarkyti tolimiesiems gyvenimui, tačiau šitas klausimas čia yra vėl problema, nes reikia pradėti su labai dideliais trūkumais, kas žmones neramina, nors jie čia pripratę prie skurdo ir trūkumų. ("L. Z.")

Sveikinu visus kostumerius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

KENTUCKY BONDED SALES CO.

WHOLESALE RECEIPTS
Bulk Whiskey in Bond

139 N. Clark Street
Phone: Central 1893.

S. C. CORNHAUSER, Pres.
W. E. DAVIS, Treas.

WAUKEGAN BIZNERIŲ LINKEJIMAI

LIETUVIŠKA UŽEIGA

GREEN BAR TAVERN

Vietā, kur visus maloniai prima.

820 Tenth Street WAUKEGAN, ILLINOIS
MILLER HIGH LIFE ALUS
Sav. B. J. MASILIUNAS

P. Dauderio Duonkepykla ir Krautuė

719—10th Street
NORTH CHICAGO

Duona geriausios rūšies, kėksai tikras gardumynas. Specialiai gaminam vestuvėm ir visokiom parėm.

JOHN MALELA

CHEVROLET ir BUICK
AUTOMOBILIŲ AGENTAS

919 Eight Street
Tel. Ontario 8362.
WAUKEGAN, ILL.

F. ŠEŠTOKO LIETUVIŠKA VAISTINE

831—8th Street

Taipgi turime visokių gerimų ir smagi užeiga. Kaip busi Waukegane, užeik. Draugiškas patarnavimas.

A. BITVINSKO BUČERNĖ IR GROSERNĖ

711—8th Street

Maistas šviežias ir pirmaeilis. Sgžinin-gas ir draugiškas patarnavimas.

Glen Flora Tavern

922 Glen Flora Avenue

Telefonas Ontariu 3085.
Čia gausi geriausių ir skaniausių gerimų.
Sav. STANLEY ir MORTA PAURAZ.

Sveikinu su Kalėdomis ir Naujais Metais.

DR. JOSEPH MIZOCK

(PHYSICIAN AND SURGEON)

Medical Dept. International Workers Order.

4301 Archer Avenue Chicago, Illinois
Office Phone VILGINIA 1013 — Residence REDZIE 3098

Sveikinu visus savo pacientus, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

DR. J. A. PAUKŠTYS

DENTISTAS

4204 Archer Ave. Chicago, Illinois
Office Phone LAFAYETTE 4919—Residence LAFAYETTE 8297

Telefonas Yards 7332.

The Bridgeport Clothing Co.

3310 S. Halsted Street Chicago, Illinois

Sveikinu visus savo kostumerius, pažystamus ir lietuvius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir visiem linkiu geriausių pasekmių.

J. PETRAUSKAS, Sav.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

The Star Bakery & Confectionery

738 West 31st Street Chicago, Illinois
B. STEPONAVICIUS, Sav. Phone CALUMET 2173

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir linkiu geriausių pasekmių visiems.

IDA GAIZIUNIENĖ - VISTORTIENĖ

Pershing Road Restaurant

506 W. 39th Street Chicago, Illinois
Telefonas Boulevard 0127.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

ARCHER AVE. FURNITURE CO.

(PARLOR SUITE MANUFACTURERS)

4140 Archer Ave. Chicago, Ill.
JOE KAZIK, Sav. Phone LAFAYETTE 3516

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir linkiu geriausių pasekmių visiems.

F. MICKUS CUSTOM TAILOR

4146 Archer Ave., Chicago, Ill.

F. MICKUS, Savininkas.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

P. NOVER JEWELER

4148 Archer Avenue Chicago, Ill.
Phone Lafayette 3847

Sveikinu visus savo kostumerius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

M. YONKUS

Tailor and Furrier—Cleaning & Pressing.

748 West 35th St., Chicago, Illinois
Telefonas ARMITAGE 6134

Vilnijos Valstiečiai

Dvarai Lūkia Parceliacijos, o Kaimai—Išsikirstymo į Vienkiemius.

Dar Vilnijos sritį neprijungus prie Lietuvos, mūsų spaudoje buvo išskeltas opus žemės reformos klausimas, kuris po pirmosios dvarų parceliacijos buvo lyg apmiręs. Dabar, kai Vilnijos sritįje dvarų nažinimas yra nešvengiamas, reikalinga naujai persvėgti bendrąjį žemės ūkį ir jį laikyti prie tų normų, kurios duoda kuo našesnius vaisius. Iš praktikos vaizdžiai jau patiria, kad vidutiniai ūkiai nepajūgiamai yra našesni ir už visus "pavyzdinius" dvarus.

Vilnijos krašto žemės ūkis, net palyginus su mūsų krašto neturtingiausiais sritimis, buvo visiški atsilikęs, nedavė patiesnintų vaisių, o kaimiai ir dvarai kastiems brido į didesnę skurdą. Šis regresas išdėstytas bendras ūkis turės terintis prie viso Lietuvos ūkio ir jo kultūros. Tais suderinimas parceliacijos milžiniško darbo, daug jėgų ir daug išlaidų. Lengviau, negu kuriose kitose Lietuvos vietose, Vilnijos sritįje kursis naujieji vienkiemiai, nes krašte gausu statybinių medžiagų.

Kas tie Vilnijos dvarai ir jų savininkai?

Vilnijos srities dvarai yra buvusiu Lietuvos dvarų tipo, tik jokios reformos nebuvo patiesi. Vilnijos srities, kuri dabar prijungta prie Lietuvos, dvarininkų turėtas rasime visą eilę buvusiu aukštųjų Lenkijos veikėjų ir politikų; pavyzdžiui, buvęs Lenkijos ministrų pirmininkas Pristoras turėjo apie 40 hektarų plotavarkę netoli N. Vilnijos—Burkuso. Tai buvo vienas iš pažydingesnių ūkių. Bet šiandien to ūkio sodyba nušluota nuo jos žemės veido: visis trobesiai išardyti, gyvenamasis namas iš 5 į 6 X nakties metu sutruktas. Patirzės valdėju Pilsudskio dvaras priklausė maršalo Pilsudskio šeimai. Tą dvarą Pilsudskis pirkė 1928 m. ir yra 135 hektarų dydžio. Tame plote yra 73 hek-

tarų ezerėlis, be to, gretimas ūkis—57 hektarų tuo laiku priklausė Aleksandro Pilsudskienės vardui. Dvaras apleistas, trobesiai nuskirę. Dvaras valdomas įgalioto Henri Palkausko.

Turgetij valsė. 200 hektarų dvarą turi gen. Želigovskis, kuris, kaip lenkų spauda praneša, dabar gyvena Paryžiuje, o savo turtais valdėty paliko įgaliotinį. Dvaro sodyba puošni, bet laukai nemažus, o gyvuliai—negeresni už skurdę vargstančių kaimiečių.

Tiškevičius Trakuose ir Lentvaravė turėjo dvarus, kurių bendras hektarų skaičius viršijo 4,000.

Vilnijos srities žymesniųjų dvarininkų dauguma yra pabėgusi nežinoma kryptimi, reiklia manyti, kad jų žymesnioji dalis gyvena Francijoje, o likusius turitus valdo įgaliotiniai.

Visi dvarininkai nepaprastai laukė Lietuvos kariuomenės ir valdžios, todėl dabar, su daugeliu išsikallėjusių patyriau, niekaip sutinka su bet kokia parceliacija, kuri krašto įstatymais bus patvirtinta ir pritaikyta visoms ūkiams. Bežemiai Vilnijos krašte visi išskėstomis rankomis laukia dvarų parceliacijos. Čia patiekiau Vilnijos srities dvarų stovį statistikos duomenimis:

1. Vilnijos apskrityje 62 dvarai nuo 80 iki 100 hektarų valdo hektarų: žemės 4,709, miško 2,400; 57 dvarai nuo 100 iki 150 hektarų valdo hektarų: žemės 7,039, miško 2,887; 30 dvarai nuo 150 iki 200 hektarų valdo hektarų: žemės 5,299, miško 3,374; 20 dvarai nuo 200 iki 300 hektarų valdo hektarų: žemės 4,796, miško 3,255; 19 dvarai nuo 300 hektarų iki neaprežto kiekio valdo žemės 11,150, miško 6,774. 188 dvarai valdo 32,993 hektarus žemės ir 18,669 hektarus miško.
2. Valkininkų apskrityje 25 dvarai nuo 80 iki 100 hektarų valdo hektarų: žemės 1,806, miško 1,459; 21 dvarai nuo 100 iki 150 hektarų valdo hektarų: žemės 2,565, miško 2,345; 11 dvarai nuo 150 iki 200 hektarų valdo hektarų: žemės 1,921, miško 219;

10 dvarų nuo 200 iki 300 hektarų valdo hektarų: žemės 2,309, miško 963; 14 dvarai nuo 300 hektarų iki neaprežto kiekio valdo: žemės 4,722 hektarus, miško 4,209 hektarus. Bendrai 81 dvaras valdo žemės 13,323 hektarus ir miško 9,195 hektarus.

3. Švenčionėlių apskrityje 51 dvaras nuo 80 iki 100 hektarų valdo hektarų: žemės 2,078, miško 6,920; 23 dvarai nuo 100 iki 150 hektarų valdo hektarų: žemės 2,645, miško 2,451; 6 dvarai nuo 150 hektarų iki 200 hektarų valdo: žemės 1,379, miško 886; 2 dvarai nuo 200 iki 300 hektarų valdo hektarų: žemės 914, miško 159; 2 dvarai nuo 300 hektarų iki neaprežto kiekio valdo: žemės 1,479 hektarus ir miško 8,693 hektarus. Bendrai 81 dvarai valdo: žemės 8,495 hektarus ir miško 19,035 hektarus.

Viso 138 dvarai nuo 80 iki 100 hektarų valdo: žemės 8,593 hektarus; 101 dvaras nuo 100 iki 150 hektarų valdo: žemės 12,249, miško 7,683 hektarus; 47 dvarai nuo 150 iki 200 hektarų valdo: žemės 8,599, miško 4,479 hektarus; 32 dvarai nuo 200 iki 300 hektarų valdo hektarų: žemės 8,019 hektarus, miško 4,377 hektarus; 35 dvarai nuo 300 hektarų iki neaprežto kiekio valdo: žemės 17,351 hektarus, miško 19,622 hektarus. Bendrai 35 dvarai valdo: žemės 54,821 hektarus, miško 46,940 hektarus.

Jei tu tiems dvarams palikti po 80 hektarų, jiems priklausys 28,240 hektarų, o 73,521 hektaras teks išparceluoti ir paskirstyti bežemiams, jų dvarų dartininkams ir kumečiams.

Vilnijos krašto gyvenusių prieaušis, nežinint būvusių sunkių politinių ir ekonominių sąlygų, buvo ir yra didelis. Visa eilė yra kaimai, kur "stambūs" žemėvaldis turėti 4-5 hektarus, o visi jo kaimynai—grinteliniai. Tęgi nelenka stebėtis, kad per dešimtis metų Vilnijos krašte valstietis neragavo kukuos, nedėvėjo odinių batų ir su jokia preke nebuvo atvykę į artimiausio miestelio rinką. Skurdo dvarai neprepariuose žemės plote, kad jų negalėjo tinkamai administruoti ir neturėjo fizinių galimybių žemės dirbti, o tu tolimųjų dvarų galimybėse skurdo valstiečiai, kad neturėjo kur pasisodinti centnerį kibi bulvių. Visą šią nelygybę turės išspręsti naujoji žemės reforma, griežtesnė dvarų parceliacija duodant galimybę, kad kiekvienas randaš paraušty ir išpurentų žemę nashiam derliui, o gamta duosni bus visiems vienodai. Dvarų parceliacija turi būti vykdoma be jokio dėsimo, be atidėjimty, nes žinomos to laukia.

Nepakenčiamose darbo sąlygose gyvena Vilnijos srities žemdirbiai, nes ir ant vienos rankos pirštų suskaitomų jų hektarai yra išdarėty už tolimų kilometrų siaurasias rėžias. Tik trijuose apskrityse yra neišskirstyti 1-105 kaimai. Pilnesnam vaizdai pasitarėmus šį lentelę:

- 1) iki 50 hektarų 266 kaimai, bendro ploto 8,217 hektarų.
- 2) nuo 50 iki 100 hektarų 174 kaimai, bendro ploto 12,364 hektarai.
- 3) nuo 100 iki 200 hektarų 129 kaimai, bendro ploto 17,809 hektarai.
- 4) nuo 200 iki 300 hektarų 49 kaimai, bendro ploto 11,508 hektarai.
- 5) nuo 300 ir daugiau 21 kaimas, bendro ploto 8,875 hektarai.

Viso: 639 kaimai bendro ploto 58,833 hektarai.

- Valkininkų apskrityje:
- 1) iki 50 hektarų—37 kaimai, bendro ploto 1,210 hektarų.
 - 2) nuo 50 iki 100 hektarų 41 kaimas, bendro ploto 3,002 hektarai.
 - 3) nuo 100 iki 200 hektarų 56 kaimai, bendro ploto 7,786 hektarai.
 - 4) nuo 200 iki 300 hektarų 37 kaimai, bendro ploto 8,912 hektarų.
 - 5) nuo 300 ir daugiau 63 kaimai, bendro ploto 42,336 hektarai.

Nicholas Dozenberg, žymus vakarinių valstijų darbininkų vadas, kuris šiom dienomis areštuotas neva už tai, kad kadaise Browderis važinėjęs Europoj į vardu.

- Viso: 234 kaimai bendro ploto 63,246 hektarai.
- Svenčionėlių apskrityje:
- 1) iki 50 hektarų 89 kaimai, bendro ploto 2,730 hektarų.
 - 2) nuo 50 iki 100 hektarų 58 kaimai, bendro ploto 4,382 hektarai.
 - 3) nuo 100 iki 200 hektarų 56 kaimai, bendro ploto 7,918 hektarų.
 - 4) nuo 200 iki 300 16 kaimų, bendro ploto 4,014 hektarai.
 - 5) nuo 300 ir daugiau 13 kaimų, bendro ploto 5,542 hektarai.
- Viso: 232 kaimai bendro ploto 24,586 hektarai.

Is viso: 1,105 kaimai bendro ploto 146,665 hektarai.

Kad Lenkija nesirupino žemės ūkiu, matyti iš menkai išsivysčiusios kooperacijos ir simuro žemės ūkio kultūros kėlėjų—specialistų kadro. Visoje Vilnijos apygardoje, dirbo tik apie 200 matininkų, bet ir tu žymų dalis buvo tik privatūs darbininkai ir dirblavai tik už valstiečių atlyginimus. Tose filiose kulturtėchnikų buvo apie 10, todėl neuosuota, kad melioracijos darbai krašte visiški nepastebėtinai ir ūkininkams jų ūbiškai nežinomi.

Sunkus Lietuvai palikimas yra susalę ir alkamas Vilnijos miestas, bet neužmiršti sunkus palikimas ir nuolatinis biurokratizmo nukankintai, išvargusi ir tamsybėse skęsti palikta liaudis. Tą laisvąjį skurdą pasalinę ir tikrąjį gyvenimą atstatyti reikės daug darbo, didelio sutarimo ir nuosaukas plano. Be žemės reformos ir tinkamos dvarų parceliacijos žingsnis ir Vilnijos srities provincija bus bevertis. Viso 100% nežinint luomo, pažūry, įsitikinimų ir tautybės, Vilnijos kraštas, kaip tikrojo išganymo, laukia naujosios žemės reformos—dvarų parceliacijos!

F. Zlobickas, Vilnius, 1939, XI, 14.

IS LIETUVOS

TEATRĄ KELSIA VILNIUN

Kaunas — Švietimo ministerijos įgaliotinis Vilniuje Dr. A. Juska priėmė spaudos atstovus, kuriuos painformavo apie kai kuriuos teatro ir švietimo reikalus Vilniuje.

Teatro dalies perkėlimo į Vilnių galimūmą jau svarstomi ir atrodo, kad ateinančią vasarą galima bus perkelti operą į Vilnių. Tai būtų nuolatinė Vilniuje opera. Tuo budu bus išskirtas teatras: drama Kaune, opera Vilniuje.

Dramos teatro tuo tarpu nesą galima perkelti vien jau dėl to, kad nėra reikiamų patalpų.

Tačiau ir dabar Vilnius nebus be lietuviško teatro. Nuo 1940 m. sausio mėn. Kauno valst. teatras drama ir opera pradės reguliariai Vilniuje gastroles. Tai bus daroma pakaitomis, kas dvi savaites. Kiek dienų truks gastrolės, tuo tarpu dar neaišku.

Dar šį sezoną Vilnius galės susipažinti su pagrindiniu Kauno teatro repertuaru. Pirmosios gastrolės buvo lapkričio 20 d. per kariuomenės šventę.

MIESTAS SKAICIUOSE

Marijampolė. — Pagal paskutinąją statistiką dabar Marijampolės mieste jau yra apie 16,000 gyventojų, 2,000 gyvenamųjų namų, 73 gatvės, kurių bendras ilgis—33 km., 8 pradinių mokyklų su 40 kompl., 4 gimnazijos, mokytojų seminarija, 2 amatu mokyklų, 20 stambesnių pramonės ir 530 prekybos įmonių, 20 gydytojų, 2 ligoninės, 3 daktarų ambulatorijos, sveikatos punktas ir kt., 18 km. gatvių išgrakstytas ir netaisytas alkmeninis. Mieste dar yra: parkas, skveras, 3 turgavietės, autobus stotis ir susijomio vieta, 3 bibliotekos, 3 skaityklos, 18 kirvyktų, apie 40 laetu dirbtuvių, 21 šiuvyklos ir kt. Miestas išsieta 700 ha. plote, o miestas išlga išsitęsęs per 3 ir pusę km.

Be miesto taip pat daug ko ir neturi: pirties, pamiško, maudyklių, tinkamos spektakliams salės ir žmonių, kurie kiek nors pagyvatų miesto kultūrij gyvenimą.

RUMUNIJA PASIRASE SU VOKIETIJA NAUJA PREKYBOS SUTARTI

Bucharestas. — Vakar karaliaus Karolio rumuose pasirašyta nauja prekybos sutartis su Vokietija. Vokietija gaus iš Rumunijos kasdien po 300 vagonų aliejaus ir nupiginta kalna. Sutartis smarkiai pažeidžia Anglijos reikalus Rumunijoje.

Patartina Pirkti pas Tuos Biznieriūs ir Kreiptis pas Tuos Profesionalūs, Kurie Skelbiasi "Vilnyje". Skelbdamiesi Jie Paremia Darbininkiską Spaudą, tad ir Mes, Reikalui Esant, Naudokimės Jų Patarnavimū.

ROCKFORD, ILL.

Sveikinu visus kostumerius ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Sveikinu visus kostumerius ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Corey's Bluff Tavern
2529 South Main St.
Phone 6607
Rockford, Illinois.
Max Benthien, Sav.

American Cleaners
Cleaning — Pressing — Dyeing and Repairing.
1110 So. Main St.
Rockford, Illinois.
Phone Main 1681.
S. A. M. Nanjokas, Sav.

GREETINGS

Laimingų ir linksnų Kalėdų visiems savo kostumeriams ir draugams.

Silver Tap Tavern
1609 S. Main Street
ROCKFORD, ILLINOIS.
ADOLPHAS ir PETRONILLA PUODOKAL, Savininkai.

Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystatimus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

P. M. SMITH Christmas
PALM GARDENS
4177 Archer Avenue
Phone Virginia 9665,
CHICAGO, ILLINOIS.

Sveikinu visus savo kostumerius, pažystatimus ir draugus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

Dr. A. J. Bertash
PHYSICIAN AND SURGEON
756 West 35th Street Chicago, Ill.
Telefonas Yards 5921.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir linkiu linksnų laimingų Naujų Metų.

Oak Leaf Tavern
3428 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Linksni vieta visiems. Turite skanių užkandžių.
A. SIDLAUSKIS ir S. SVILAINIS, Sav.
Phone: Yards 2074

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Bruno's Tavern
732 West 31st Street
Telefonas Victory 0840.
BRUNO IR MARY GAIDMAVICIAI, Savininkai

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystatimus draugus su žiemos šventėmis ir Naujais Metais; linkime geriausių pasekmių visiems 1940 metais.

UNION LUNCH & TAVERN
3856 S. Union Ave., Chicago, Ill.
J. SVELNIS ir ST. BRUNAVICIA, Sav.

Sveikiname visus kostumerius, draugus ir pažystatimus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

T. A. BINKIS
Restaurant & Tavern
8106 Vincennes Ave., Chicago, Ill.
Phone Stewart 5911.

Phone Yards 3609.

Sveikinu su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

Dr. Karl Nurkat (Nurkaitis)
OPTOMETRIST — EYE SPECIALIST
3417 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Sveikiname visus savo kostumerius ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

M. J. KIRAS
REAL ESTATE
3251 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas VICTory 0399.

Sveikintū su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

MALELO ELECTRIC COMPANY
ELECTRICAL CONTRACTORS
3336 So. Halsted St., Chicago, Ill.
P. K. MALELO, Pres. Phone Yards 6067

Phone: Victory 6631

STULGES, Sav.
DELLA'S TAVERN
3267 South Halsted St., Chicago, Ill.
CHICAGO, ILLINOIS
Sveikinu su Kalėdomis ir Naujais Metais visus savo draugus; kostumerius ir pažystatimus

Sveikinu visus savo kostumerius ir draugus su Kalėdų šventėmis ir linkiu linksnų Naujų Metų.

Julius J. Storgul
KONTRAKTORIUS
PLUMBING — HEATING — SEWERAGE
Pirmos Klėsos Darbas.
2240 W. Cerinak Rd., Chicago, Illinois
Phone CANal 4123.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystatimus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir veljiame geriausių pasekmių visiems.

Paul's Tavern
4201 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois Phone Lafayette 5272
MONARCH BEER ON DRAUGHT
Free Fish Fry Friday Savininkas PAUL WILKAS

MINŲ REIKSMĖ DABARTINIAME KARE

Dabar einantis karas tarpe Anglijos, Francijos ir vienos pusės ir Vokietijos ir kitos, pasižymi skandinaviu laivų—daugiausia minomis. Vieni kitus nori priveikti ne armijomis, bet ekonomine blokada. Karo vedimas kasdien atsieina apie 85 milijonus dolerių, neskaitant nuostolių paskandinant laivus. Tokios išlaidos privės šalis prie ekonominio bankruto. Klausimas, tik kuri pirmiausia suklyps.

Armijos ant sausžemio nekariauja. Kariniai laivai irgi neručio didesnių nušių. Visas karas sukoncestruotas ant skandinaviu laivų ir jų darbų atlieka submarinai ir minos. Minos skandina laivus, kurie tik mėgina plaukioti Anglijos vandenynuose. Žūsta daug ir neutralių šalių laivų. Nors yra tarptautinės teisės minų reguliavimui ir saugojimui neutralių šalių laivų, bet jų įstatymų karas nepaiso.

Minų pavojus darosi vis didesnis ir laivų dabar daugiausia žūsta nuo minų, negu pradžioje karo. Mat iškart Vokietija saugumui dėjo minas savo pakraščiuose, o dabar jau "seja" ant laivų kelių. Anglijos pakraščiuose.

Minų Forma ir Mekanizmas.

Minos dalinamos į tris rūšis: Krantų gynybai minos dedamos juose dugne sujungtos su elektrine viela. Jas susprogdina nuo kranto paleidžiant elektriką. Jų viršum gali plaukioti laivai. Tik prieš laivams atplaukus paleidžiama elektra jų susprogdinimui.

Kitos yra plaukiojančios minos. Jos, pagal įstatymus, turėtų but geros tik vienai valandai. Jos naudojamos mėgiamo laivo, kad vejančias laivus susprogdinti. Taipgi naudojamos paleidimui į uostus, kur vanduo pakildamas plaukia link krantų. Anglijai kaolina Vokietiją, kad ji neprisiilauktų tarptautinių taisyrių ir "seja" plaukiojančias minas Leon vadinamas. Jos turi vidų elektros motoruką, kuris jas nuskaudina ir pakelia viršum automatiškai. Jas todėl išgraižyti sunku. Sakysim, laivas griebdamas perėjo kuomet miną buvo nuskaudęs, bet ji vėl pakilo ir sekantį laivą, plaukį paskui pirmąjį, susprogdino. Sakoma, kad tokios minos daugiausia daro žalos laivams.

Betgi labiausia naudojamos minos prikakintos ant geležinių virvių, kurios nei skęsta nei išyla ir visada vieną vietą stovi nustatytą gilumoj vandenyje. Nežiūrint kiek gilus vanduo, jos

visada nustatytam paviršiniui plūduriojuja—daugiausia 6 pėdų gilumoj.

Kad išlaikyti jas netoli paviršiaus, naudojama sekamas mechanizmas:

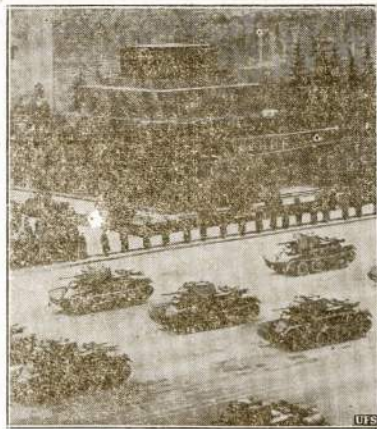
Mina, kuri yra apie 3 pėdas diametre, pusiua pripildyta oro, kad plauktų, o kita dalis pripildyta apie 250-350 svarų sproglamos medžiagos. Ji pridurinama prie geležinės virvės. Ta virvė yra susukta ant volo tam tikrom bakse. Bakso apačioje, ant trumpos virvės, prikabinatas sunkokas svėriklis. Kuomet minų paleidžia ir vandenį, tai tas bakstas skęsta, o mina pasiliecia ant paviršiaus. Tik kuomet po apačia bakso svėriklis pasiekia dugną, tai automatiškai sustabdo virvės traukimasi iš bakso. Kadangi bakstas sunkus, tai jis nuskaista iki dugno ir tuomi įtraukia miną į vandenį. Kiek ilgio luma nuaita virvė po apačia bakso su svėrikliu, tiek bakstas įtraukia miną į vandenį. Ji pasiliecia visuomet toj vietoj, jeigu vilnys neuatrukia virvės. Tokiam atsitikime ji plaukia su vilnimis ir jeigu niekuo neuogauna, tai vilnys išmeta ant kranto.

Minų Aisradimo Istorija.

Elektrikinės minos Anglijos pradėtos dirbti apie šimtas metų atgal. Vienok tik peraitam pasauliniam kare patobulintos. Jos betgi plačiai nenaudojamos. Minos pradėta naudoti Jungtinių Valstijų pilotiniam kare. Tai buvo paprasto parko bakčutės, supakuotos su kanuline vata ir prie jos pritaistas springas, kuris atsismušęs į kietą daiktą uždegavo paraką. Tas bakčutes paleidavo ant vandens prieklauskose ir tokiu būdu muskandina šiaurietikų 18 laivų.

Patobulintos minos plačiai pradėtos naudoti Rusijos-Japonijos kare. Bet ir tuomet jos buvo daugiaus mekanikos. Tik pasauliniam kare pradėta naudoti moksliniai prirengtas minas. Jas dabar uždega ne užgaus tas springas, bet cheminis skystimas. Kiekviena mina turi aplinkui "ragus". Bent vieną jų užgaus paleidžiama vidų cheminis skystis, kuris teikia energiją "beterei", gi ta įkaitina dratuką ir tuomet įvyksta eksplozija. Tas viskas vyksta labai greitai.

Yra minų ir kur elektrika uždega. Nuo minų nuvesti dratukai į paviršius. Jeigu laivas, geležis, paleičia dratuką, tai sukelta elektros kibirkštis ir uždega miną.

Militarinis Raudonosios Armijos paradas Maskvoje, minint 22 sukaktuves nuo įsisteigimo Sovietų valdžios Rusijoje. Šiame atvaizde matosi suaktyjų tankų brigada praejuojanti Raudonojoji Aikštėjė.

Minų Sėjimo Metodos.

Paskutiniaisiais laikais skelbiama, kad Vokietija orlaiviais sėja magnetines minas. Kiek tame tiesios, sunku pasakyti. Nei viena šalis dar neturi tokio išradimo. Taip pat dar niekas neįrodė, kad Vokietija turi magnetines minas. Kad orlaiviais galima sėti minas, daugelis daleidžia, bet ar Vokietija ištkro turi,—dar paslaptis. Minų "sėjimas" atliekama laivais. Jie prirengti sekamam: Nuo laivo nutiesi geležiniai lėgijai ir vandenį. Kiekvienos minos, mekanizmo bakstas, turi šomis keturis ratukus. Reikia tik minų užkelti ant lėgių ir ji nuslenka vandenin. Vidutiniai laivai gali paimti apie 5.000 minų. Jos sveria apie 600-800 svarų kiekviena. Submarinas irgi gali jas "sėti", bet negali paimti nei šimto ant karto. Submarinis tik ten naudingos, kur reikia pasislėpusi jas "sėti".

Apsisaugojimo Priemonės.

Pasekmingiausia priemonė prašalinti minas, tai jas išgrielti. Tai nelengvas ir gan pavojingas darbas. 1914 m. Anglija ant kiekvienų dviejų išgrieltų minų prarado vieną laivuką. Vėliau išmoko, patobulino ir jau 1918 m. atsiėjo vienas laivelis ant 80 išgrieltų minų.

Anglija naudoja sekamas metodus: Tarp dviejų laivelų plukdo, apie 500 jardų ilgio, lenciuag. Jį velka nustatytam gilume. Jeigu lenciuagas užklindo miną, tai ją nutraukia nuo virvės ir ji iškyla. Tuomet šautuvo kulka ją šauja. Jeigu pataliko į "ragą", tai eksplozuoja, o jeigu į oro "kambarį", tai išleidžia orą ir nuskandina jį dugną.

Pašaliniam kare Anglija prarado 214 minų valymo laivelų. Gi išviso Anglija neteko 180 karinių laivų ir 2.700 pirklybinių. Ne visi žuvo nuo minų. Tik apie 2.000 laivų minos suardžiusios visoms šalims.

Kiek minų yra prisėta jurose niekas nežino. Vienok, kad turėti šioj-tokį supratimą, paimkim perieito karo skaitlines. Jos yra sekamos: Anglija buvo "pašėjus" 128.652 minas; Jungtinės

dariusi visi Thames upės nosis. Gi kuomet Anglija paskelbė, kad minas išvalė, tai Holandijos laivas pasukęs į Thames upės žiūsis suaižytas. Reikia, minas visai išgrielti nepavyko. Beto, kas gali užtikrinti, kad paskui griebikų laivus nesekė submarina ir "sejo" išnaujo minas. Ir Anglija todėl turi apsidairyti, kad nesusmuktų ekonominiai.

Vokietija ekonominiai silpnėsi ir jos pirklybinių laivynas veik suvlytas į uostas, išskyrus Baltiko jūrą. Bet Vokietija turi susisiekinus sausžemiu su kitomis šalims. Pasauliniam kare jį labiaus varžė blokada ir tai išlaikė keturis metus. Gi dabar turi kelius į Balkanu valstybes, SSSR, Italiją ir Rumuniją. Į Skandinavijos šalis, per Baltiko jūrą, irgi kelias atvirus. Todel Anglija šiuo kardu nelap lengva Vokietiją marinti. Anglija jau turėjo kreiptis prie J. V., kad paimty jos pirklybą tulose dalyse pasaulio, nes jai reikia laivų namieje. Gi Anglija namie negali išsimaityti be importo. Ve kodėl Vokietija tiek daug dėda pastangų pasmaugti Angliją ir minos atlieka labai svarbių rolę.

M. B. B-šius.

CHAMBERLAIN SIŪS SUOMIAM GINKLUS IR AMUNICIJĄ

Londonas. — Slaptam parlamento posėdyj premieras Chamberlain pranešė, kad jo vyriausybė galutinai apsisprendusi siūsty senajai suomių valdžiai karinę pagalbą prieš Sovietų Sąjungą. Tautų Lygos susirinkime jo vice-ministeris Butler sakė, kad apart amunicijos ir ginklų, Anglija siūnėia ir lakunus.

Bile kokiū būdu užsidirbti kelis centus tęsimui mokslu, Harvard Universiteto studentai atliekamu nuo studijų laiku persisamdo motnom padaboti vaikus, kada jos išėina į miestą pasipirkti kalėdinių prekių. Čia matome vieną studentą, Jim Lightbody, bežadiant su Richard Simmers. Beje, a mokėjimas už padabojimą vaikų šiom dienom tapo puštinai apkopatas. Šieno, daugiau randasi pasiūlymų, negu pareikalavimų.

Patartina Pirkti pas Tuos Biznieriū ir Kreiptis pas Tuos Profesionalus, Kurie Skelbiai "Vilnyje". Skelbdamiesi Je Paremia Darbininkiską Spaudą, tad ir Mes, Reikalui Esant, Naudokimės Jų Patarnavimu.

Sveikinam visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

J. P. TAVERN

3313 S. Halsted St. Chicago, Ill.
FOX HEAD BEER ON DRAUGHT
Phone Yards 2145 JOHN J. POCIUS, Sav.

Sveikinu visus draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

DR. V. A. ŠIMKUS

Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

"THE WEST SIDE HALL"

HALL TO RENT FOR ALL OCCASIONS

2244 W. 23rd Place Chicago, Ill.
RALPH S. GERCHES, Sav. — Phone Seelye 9083

Linksmų Kalėdų ir linksmų Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems.

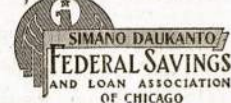
J. M. Tavern

3503 1/2 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone Yards 3692.
JACOB MASKOLIUNAS, Sav.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkime Visiems Savo Kostumeriams, Draugams ir Pažystamiems VALDYBA IR DIREKTORIAI

Primename, kad ypač linksmas Kalėdas turi ir ypač laimingų Naujų Metų laukia tie, kurie Taupo

Simano Daukanto Federal Taupymo Ir Skolinimo Bendrovėje
2202 W. CERMAK ROAD

Vilnies Jubiliejinis Koncertas

BALANDŽIO 14 D., 1940

Ashland Auditorium

VILNIAI SUKANKA 20 METŲ Balandžio 8 d., 1940 m. Prašome visas Chicagos ir artimų kolonijų organizacijas, draugijas bei klubus nerengti jokių parengimų balandžio 14 d., bet buti "Vilnies" jubiliejiniam parengime.

Su reikalais patarintai kreiptis pas tuos biznieriuis ir profesionalius, kurie skelbiai "Vilnyje".

VILNIS

Part Three
Trečia Dalis

VOLUME XX, NO. 301.

SESTADIENIS, GRUODZIO (DECEMBER) 23 D. 1939 M., CHICAGO, ILL.

KAINA TRYS CENTAI.

ISPANIJOS KOMUNISTU PARTIJA APIE SAVO ŠALIES REIKALUS

Partijos Centro Komiteto
Atsišaukimas.

Lapkričio mėnesį Ispanijos Komunistų Partija išleido atsišaukimą, po kuriuo pasirašo Jose Diaz ir Dolores Ibaruri (La Pasionaria). Tame atsišaukime daroma peržvalga tų įvykių, kurie turėjo vietos, kai laimėjo fašistinės gaujos.

"Mes nelaimėjom, nes prieš Ispanijos liaudį, jos kovoje už laisvę, susivienijo ispanų reacionieriai, Vokietijos ir Italijos fašistai ir jų ginkluotos spėkos.

"Francijos ir Anglijos mūchiečiai ir jų agentai Ispanijoje, Casado, Miaja ir Besteiro.

"Mes nelaimėjom, nes Jungtinės Valstijos, kurios dabar atsakė embargo, kad pristatyti karo medžiagą Anglijos ir Francijos imperalistams, mums atsiskė buvę ginkliu, kurie mums buvo reikalingi šalies apgynimui.

"Mes nelaimėjom, nes Antro Internacinalo vadai padėjo mums pasmaugtį iš lauko pusės savo taip vadinama nešikišimo politika. Jie ne daleido įvykinti darbininkų vienybę."

Tulų republikonų ir socialistų nepastovumas, taip pat trockinų šnipų veikimas irgi prisidėjo prie to, kad Ispanijos demokratija pralaimėjo.

"Kuomet buvo pasmaugta Ispanijos liaudies ginkluota kova, tai Britanijos imperalistai ir jų agentai iš Antrojo Internacinalo sveikino tą, kaip "taikos laimėjimą."

"Tachias kiekvienam yra aišku, kad ispanų liaudies pralaimėjimas ne tik neišsaugo taiką, bet išvertė paskutinį tvenkinį, kuris dar sulaukė Europą nuo pragaro antro imperialistinio karo.

"Buržuazija, kuri ruošėsi prie karo per ilgą laiką, nedrojo jį pradėt, kol nesuaukino gaisrą mūsų liaudiškos revoliucijos. Buržuazija bijojo, kad teisingas revoliucinis ispanų liaudies karas bus pagelba ir įkvėpimas visų šalių darbininkams jų kovoje prieš buržuazijos diktaturą ir už pasiliusavimą iš kapitalistų vergijos.

"Pabaiga mūsų teisingo karo už pasiliusavimą buvo signalas pradžiai antro imperialistinio karo... Dabartinis imperialistinis karas nieko bendro neturi su teisingu karu, su tokiu karu, kokį vedė Ispanijos darbininkai ir valstiečiai prieš naminę ir išlaukiančią reakciją."

Kaltintojai.

Toliaus Ispanijos Komunistų Partijos Centro Komitetas duoda puikų atsakymą tiems veidmainiams, kurie pasakoją, buk Anglija ir Francija dabar vedą karą prieš fašizmą. Kas kas, bet jau ispanai tai tikrai ant sa-

vo kailio patyrė kokie "fašizmo priešai" yra tokie ponai, kaip Chamberlain, Daladier ir Attlee.

"Dešimtys tūkstančių ispanų, kurie žuvo kovos laukuose, nekaltai nužudytos moterys ir kudirai yra kaltintojai prieš Francijos ir Anglijos buržuaziją, prieš Chamberlainą, Daladier, Blumą ir visą jų padermę. Jų rankos yra susitepusios anti-fašistų krauju. Jie legalizavo ir slėpė karinę Vokietijos ir Italijos intervenciją prieš Ispanijos respubliką. Jie neleido užpirktiems ginklams pasiekti Ispaniją."

"Po Katalonijos praradimo jie neleido perkelti 200,000 kovotojų į centralinę Ispaniją."

"Tai buvo Francijos imperialistai, kurie turėjo Ispanijos respublikos aukšą pas save ir tą aukšą, po Ispanijos pralaimėjimo, jie atidavė frankistams. Tai buvo Anglijos imperialistai, kurie pavėdė jurinę bazę Minorokj intervencionistams. Tai buvo Francijos ir Anglijos imperialistai, kurie visą laiką rėmė kapituliantus ir išdavikus. Tai buvo nelemtai paragėjęs Blumas, kuris pilydymas valią Anglijos atžagareivį, vedė taip vadinama nešikišimo politika, kad sudaužyti liaudies frontą Ispanijoje ir Francijoje. Si veidmainiška Blumo politika, tuo pačiu kartu, buvo ataka prieš Francijos liaudį, nes tuo budu lengvino buržuazijai ruošties prie imperialistinio karo... Joks suns didvyriško Ispanijos proletariato, joks darbininkas, joks valstietis negali būti liuosnoriu šiame plėšikiškam kare.

"Blumai ir Attlee, kurie atsiskė gelbėti Ispanijos liaudį, dabar atsišaukia į Francijos ir Anglijos darbininkus lieti savo kraują už atsteigimą fašistinės Lenkijos, kuri buvo tautų kalėjimas!

"Ispanijos komunistai, kurie per pustrėčių metų kovoję už savo šalies laisvę ir kurie tikrai žino, ką reiškia laisvė, sveikina Sovietų Sąjungą ir jos vadą drauga Stalina, kad jie paliuosavo 13 milijonų ukrainų ir baltarusių."

Padėtis Ispanijoje.

"Ispanijos darbininkų ir jos liaudies kova prieš teroristinę Franco diktaturą dabar vystosi naujose slygose. Juodosios reakcijos spėkos sušilusios dirba, kad įtraukti Ispaniją į karą. Italijos imperializmas naudojasi šiuo momentu, kad susistiprinti Viduržemio juro ir išstumti savo sebrus vokiečius iš tų pozicijų Ispanijoje, kurias šie buvo užkariavę... Franco, iš savo pusės, daro biznį su vienas ir su kitais, pasit-

(Tęsa ant 18-lo puslapio)

Vokiečių karinio laivo "Graf Spee" kapitonas Hans Langsdorff, prieš pat nusizdymą. Atvaizds jis matomas su buriu laivo įgulios duodant paskutines instrukcijas. Kapitonas Langsdorff nusizdė Buenos Aires viesbutį, kur jis ir visa Argentiną pasiekusi jo laivo įgula tapo internuoti.

PAVERGTOJ ČEKOSLOVAKIJOJ

Spalio ir lapkričio mėnesiai Čekoslovakijos žmonėms buvo labai sunkūs.

28 dieną spalio buvo nacionalė šventė—minėjimas čekoslovakų respublikos įsikurimo. Prahos studentai su rengė dideles demonstracijas. Policija į juos šaudė. Buvo suareštuota 1,260 studentų. Iš to skaičiaus 126 buvo nužudyti, o kiti išsiųsti į kalėjimus, koncentracijos stovyklas ar į Vokietijos gilumą.

Prahos Universitetas ir Politechnikos Institutas uždarytas trims metams. Mieste Brno taip pat uždarytos visos aukštesnio mokslo įstaigos. Pribram uždarytas Mainų Institutas.

Iš uždarytų mokyklų visi mokslui reikalingi aparatai ir instrumentai išgabenti Vokietijon.

Iš to aišku, kad aukštojo mokslo įstaigos Čekoslovakijoje bus visai sulikviduotos.

Kiek čekų sugrasta į koncentracijos stovyklas? Tikrai to negalima pasakyti, bet tas skaičius gali būti artimas 100,000. O paleista iš koncentracijos stovyklų gal tik keli tūkstančiai.

Neperdėjus galima pasakyti, kad apie 300,000 čekų išgabenta Vokietijon prieš verčiamų darbų.

Okupantams rupi, kad kuo daugiausia čekų iškelus iš jų tėvynės ir išskaidžius juos po visą centralinę Europą. O jų vieton Čekijon gabenama vokiečiai iš Lenkijos ir Baltijos valstybių.

New Yorko "Nation" korespondentas Oswald Garrison Villard gavo leidimą aplankyti Prahą. Nors jis iš anksto pasisakė nepritariąs naziams, bet leidimą jė jam davė. O leidimą davė todėl, kad tikėjosi jį apgauti, kas jems dalinai ir pasisekė. Kaip tik jis atvyko į Prahą, jį tuoj paėmė savo globon aukšti nazii viršininkai ir vaišino jė paliovos. Viens fundijo pietus, kitas vakariene, trečias gabeno į kokį-

nors bažnyčia pasigrožėti jos menu. Tas liberalas korespondentas sakosi juos kritikavęs, o šie jam dėkavojo už "atvirumą".

Villard pribuvo į Prahą kaip tik 28 dieną spalio, kuomet gatvės buvo pilnos demonstruojančių žmonių. Jis nei nedasiprotėjo, kad tai nacionalė šventė ir kad geriausia buti su žmonėmis ir patirti kokią jų nuotaiką. Vieton to jis iš stoties nuvyko į nazii jų žinojo, kaip jį pavaišinti.

Tai tik tiek proto turėjo tas korespondentas. Ant rytojaus po jo pribuvimo visas miestas jau kalbėjo, kaip šaudė į demonstratus, kiek jų užmušė ir sužeidė.

Villard sakė, kad vokiečių tikslas sugriėbti visus čekų turtus į savo rankas, o svarbiausia industrines įmones.

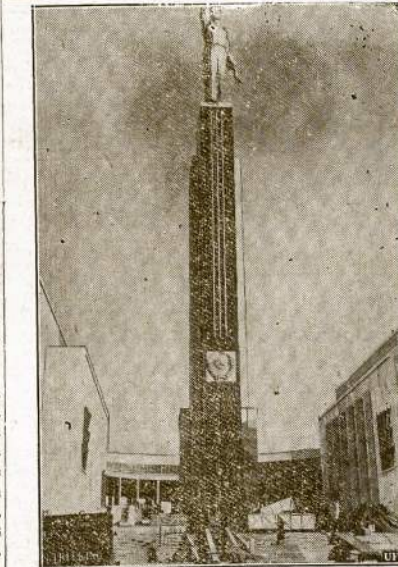
Čekų laikraščiai, kiek jų dar pasiliko, yra po aštria cenzura. Socialistų ir komunistų laikraščiai visai sunaikinti.

Hacha "Valdžia".

Protektorato "prezidentas" Hacha faktinai neturi jokios galios, nors jis dar turi, dėl visa ko, 7,000 karių. Visą valdžią suėmė į savo rankas protektorius von Neurath.

Išdavikas Hacha dabar randasi Lany ply, kur jį gerai laikina, bet kur su juo elgiasi kaip su belaisviu. Sakoma, kad jis atsiskė už leisti ukazą sumobilizuoti milijoną čekų į kariuomenę. Už tai naziai ant jo labai supyko.

Montevideo. — Vokiečių prekybinis laivas "Tacoma", atvykęs į Urugvajaus pakraštį gelbėti karinio laivo "Graf Spee" įgulą, veikiausiai bus internuotas Urugvajus vyriausybės. Lavių internuoti spiria Londono ir Paryžiaus vyriausybės.

Si statula nebegsądins Amerikos buržuaziją ateinančią vasarą. Tai Sovietų Sąjungos paviliono bokštas pasaulinėje parodoje. Pavilionas šiom dienom nugriautas ir dalys bus išvežtos atgal į Sovietų Sąjungą. Kitų metų Sovietų Sąjungą, kaip ir dangelis kitų užsienio valstybių, nebedalyvus pasaulinėje parodoje.

Baigiantis 1939 Metam

Minersville, Pa.—Jau ir vėl viena metų skaitlinė baigia apsisukti. Kokias žymes paliks mums darbininkams 1939 metai, geras ar blogas—sunku apibūdinti. Trumpai sutraukus galima be baimės apsirinkimo pasakyti, jog šiais metais neteko iš darbininko lupų išgirsti: "Esu viskuom patenkintas." Atvirkščiai, kur susitiksi burelj darbininkų, bedarbių, visur girdisi nusiskundimas: darbo nėra, pašalpos negalima gauti, o jei ir duoda, tai vos vos nuo bado galima apsiginti.

Klausia darbininkai vienas kito: ar ligai taip bus? Bet atsakymo negali surasti. O nesuranda delto, kad nesistengia sužinoti tas priežastis, dėl kurių milijonai tapo išmesti iš fabriky, kasyklų. Mano nuomonė, už tokią nežinystę niekas kitas nekaltas kaip patys darbininkai!

Per eilę metų mūsų spauda diena iš dienos kalė darbininkam į galvas ką mums ruošia pelnagrobiai turčiai, kurie laiko milijonus darbininkų pavergė veik visam pasaulyje. Ar nepersegėjo?

Daržovės Tolimoje Arktikoje

Vyriausia Sovietų šiaurės kelio vadovybė prieš ketvertą metų pirmą kartą Diskono saloje, Tiksi lankoje suorganizavo šiltadaržių uokianus. Ne visai vykusiose konstrukcijos atžvilgiu šiltadaržiuose, puikiai išaugo agurkai, pomidorai, morkos. Tokiuose daržuose išaugo kopūstai, ridikai, bulvės. Dargi atviram ore, Tiksi lankoje, gražiai užderėjo saločiai, špinatai.

Tolimesnis darbas pilnai patvirtino galimybę auginti Arktikoje daržoves. Pavyzdžiu, pernai metais Tiksi lankos šiltadaržiuose užauginta 1.12 tonų daržovių. O Apvaizdos įlankos šiltadaržiuose—2 tonai, tame skaičiuje 11,000 agurkų.

Šiltadaržių statyba Arktikoje vis labiau ir labiau plečiasi. Šiais metais baigta statyti 5 šiltadaržius, kurių plotas nuo 60 iki 100 ketvirtainių metrų. Be primityviškų šiltadaržių statoma visa eilė dviaukščių, moderniškų šiltadaržių su metaliniais karkasais.

Apvaizdos uoste statomų šiltadaržių apšildymui ruošiamasi panaudoti vietos karštieji šaltiniai, kurių vandens temperatura siekia net 80oC. Be daržovių kultūrų Arktikos šiltadaržiuose bus auginamos gėlės: nasturtos, gaideliai, rožėlės ir kitos.

—Bobut, ar tu pėsčia atėjai?
—Pėsčia, mano vaike.
—Vėje, o tėtė sakė, kad tave velnias atnešė.

mus mūsų spauda, kad imperialistai rengia kruvinas skerdynes, kurios jau prasidėjo Europoj ir Azijoje?

Taip, mūsų spauda, dienraščiai, savaitraščiai, pigios brošiūros senai jau mus perspėjo ko galima laukti iš kapitalizmo. Netik persergėjo, bet teikė patarimus kaip to išvengti; ragino darbininkus vienytis ir atmušti kiekvieną kapitalizmo pasikėsinimą ant mūsų teisių.

Dar prieš 1929 metų krizį mūsų spauda ir kalbėtojai gyvu žodžiu aiškino mums, kad besiarbitranė ekonomiko krizio sunkenybės bus suverstos ant darbininkų pečių. Kad išvengimui to tėra tik viena išeitis—plieninė darbininkų vienybė! Tad, jeigu mes nemokėjome pasinaudoti gerais patarimais, ar ne mūsų patarė kaltė?

Dar ir šiandien darbininkiško klesinio supratimo trukamas nėra išnykęs. Dauguma darbininkų dar ir šiandien nevertina svarbą vienybės; nesinaudoja darbininkiškos spaudos patarimais ir nevykdo jų gyvenimam.

Be bent vienas smagumas linksma man pasidalinti su "Vilnies" skaitytojais. Bevaikščiojant "Laisvės" važaus reikalais per darbininkų stubas pavyko gauti du nauji skaitytiniai "Vilniai". Ir tai tikrai bešaliki žmonės, kurie kiekvienam įsitikinimą laiko jo privačiu dalyku. Tačiau jie supranta vieną tiesą, kad darbininkams reikalinga laikytis vienybės ekonominiame lauke, nors politiniai ar religiniai jų nuomonės ir labai buti skirtingos. Darbininkai visų tautų, rasijų ir religinių įsitikinimų turime vieną prieša. Jis mus skriaudžia neklusdamas mūsų įsitikinimų. Kapitalistų klesios mieri yra sukurstyti darbininkus vienus prieš kitus, kad mums pasiskirsčius jiem butų lengviau visus išnaudoti.

Kaip darbininkuose, prigys vienybės mintys, tolerancia vienai kitą, tada praigredras mums rytojaus ir Naujieji Metai atneš naujas vilnis.

Linksma man dalintis mintimis su "Vilnies" skaitytojais matant, kad nors ir išlėto, bet einame artyn prie mūsų idealo.

—J. Ramanauskas.

VOKIETIJA GAUS IS RUMUNIJOS DAUG ALIEJAUS.

Bucharestas. — Sulig nauja sutartimi, Rumunija kas mėnesį pasius Vokietijai po 190,000 tonų aliejaus. Anglija stengėsi aliejaus siuntimą Vokietijon sustabdyti, bet neįstengė to atsiekti, įsakė savo šnipams sabotažuoti aliejaus gamyba Rumunijoje. Delto pastaruoju laiku Rumunijoje įvyko daug gaisrų ir eksplozijų.

ISPANIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA

(Tęsa nuo 17-to puslapio)

rengęs šokti į tų glėbius, kurie daugiau duos.

"Pasinaudodamas tuo, kad pasaulio domė dabar nukreipta į europinį karą, Franco ir jo pakalikai dar labiau sustiprino kruvinąjį terorą. Egzekucijų skaičius dar labiau padidėjo. Praradę viską kas pirmiau buvo laimėta, net tie darbininkai, kurie dar turi darbą, yra nežmoniskai išnaudojami.

"Valstiečiams atimta žemė, kurią jiems davė liaudies respublika. Dabar vėl tenka gyventi pusiau-feodalinėse sąlygose. Katalonijai ir Basų krašto gyventojams atimta jų nacionalė laisvė. Ant jų užkrauta nepakeliamas jungas. Nors valdžia demagogiškai "kovoja prieš spekuliaciją", bet didžiausi spekuliatoriai pačios valdžios ir falangistų (valdančio) partijos."

Visa tai kelia žmonių pasipiktinimą prieš falangistų režimą ir stiprina pasipriešinimą diktatūriniam Franco režimui.

"Simtuose miestų ir miestelių žmonės badauja. O dvarponiai ir buržuazija čiuplia paskutinius žmonių syvius."

"Ežabaigoje savo atsišaukimu Ispanijos Komunistų Partija aštriai kritikuoją Ispanijos republikonus, kurie mano prisigerinti prie Franco, tarnaudami Anglijos ir Francijos imperialistams. Jie tikisi bent tuo būdu gauti "gėrėkų atleidimą". Tuo patį keliu nuejo ir daugelis Ispanijos socialistų, kurie, be to, gerinasi Ispanijos falangiečiams (Falanga-Ispanų fašistų partija). Aštriai

kritikuojama ir Iberijos Anti-Fašistų Federacija.

Atsišaukimas baigiasi karščiausiu kvietimu prie vienybės visų darbininkų, visų darbo žmonių ir darbo inteligentijos.

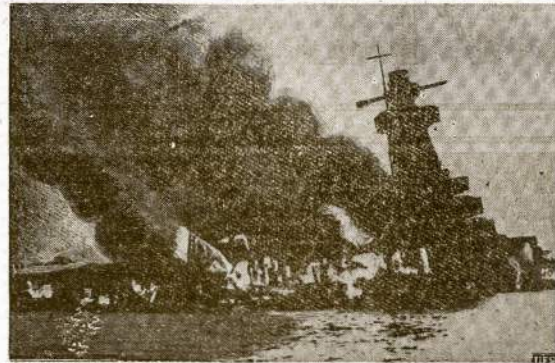
Kova už duoną, laisvę ir žemę bus tęsiama iki pilno laimėjimo.

Brangiausių Knygų Lobynas

Lenino vardo bibliotekoje Maskvoje senų ir retų knygų skyrinyje baigta katologizuoti 100,000 rečiausių knygų. Iš tų knygų skaičiaus esama 742 leidiniai iš XV amžiaus, atspausdinti pirmųjų vokiečių spaustuvininkų Maince, Augsburge, Niurnberge ir Kelne. Čia tenka pažymėti Ptolomėjaus atlasą, atspaus-tą Johano Begerio, Ulme 1486 m. Tai vienas iš trijų išlikusių pasaulyje egzempliorių, atspausdintas pergamente. Bibliotekos skyrinius turi ir XV amžiaus vokiečių spaustuvininko Antano Kebergerio knygų kolekcija.

Tarp rečiausių bibliotekos knygų—pirmas Tito Livijaus Romos istorijos leidimas, spausdintas Neapolyje 1496 m. ir "Dorovščikieji pamokymai", pirmoji Sveicarij 1469 m. atspausdinta knyga.

Seniausių laikų spaudos šėdėvur, saugomu Lenino vardo bibliotekoje, tenka laikyti Martyno Liuterio į vokiečių kalbą išverstą mišų knygą iš 1525 m. Niurnberge. Didelio dėmesio verti pirmieji "Iljados" ir "Odisejos" leidiniai graikų kalba, spausdinti Florencijoje 1488 m.

JUROS KAPAS "GRAFUI SPEE". Vėrėlams aplėisti Montevideo prieplauką kai už kelių mylių nuo jos tykojo čela armada Anglijos kariuonų laivų. "Graf Spee" kapitonas pasirė tik kelias mylias nuo kranto ir pats išprogdino laivą. Laivas išprogdintas tik 25, pėdų gylio seklojumi ir ne visas pasinėręs po vandeniu ir po susprogdinimo. Dar po trijų dienų vėliau laivas suaižytas ir parpkryps lededeg. Laivo kapitonas vėliau pats nusizūdė. Irgula visa išgelbėti ir dabar internuota Argentinioje ir Urugvajone.

Suomija ir Lenkija

Suomija gyventojų skaičiumi maža. Viso tureturi 3 ir puse milijonų ar truputį daugiau. Bet su teritorija jinau prilgyta buvusios Lenkijos teritorijai ir pusantro karto didesnė už Anglijos teritoriją. Josios žemės plotas apima 146,000 ketvirtainių mylių.

Lenkijos žemės paviršius beveik lygus, išvagos geresniais keliais ir gelžkėliais. Klimatas su patogiais sezonais. Miestų daug, didelių ir netoli vienas nuo kito.

Suomija retai apgyventa. Kur nekur miestelis ar kaimas, ir tai tik pietinėje dalyje. Siaurinėje dalyje žiema tiesiai beveik per tris ketvirtadalius metų. Pietinėje dalyje žiema panaši į Lietuvos žiemą. Bet, šiaurinė dalis kalnuota, o pietinė nuo ežerų gausumo atrodo lyg sausūdyta paklodė. Apskaitytą, kad visoj Suomijoje yra 60,000 ežerų ir ežerėlių. Ypač ties Sovietų Sąjungos siena, pradedant nuo Suomų užlajos ir baigiant Arktiko juosta—ežeras prie ežero. Nuo ežerų tankumo net žemė praskydus, atrodo didelių pelkynu. Savaime suprantama, kad tokioj teritorijoj negali būti žmoniškų kelių, o apie gelžkelį nėra ko nė pamastyti.

Hitleris pradėjo karą su Lenkija pabaigoje vasaros,

kada dienos buvo ilgos ir keliai sausi. Mechanizuotai vokiečių armijai tik ristiis te reikėjo. Vokiečių atrėmimui Lenkija nebuvo pasiruošus. Pradedant karą lenkai turėjo nedidelę rezervą karinės medžiagos ir vargiai 600,000 apginkluotų kareivių. Anglija tyčia sutrukdė kariuomenės mobilizavimą ir ėmus vokiečiams briausis, tyčia netekė butiniai reikiamos pagalbos. Po ginklu turėta lenkų armija permenai buvo ginkluota, kad būtų galėjus pasipriešinti gerai ginkluotam vokiečiam. Iš kitos pusės, Lenkijos pusiau-fašistinė vyriausybė, kaip ir Anglijos imperialistai, troško Sovietų Sąjungos pažrutes. Lenkijos vyriausybė irgi tikėjo, kad suvednš Vokietijos sienas su Sovietų Sąjungos, naziai briausis į Sovietų žemę. Todel Lenkijos vyriausybė neįieškojo prieš vokiečius tikros pagalbos ir greičiausia pati smuko laukan iš Lenkijos karui ėmus vystytis. Tas sudemoralizavo gyventojus ir armiją ir padėjo nazij armijai į tris savaites pusej Lenkijos užimti. Kita puse, kaip žinia, į dvi savaites užėmė Sovietų Raudonoji Armija.

Prieš Suomijos baltagvardiečius Sovietų Sąjunga karinių priemonių ėmėsi prasidedant žiemai. O žiema, ir ypač Suomijoje, turi sunkiai nugalimus sunkumus. Čia turima mintyje skaudžiai svinlinanti šalčiai, tankios sniego audros, trumpos die-

nos ir 4 ar 5 pėdos sniego gylio. Prie šių sunkumų dar reikia pridėti kalnus ir ežerus. Tiesa, žiemą ežerai užšalę ir duoda progą mechanizuotai armijai keliauti. Bet keliavimas negali būti toks spartus kaip vasarą sausu ir kieta keliu. Gilus sniegas labai lėtina keliuonę. O Sovietų Raudonoji Armija visvien į dieną nueina 8 ir 10 mylių. Prie tokių sąlygų tai labai spartus ėjimas. Tą faktą pripažysta Anglijos ir Francijos generaliai štabai ir su nepaprastai didele baime į jį žūri. Francijos generalio štabo viršininkas gen. Galmelin kažin kaip prasarė, kad Francijos ar Anglijos kariuomenė vargiai tokiose sąlygose puse to kelio galėtų tiek laiko nueiti. Prie visų tų sunkumų dar reikia pridėti teritorijos didumą. Suomijos gyventojų neskatiltingumas proporcionaliai nesumazina teritorijos platumą. Vistiek raudonarmiečiam reikia ją visą pereiti, o trukdymą sutinka kur kas didesni, negu jį sutiko vokiečiai einant per Lenkiją. Lenkai buvo prastai ginkluoti ir Anglijos imperialistų patvarymu pasipriešinimą rodė tik del svieto akių. Tuo tarpu suomių baltagvardiečiai puikiai apsiginklavę, turi didelę rezervą karinės medžiagos ir fronte išstatę nemažiau kareivių, negu lenkai jų turėjo. O ir dabar juos remia visos imperialistinės valstybės. Prieš Sovietų Sąjungą vilkų balsais staugia visos juodosios jėgos, pradedant nuo mussoliniško fašis-

to ir baigiant išdavikiškų menseviku.

Reakinė spauda tais visais sunkumais noriai ir tiksliai naudojasi. Ji skelbia buk Raudonoji Armija suklypus, nestengjama eiti pirmyn ir net sumoiai baltagvardiečiai ją esą skaudžiai muša. Taip reakinė spauda kalba delto, kad nori paniekinti Raudonąją Armiją, jtikint visuomenę, buk Raudonoji Armija labai silpna, su ja kariauti būtų labai lengva ir taip apgavus visuomenę Ameriką įtraukti į karą prieš Sovietų Sąjungą. Toks tai siekis Anglijos ir Francijos imperialistų ir tuo siekiu dalinasi Amerikos imperialistai. Tai pastangos visų imperialistų ir tai troškimas visų kapitalistų, kad šį imperialistinį karą paversti karu prieš socializmą—Sovietų Sąjungą.

Prieš socialistinę valstybę puvantis kapitalizmas jau nuo seno rengiasi. Amerikos, Anglijos ir Francijos imperialistai nė valandėlė nebuvo pasiliovę suokalbiauti prieš Sovietų Sąjungą. Tų šalių užsienio reikalų ministerijų archyvuose pilna dokumentų, iš kurių galima įmatyti, kad Sovietų Sąjungą jie tarėsi ir ne tik tarėsi, bet ir rengėsi užpulti per Suomiją. Suomijos baltagvardiečiai jau buvo pasidarę pavojingai prielankūs imperialistiniam suokalbininkam. Ką būtų jie iš to gavę, tai jau kitas klausimas, bet Helsinkyje tie baltagvardiečiai saldžiai svajavo apie pagrobimą Leningrado ir net

Amžinasis Dokumentų Seifas

SSSR Mokslų akademijos prezidiumas paskyrė komisiją, kuri rūpinsis atrasti metodus, kaip geriausia būtų ilgiems amžiams išsaugoti svarbius dokumentus. Komisija savo tyrinėjimams paskyrė mokslo tyrinėjimų temas, kurias jie turės įvykdyti SSSR Mokslų akademijos laboratorijose.

Bus stengiamasi surasti būdai ir priemonės, kurios padėtų apsaugoti dokumentus nuo žalingo oro veikimo. Be to, bus stengiamasi pajieškoti būdų, kaip galima būtų ilgiems amžiams išsaugoti foto negatyvus ir kino plokšteles.

užkariavimą Uralo kalnų. Ir tie kriminalistai Suomijos valdžiai turėdami savo rankose, noriai pavertė šalį užsienio imperialistų karine baze prieš Sovietų šalį. Sovietų vyriausybė delto neliko kitos išeities, kaip ginklu išrenkti baltagvardiečius ir tai dar pirma pavasario. Jei Sovietų Sąjunga būtų laukusi pavasario, tai būtų pernelyg brangiai turėjusi už suvelavimą užmokėti.

Dar ims savaitė kita ir baltagvardiečių pasipriešinimas bus sutruškintas. Ir svarbiausia, kad tai bus atsiekti be nuoskaudų plačiam Suomijos masėm. Miestai bus išsaugoti ir civiliai gyventojai, iš raudonarmiečių pusės, nebus nukentėję.

H. Jągminas.

Tel. Pullman 8128 — Tel. Hemlock 3540
Su Kalėdų šventėmis ir laimingais Naujais Metais sveikiname visus mūsų kostumerius ir pažystatumus.
PAUL VALENTAS
QUALITY MEATS & GROCERIES
10321 S. Michigan Ave. — 1847 Marquette Road

Sveikinu su linksmonis Kalėdomis ir Naujais Metais visus savo kostumerius, draugus ir pažystatumus.
MA'S INN
10455 S. Michigan Avenue
MRS. M. KAVLAK, Prop.
Telefonas Pullman 3364.

Sveikiname visus savo kostumerius, draugus ir pažystatumus su Kalėdų šventim ir Naujais Metais.
Three Star Inn
3245 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Phone Hemlock 4997. MARCELLA WALANTAS, Sav.

Phone Calumet 4258. P. BANIS, Sav.
Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystatumus su Kalėdom ir Naujais Metais.
Progress Studio
All Branches of Photography, Weddings Our Specialty.
3200 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Sveikiname su Kalėdomis ir Naujais Metais gimines, draugus ir pažystatumus.
K. ir Z. KLIBAI
10718 Prairie Ave.
ROSELAND, ILL.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystatumus su Kalėdų šventėmis.
TED'S TAVERN
3308 1/2 W. 63rd St.
Chicago, Ill.
Phone Prospect 2777
Visokių gėrimų ir užkandžių.
TED and ANTOINETTE
JANKAUSKAL Sav.

J. KALĖDINSKAS

A. LUCKUS

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA

Nuosirdžiai sveikinam mūsų Kostumerius, Prielietius ir visus lietuvius. Linkėdami daug laimės ir džiugausmo Tamistyj Gyventimė.

ADVANCE FURNITURE CO. INC.
2536-40 West 63rd Street
Telefonas: Hemlock 8400 — Chicago, Illinois.

Linkiu visiems savo kostumeriams, draugams ir pažystatumiems linksnų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.
Phone Prospect 6977

GUST'S LIQUOR STORE
2710 West 59th Street, Chicago, Ill.
G. K. BUDRIS, Savininkas.

ALDLD Reikalai

Protokolas Liet. Literaturos Draugijos 8-to Apskr. Metinis Konferencijos, Laikytos Gruoðzio 10 d., 1939 m., Italian-American Home Sveitañej, Kenosha, Wis.

1. Konferencij atidarė pirm. J. Vaičekauskas.

2. Dienotvarkis priimtas pridėdant porą punktų.
3. Mandatų komisija paskirta iš sekamų delegatų: A. Lastauskas, S. Pečiulis ir K. Kiselis.

Kol mandatų komisija su tvarkė mandatus, buvo išauktas dr. V. Živatkauskas pakalbėti. Jis kalbėjo apie 8-to Apskričio reikalus. O Telesionis taipgi pakviesta išreikšti minį Ji ir kalbėjo apie apskričio reikalus.

4. Mandatų komisijos raportas: nuo 91 kp. išrinkti penki delegatai: B. Kuzma, A. Lastauskas, Eva Saklinskienė, K. Saklinskienė, K. Glazdouskas ir D. Kasulienė. Pastaroji nepriuvo. Nuo 65 kp. Racine, Wis., du delegatai: A. Kiselis ir A. Kvietkauskienė. Nuo 184 kp. Cudahy, Wis., 1 delegatas, J. Markevičius. Nuo 56 kp., Milwaukee, Wis., du delegatai: Ch. Bagauskas ir J. Baltutis. Nuo 167 kp., Sheboygan, Wis., 1 delegatas. 140 kp. Waukegan, Ill., ir 186 kp. Beloit, Wis., neprišimt delegatų. Neatvyko delegatas nuo 1-mo Apskričio. Su teikta apskričio pildomajam komitetui (4 nariams) pilnas balsas. Viso delegatų šioje konferencijoje dalyvaavo 14. Mandatų komisijos raportas priimtas.

5. Rinkimas prezidento: pir-

mininku B. Kuzma, raštininku K. Kiselis vienbalsiai išrinkti. Rezoliucij ir finansų komisija išrinkta iš sekamų delegatų: V. Živatkauskas, A. Lastauskas ir Ch. Bagauskas.

6. Protokolas iš pereinotos konferencijos skaitytas. 167 kp. Sheboygan, Wis., delegatas S. Pečiulis padarė pastabą, kad Sheboygan'no kuopos raporte padaryta klaida. Protokole pažymėta, kad 11 narių, bet tikrenybė buvo pilnai užsimokėjusių 17 narių. Po to protokolas priimtas.

7. Apskričio Pildomojo Komiteto raportas. Raštininko raportą išdavė sekretorius dr. J. Baltutis. Pereitoj konferencij į atstovauja buvo 90 narių, o dabar pagal centro prisistatų skaitinij yra tik 77 pilnai užsimokėję nariai. 186 kp., Beloit, Wis., ir 184 kp. visai dar nėra mokėjusios, o 167 kp., Sheboygan, tik už 6 narius užsimokėjusi.

Surengtas piknikas su išlaimejais pelno davė \$24.00. Per klaidą \$10 žuvo. Nevisos kuopos prisidėjo su serijų platinimu. Sheboygan ir Waukegan kuopos nepradavė nei kiek serijų.
Buvo nutarta duoti dovanas daugiausiai gavusiems naujų narių į LLD kuopą \$5, sekantiems \$3 ir trečiajam \$2.

Iš kuopų negauta į apskričio izdų jokių įplaukų. Maršrutas tapo nesurengtas iš priežasties, kad nesilankė kalbėtojų iš rytinių valstijų. Atukų niekam neškiria, nes izde mažai pinigų yra. Kuopų raštininkai neatsakė ant apskričio pareikalavimų ir nei viena kuopa neatskreipė

į apskritį su kuopų reikalais, išskyrus Racine kuopą, kuri reikalavo apskričio Pild. Komiteto veikti ką nors ir net reikalavo nepaprastą konferenciją su šaukti.

Pirm. drg. J. Vaičekauskas pranešė, kad lankėsi ypatiskai Beloit, Wis., ir drg. J. Užsienis jam tvirtino, kad 6 narių yra užsimokėję ir gavę kuygas. Jo supratimu, tai galbūt centro klaida. Drg. V. Živatkauskas pranešė, kad kas liecia "Vilnius" sero, tai negalėjo sutvarkyti. Jis kalbėjosi su drg. Abekū ir jis jam pataręs pasijusti žmogų iš apskričio ir tik taip bus galima užbaigti reikalą.

167 kp. delegatas drg. S. Pečiulis pranešė, kad kuopą turė 18 narių užsimokėjusių už 1939 metus ir sakė, kad centro klaida. Daugiau diskusijų nelauo. Raportas priimtas.

8. Kuopų raportai. LLD 94 kp., Kenosha, Wis., nuo pereinotos konferencijos turėjo 12 susirinkimų. Narių 23 užsimokėję po \$1.50; 8 po \$1; 17 po 10 centų. Viso narių 48. Bizniškų parengimų turėjo 3; pelno turėjo \$38.88. Kuopa iš izdo aukavo \$2 del Ispanijos vieno kareivio. Kuopos veikimas labai silpnas šiais metais. Atelytų mūno taisyti veikimo. Izde pinigų randasi \$10.67. Serų turi 1 "Vilnius" ir 1 "Laisvės".

LLD 167 kp., Sheboygan, Wis., užsimokėjusių narių turi 18; vienas dar nemokėjo už 1939 m. Gavo du naujus narius. Surengė trejas prakalbas: drg. M. Zalokui, drg. L. Pruseikai ir drg. F. Abekū. Prakalbos buvo sekmingos. Taipgi ir literaturos išplatinta. 1939 metų Darbinių Kalendoriaus išpardavė 20. Turėjo du parengimus per 1939 metus. Pasiuntė delegatą į Wisconsin State Konferenciją on Social Legislation, Madison, Wis., vasario 17-18. Išaukavo sekamai: del Ispanijos laudies \$2.40, "Vilnius" spaudos paramai \$2.50. Kuopos turtas: du serai \$20 ir pinigų \$6. Viso \$26.

9. Nebaigti darbai: del S. Pečiulis pastebėjo, kad del nesurengimo LLD 8-to Apskričio Konferencijos kaltė puola se-

veilimas. Narių turi 6; izde turi \$5.

LLD 65 kp., Racine, Wis., per metus laikė 9 susirinkimus. Narių turi pilnai užsimokėjusių 9; vienas mirė ir vienas pasitraukė ir gauta vienas naujas. Surengė dvi prakalbas bendrai su LLD 184 kp. Literaturos platinimo maži: Darbinių Kalendoriaus 15 egzempliorių, SSSR Konstitucijos 2 ir drg. J. Stalino Konstitucijos Projekto 15 kopijos. Pereitę metų turėjo 15 "Vilnius" skaitytojų; du atsiskakė, gavo 3 naujus ir visi absinaujimo ir dauguma užsimokėjo ant visų metų. Tik keli mokėjo už pusę metų. Dabar turi 16 "Vilnius" skaitytojų kasdieninių ir du su anglišku skyrim. Ankų surinko tik 81 L. K. P. Pageibai. Įplaukų kuopa turėjo per 1939 m. \$29.35; išlaidių \$29.02. Izde randasi tik 33 centai. Knygų turį vertės apie \$10.

LLD 56 kp. pilnai užsimokėjusių narių turi 13. Penki nariai dar nėra mokėję duoklių. Kuopa surengė dvi prakalbas. Naujų narių negauta į kuopą. Nariai mažai lanko susirinkimus. Priežastis: vieni dirba naktimis, kiti dienomis. Kuopa aukavo \$2 del Ispanijos vieno kareivio. Kuopos veikimas labai silpnas šiais metais. Atelytų mūno taisyti veikimo. Izde pinigų randasi \$10.67. Serų turi 1 "Vilnius" ir 1 "Laisvės".

LLD 167 kp., Sheboygan, Wis., užsimokėjusių narių turi 18; vienas dar nemokėjo už 1939 m. Gavo du naujus narius. Surengė trejas prakalbas: drg. M. Zalokui, drg. L. Pruseikai ir drg. F. Abekū. Prakalbos buvo sekmingos. Taipgi ir literaturos išplatinta. 1939 metų Darbinių Kalendoriaus išpardavė 20. Turėjo du parengimus per 1939 metus. Pasiuntė delegatą į Wisconsin State Konferenciją on Social Legislation, Madison, Wis., vasario 17-18. Išaukavo sekamai: del Ispanijos laudies \$2.40, "Vilnius" spaudos paramai \$2.50. Kuopos turtas: du serai \$20 ir pinigų \$6. Viso \$26.

9. Nebaigti darbai: del S. Pečiulis pastebėjo, kad del nesurengimo LLD 8-to Apskričio Konferencijos kaltė puola se-

ktorini, nes laikią rašę tuo klausimu ne kuopos sekretoriai, bet paprastam nariui ir las narys neeilgės į kuopos susirinkimui, o kuopa apie tai nieko nežinojo pakol spaudoj pamatė apskričio pranešimą, kad konferencija įvyks Kenosha, vietoj Sheboygan. Apskričio sekretorius reikalavo kuopą atsakyti kaslink nepildymo tarimui. Kuopos nesurengė apskričio naudai nei vieno parengimo. Visos kuopos atsakė, kad buvo vienokios ar kitokios svarbios kliutos, kurios neleido tai padaryti. "Vilnius" sero klausime nutarta drg. A. Lastauską įgaluoti, kad jis ypatiskai susizinojtu su "Vilnius" administratorium ir užbaigti reikalą.

10. Nauji Sumanymai. Duotas įnešimas, kad Apskričio Pild. Komiteto nariams, kurie ištikimai tarnaus po kelis metus, būtų duodama kokia dovanėlė. Duotas patalysimas, kad mokėti pinigais visiems apskričio valdybos nariams po kelis dolerius; patalysimas prie patalysimo nemokėti nei pinigais nei dovanų skirti. Nemokėti nei dovanų skirti (patalysimas prie patalysimo) gavo 5 balsus, mokėti 4 balsus. Tokiu budu įnešimas nupuolė 1 balso mažuma. LLD 65 kp., Racine, Wis., jušė, kad apskričio komitetas atnešančiam metam pasistengty gauti linkimų prakalbininkę moterį ir surengty prakalbų maršrutą Wisconsin valstijoje. Įnešimas 65 kp. paremtas ir vienbalsiai priimtas.

LLD 65 kp. davė įnešimą, kad 8-to Apskričio atnešančių metų valdyba pasistengty užkvesti

LDS 7-to Apskričio valdybą bendrai surengty vieną parengimą "Vilnius" naudai ir "Vilnius" 20 metų sukakutųjų paminėjimui. Įnešimas paremtas ir vienbalsiai priimtas. Duota patarimų, kokios rūšies turėtų parengimus buti. Drg. Lastauskas patarė, kad surengty koncertą Milwaukee arba Cudahy, Wis.

11. Rezoliucijų Kom. Raportas. Skaitytos ir vienbalsiai priimtos tyros rezoliucijos. Sovietų Sąjungos valdžiai ir Lietuvos valdžiai. Anglų kalboj skaityta rezoliucija reikalaujanti prezidento Roosevelto laikytis tvirtai neutralumo akto ir vienbalsiai priimta.

12. Finansų Komisija pranešė, kad knygos randasi gerą tvarkoj ir kad įplaukų turėjo apskritis per metus, ūo pereinotos konferencijos, \$75.89; išlaidių \$53.09. Dabar izde randasi \$22.80. Raportas vienbalsiai priimtas.

13. Rinkimas Pild. Kom. į 1940 m. komitetą išrinkti sekanti: A. Kvietkauskienė, J. Baltutis, Ch. Bagauskas, V. Živatkauskas ir K. Kiselis. Alternaty neisrinkta, nes nei vienas iš delegatų neapsiėmė.

14. Sekantią konferenciją nutarta laikyti Milwaukee, Wis.

15. Nesiradus daugiau klausimų svarstyti, konferenciją uždarė pirm. Benis Kuzma. Sekr. K. Kiselis.

Jei jum patinka "Vilnius" tai kodėl nepatarti ir savo draugui užsiprenumeruoti?

Suomijoj Siaučia Didelės Audros

Kirkenes, Norvegija. — Beveik visoje Suomijos teritorijoje vakar ir šiandien siaučia aklėnanti audra ir svilnamit salčiai. Apie Arkliko rito sričių 25 laipsnių žemiau zero. Norvegų karių ekspertų manymu, tokiame ore neįmanoma vesti karines operacijas.

Suomijū Baltųgvardiečiai saukia kariuomenėn vyrus 40 metų amžiaus.

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų visiems kostumeriam ir pažystamiem.

MIDWEST STORE MEATS & GROCERIES 4911-13 West 14th St. CICERO, ILL.

Phone Cicero 3862 W. WAYCIULIS, Sav.

Phone Canal 0020.

Sveikinam visus kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėms ir Naujais Metais.

KUSPER BROS. 2050 W. 18th St. Chicago, Ill. Reikalaukite geros arielkos, Bourbon Springs, artimiausiam tavernė. Bartenderis jum patarnaus.

Sveikiname su Kalėdomis ir Naujais Metais visus mūsų kostumerius ir draugas.

RITZ DISTRIBUTING CO. 106 West 115th Street Telefonai: PULman 9200-9201

Pašaukite mus telefonu del alaus, gausite greitį patarimą per visą Chicago. Mes užlaikome skirtingų rūšių alų, kaip: Miller High Life, Student Prince, Nickle Plate, Student Prince Ale, Heirloom ir visokios rūšies Soft Drinks.

A. B. PETRONIS IR SUNUS, Sav.

Linksmų žiemos švenčių—Kalėdų ir laimingų Naujų metų visiems draugams ir pažystamiems.

STANLEY TAVERN Christmas Joy Telephone Yards 0107 4119 S. Ashland Avenue

Turime didelį pasirinkimą degtinės: Calverts, Reserve, Special and Kentucky ir tt.; taipgi ir iš Europos importuotos. Šilti pietūs ir užkandžiai kasdien. S. WELICKA, Sav.

Netaip, kaip budavo senovėj. Iš istorijos žinoma, kad seniau karus vedavo valstybių valdonai, jie patys eidavo kareivių priešaky. Dabar kas kita. Štai Anglijos karalins Jurgis "karo fronte". Bet pirmą jis ten pasirodė, ir tai ne pačiame fronte, tubstantai šnipų išniukštinojė kiekvieną kampilę, kad nebutų kur pasislėpęs vokieitis.

DR. J. KELLA DENTISTAS 6558 S. Western Avenue Phone: Hemlock 2061 Sveikinu su Kalėdomis savo pažystamus, gimines ir draugas.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime Visiems Chicagos Lietuviams

Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos.

ALBERT V. PETKUS 4704 S. Western Ave. Tel. Lafayette 8024.

S. P. MAZEIKA 3319 S. Lituania Ave. Tel. Yards 1138 ir 1139

LACHAWICZ IR SUNUS 2314 West 23rd Place Tel. Canal 2515 ir 2516 Skyrius: 42 E. 108th St. Tel. Pullman 1270 ir 2515

I. J. ZOLP 1646 West 46th Street Tel. Yards 0781-0782

ANTHONY B. PETKUS 1410 South 49th Cl., Cicero. Tel. Cicero 2109 6834 S. Western Avenue. Tel. Grovehill 0142

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 Lituania Avenue Tel. Yards 4908

P. J. RIDIKAS 3354 So. Halsted St. Tel. Yards 1419

J. LIULEVIČIUS 4348 So. California Ave. Tel. Lafayette 3572

“Extra Telegrama! Penki Centai!”

(Kai paskelbiamas karas)

—Ekstra telegrama penki centai! Ekstra telegrama! Ekstra!... šaukia berniukas išlekęs iš spaustuvės su pliuštu lapučiu ir dumia kiek kojos neša į Laisvės alėją.

—Ekstra!—berniukas nebespėja pasakyti savo reklaminio šūkio, nes jį apspinta būrys žmonių, ir, iškildamas penkenčius, godžios rankos čiumpa lapučius. Jau atlekė daugiau panašių berniukų, ir dabar jau visuose kampuose girdėti: Ekstra telegrama! Ekstra telegrama! Penki centai!... Ir visuose kampuose dabar tokios pačios godžios rankos čiumpa telegramas. Atrodo, nieko kito pasaulyje nebėra, tik telegramos, telegramos, telegramos...

Toks didelis susijudimas buna neįgaila. Staiga visa Laisvės alėja aprimsta, ir tik kur-ne-kur beskambiti sidabrinis berniuko bambulis: Ekstra telegrama penki centai! Užtad dabar vaizdas visai naujas: Laisvės alėja—skaito, durbininkai, profesoriai, mėtininkai, vaikai, moterys, frentai, mergytės po vieną, po dvi, po keturias sukibę nosis į lapučius skaito: “Anglija paskelbė Vokietijai karą, Francijos paskelbimo laukiama kiekvieną minutę.”

—Tai, vadinasi, jau prasidėjo... flegmatikai sako storas pilietis ir suglamžęs paskaitytą lapučią jmeta į popierdėžę.

—Kaip dabar bus, Stasy?—klausia juodbruva mergaitė, pakilusi ant draugo desinėsios rankos ir galiai žiūri savo mylimajam į akis.

Stasy—aukštas, plačių pečių, jaunas vyras, ir visoj jo laisycenoj junti nesengą karščiškio mankštą.

—O kas turi būti? Nieko nebus. Musų vyriausybė paskelbė neutralumą, jį pasidėdėjo gerbti kovojantieji kraštai, tai mums ir telieka tik tiek, kad tą neutralumą išlaikytume.

—Tai tau nereikės eiti kariuoty?—dar rūpinasi mergytė.

—Nereikės. Žinoma, jei buti musų neutralitatis pažeistas, arba jei... Tolimesnį Stasio samprota-

vimų nebenuogirstu, nes užėina būrys gimnazistų, tik ką suvažavusių į mokslo metų pradžią. Jie tiek kliega, kad nustelbia visus kitus Laisvės Alėjos garsus.

—Mat, Cėnstakavą pamėmė... —Pamenai iš istorijos, kaip ten buvo dideli miškai su švedais? —Pamenu.

Ant Laisvės alėjos suoliuko sėdi didelis būrys žmonių. Ekstra telegrama jau perėjo visas jų rankas ir atsėdūrė popierdėžėje. Jie jau aptarė visą karo pradžią, ir, rodo, kad visa tema išsėsimia, nieko nauja nebegalima pasakyti. Tačiau vienas jų, toks judrus, gerokai praplikęs storulis, pradeda:

—Žinot ką? Aš girdėjau... —Ką? Ką girdėjai?—atgrėžė visi nosis į jį pusę.

—Aš girdėjau, kad Zoliam kalne, krautuvišės, nei cukraus, nei druskos nebegalima gauti.

—Tpfu! Durnius—nusišpiovė beveik visi ir lengviau atsikvėpė.

—Mes manėm, kad jis Dievas žino ką girdėjo, o dabar... cukraus jam uchesai!

Didžiausias tokiomis dienomis darbininkas, žinoma, laikraštininkas. Jiems sekma dienis, kai paprastai galvioda kiek pailsėti, buvo didžiausio įtemptumo diena. Kiekvieną valandą, kiekvieną minutę—vis naujiena, vis sensacija, o čia rupi painfornuoti savo skaitlytojus, kad ir tie žinotų, kaip pasaulis rieda į didįjį sutirėtį. Laikraštininkai lėgėja iš redakcijos į spaustuvię, š spaustuvės ir redakciją, skambina telefonais, suklinėja radijo aparatus, skambina Eltai, o Elta neatsiliepia...

—Velnias žino! Tokių valandų Elta neatsiliepia! Negi jų šiandien ten nieko nėra?—karščiūnaisi redaktorius.—Bėgšiu pats, pažiūrėsiu. Jei kas bus, tuoj atėsiu... Ir redaktorius išleko, o tikusieji vėl—į spaustuvę, į redakciją, prie telefono, prie radijo aparatu.

Bėgioja, laksto, redaktorius gryžta, lėmtoi pai jau surinko naujausias žinias, rotinėcė mašina jau sukasi visu smarkumų ritik meta, tik meta atspausdintus lapučius, o vaikai jau bė-

ga ir šaukia: “Ekstra telegrama penki centai!”

Kavinėse, restoranuose, alaus baruose viena kalba—karas, Vokietija, Anglija, Lenkija, Francija... Kiekvienas daug išmano, kiekvienas turi ką pasakyti ir visi drauge šaukia, ir iš tos maralyinės nieko negalima suprasti. Tačiau kuris šaltesnio proto ir taip greit nepameta galvos, nusišpiauna ir šaltesniu balsu:

—Na, ko rėkiai? Ko rėkiai? Juk vistiek nieko neįmanot, nieko nežinot.

—Ana! Tiesa, juk nieko neįmanom,“ pagalvoja didieji kalbėtojai. “Bet taip atrodo. Gal būt. Tačiau atrodymai dažniausiai buna klaidingi.” Didysis ermyderis po to kiek aptyla, ir jau pasigirsta senos temos: vekseliai, tarnybos reikalai, vaidai su žmona, paskutinioji meilė ir tt.

Pas Konradą prie staluko sėdi vienas dalininkas ir žinomas kinofilmninkas ir kalbasi, aišku, aktualiausiomis temomis.

—Aš manau, kad jeigu vokiečiai eity visa savo galybę, tai... —O aš manau, kad angliai... —Teisybė. Jie turėtų daryti...

Prie gretimo staluko neįkėnčia sėdėjęs nepažystamas ir priduria:

—Ol, ol! Visai teisingai. Jūs čia sutvarkytit visus reikalus, jie ten neįmanoma, kas reikia daryti.

Kalbėtojai prityla, nes labai nesmaga, kai taip ima juoktis nepažystamieji.

Didelį vaidmenį vaidina šiomis dienomis radijo aparatai. Tik jie tarnauja nebe šokių muzikai, ne radijo vaidinimams, koncertams ir dainoms klausytis, bet pranešimams apie karą: kur tik išgirsti, tai—arba Berlynas, arba Varšava, arba nustatytomis valandomis, kai luna Eltos pranešimai, Kaunas. Kas turi radijo aparatą susirenka draugai, kaimynai, pažystami. Sėdi, klausosi radijo pranešimų ir papirosius traukia. Tiek pirmajiai šeiminkai kambary, kad tas kitas kartais neprasytus svečius tikrai išvytų, bet dabar negalima: karas!

—Man jau nusibodo tie pranešimai! Užsukit ką linksmesnio, —griežiai pareikia jaunutė graužotė.

—Tss! Tss!—šnypščia jai iš visų pusių patys didieji jos garbintojai, ir graužotė nieko kita neįleka, kaip sėdėti ir klausytis pranešimų vokiečių, lenkų, francuzų ir kitomis kalbomis.

Laisvės alėja skuta vienas pažystamas, mostiguoja visą laiką ranka ir kartoja sau panosyję: “Tai kad jį bala! Tai kad jį galas!”

—Ką čia dabar bambi, kaip ubagas pupas palbėręs?—sustabdo jį kitas pažystamas.

—Nuostolių turit! Išvaizduok, karas tik prasidėjo, o aš jau nuostolių turit!

—Na, na. Kokie tie tavo nuostoliai? —Suprant... Ol užvakar apžiūrėjau butą, suderėjau, šimtą litų rankpinigių daviau... O dabar viskas vėjasis eina... —Kaip tai vėjasis? —Kam man butas, kad karas. Jeigu karas, tai man jokio buto nereikia, aš nesikraustau.

—Ol žmogus! Juk karas ne pas mus. Mes esam neutralūs. Mums ir butų reikės ir viso likto... —A! Tiesa... neutralitetas. Tai kad jį bala! Taip susijaudinam... Ir musų pažystamas, lyg jam kas būtų sunkų akmenį nuo sprando nuvertęs, išsitiesė, nusišpsėjo, tikrai išsitikins, kad šimtą litų rankpinigių neveltui davė.

Visas pereitis sekma dienis, Anglijos ir Francijos karo paskelbimo diena, prėjo po tokio nervingos metuikos, bėgiojimo, kalbėjimo ir spėjimo žvaidę. Žmonės vakare gulė išnervinti, bildančiomis visokiomis mintimis ir garsais galvomis. Kitas naktį ir užmigti negalėjo.

Didžiausio nusistėbimo Francijoj sukėlė aną dieną kad Chamberlainas atvyko neva “patikrinti karo frontą” ir... neatsinešė lietsargio! Čia jis matomas “kur nors Francijoj” (kur arti nesiranda vokiečių kareivių).

VARGŠO GYVENIMAS

Mažas ganiu bandą ir braidžiau rasas, O rugienos badė man kojas basas. Krintama sausą pluta, nuogriaužas kitų, Ir nuo tų kšnelių buvo man kartu...

Gulis—šiaudų maišas: piemeniui gerai. Ant kiekvieno žingsnio — vargo stagarai. Po dešimties metų pradėjau bernaut, Arti juodą žemę ir pievas šienaut.

Negavau aš mokslo nuostabios šviesos, Bet patsai įjėškiojau laisvės ir tiesos. Pamėgau skaityti draudžiamus raštus, Apie gimtą žemę ir kitus kraštus.

Supratu žiaurumą turėjų galingų Ir įjėškiojau kelio iš juodų vargų. Už tai persekiojau priešpaudos nagai, Koliojo davatkos, keikė kunigai.

Vadino bedieviu, baisiu parmazonu, Kad galvos nelenkū kapitalui ponų. Sunku man gyventi tarp grožybių miesto, Nes ir čia teisybė vortinkliais užtiesta.

O atgal į kaimą jau takai užžėlė, Anstolio parduota mano bakužėlė, Nors tamsybių pinklės rangosi po kojų, Aš tikiu laimingą ir laisvą rytojų.

Juk praeis tamsioji prietarių naktis Ir saulėtas rytas nuostabiai nušvis. Ir vargšo lušnelėj tada bus šviesu, Pragaro ir velnio jau nebus bėsis... (L. M.) —J. Orintas.

LLD 8-to Apskr. Metinės Konferenc. Rezolucijos

REZOLUCIJA LIETUVOS VALDŽIAI

Lietuvos Seimui ir Ministerijai, Kaunas, Lietuva.

Vardė Lietuvių Literatūros Draugijos 8-to Apskričio metinės konferencijos, įvykusios 10 d. gruodžio, 1939 m., Italian-American Home svetainėje, Kenosha, Wis., mes linkime geriausio pasisekimo Lietuvos valdžiai, padarintiui tarp Lietuvos ir SSSR Sovietų valdžios apsigyrimo sutartį ir sveikiname Lietuvą atgavusią Lietuvos sostinę Vilnių.

Šiuom Lietuvos nepriklausomybės stiprinimo momentu, LLD 8-to Apskričio Metinė Konferencija geidžia ir turi vilti, kad Lietuvos valdžia paltuosius visus prieš-fasistinius politinius kalmius ir atsteigs žmonių civilės teises, leidžiant iš savo tarpo išrinkti valdžią ir demokratiškai būdu valdyti taip, kaip laidoja konstitucija, priimta Lietuvos Respublikos Steigtamiojo Seimo. LLD 8-to Apskr. Konferencijos Pirmininkas Benis Kuzmo, Sekretorius Kazys Kiselis.

JAM JAU SENAI REIKĖJO ATOSTOGŲ

Petronė: Aš atsiėmiau divoršą nuo Jono ir turiu pasakyti, kad jis tikrai to užsitarnavo. Jogas: Aš ir taip manau, hrangioji. Aš visuomet sakiau, kad Jonas nėra blogas vyras.

Sveikinu visus savo kostumerius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

GREEN MILL

THE WORLD'S BEST BREAD

Sveikinu su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais visus kostumerius, pažystamus, draugijas, klubus ir organizacijas ir linkiu laimingų ir linksmų 1940 metų.

NOEL

Liberty Restaurant ir Liberty Grove

4915 W. 14th Street, Cicero, Ill.

Phone Cicero 3564.
JOHN PILKIS, Savininkas

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems.

John Petril TAVERN

12020 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Šaltas skanus alus, stipri arielka. Taipgi užlėkome geras Turkish maudynes.

J. PETRILA, Sav. Phone Pullman 7049.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems.

Mutual Liquor Co. WHOLESALE

4707 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Phone Boulevard 0014.
LIETUVISKAS ZYDELIS, Savininkas

Linkime Linksmų Kalėdų Svcncių

Mūsų kostumeriam, prieteliuam ir visiem lietuviuam. Ta patia progą reikiame didelę padėką oisom ir visiem, kuriem turėjome progos ir malonumo patarnauti.

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-24-26 S. Halsted Street Tel. VICTORY 4226 Chicago, Illinois

D. SEMAITIS J. NAKROSIS

VARDAN CIVILIŲ TEISIŲ APGYNIMO

Zymūs Amerikos mokslininkai, profesoriai, rašytojai ir visuomenės veikėjai padarė labai svarbų pareikšimą apie pavojų civilių laisvių užgnaužiamumui ir reikalą jas ginti.

Jie sako: Mes, žemiau pasirašiusieji, tikime, jog civilės laisvės yra būdingas Amerikos demokratijos požymis. Mes, toliau, tikime, kad Teisų Bilius (Bill of Rights) turi apimti teises visų amerikiečių, arba, priešingai, jis pasirodys apgavyste visiems. Mes neprimame tos pavojingos propozicijos, kuri plačiai skleidžiama tuly rateliu, jog galima civilės teises atimti vieni ar kiti žmonių mažumai, kuri turi skirtingą nuo didžiūnos nusistatymą, panorėjus tiems, kurie turi galią savo rankose tas teises atimti.

Todėl mes janičiamės esą priversti šiuo momentu kalbėti aštriai ir drąsiai. Kai randasi tokios spėkos, o mes tikime, kad tokios spėkos dabar randasi, kurių veiklos objektyvės pasėkos,—jeigu jau ne slapta siekimas—yra sumaišinti civilės laisves, tai užsimerkimas nuo šių faktų yra pavojingas, tai liberalizmo švelnūčiai protestai tampa pasityčiojimu, tai nepažėlimas drąsus balsas prieš pasidaro kriminalistyste. Dar daugiau, objektyvė tos veiklos paseka yra sutverti karui isteriją ir sukurti raganų gaudymą tuo laiku, kai vienybė palaikymui taikos, akivaizdoje tarptautinių įvykių, pasidaro sąlyga tolimesniai laisvų žmonių tautos progresui.

Mes pripažystame sekamus negėnėjimus faktus: 1. Kad Dies'o Komitetas atvirai kalba apie nuslopinimą tam tikrų grupių, kurios turi tam tikrą nusistatymą, ir kad toms pastangoms komitetas gavo paramą įtakingų šalių laikraščiu; 2. Kad atviras kurtymas prie vigilantiškos veiklos prieš darbininkus, prieš mažumų radikalikas grupes, auga šioje šalyje; 3. Kad Atstovų Butas perleido, ir daugelį valstijų jie tapo įstatymu, įvairius būdus, atkreiptus prieš ateivius.

Mes ypatingai matome dedamas pastangas nutildyti ir nuslopinti Komunistų Partiją. Mes skaitome svarbiu faktu tai, kad kaip tik šiuo tarpu tapo apkaltintas Earl Browderis, partijos generalis sekretorius, taisy užmetinai, kurie valdžiai buvo žinomi per eilę metų. Mes pastebime, kad prieš kitą Komunistų Partijos viršininką, Sam Adams Darcy, tapo atgaivintas keturių metų senumo kaltinimas. Panašiai buvo panaudotas menkos vertės technikumams numetimi nuo baloto visų komunistų kandidatai New Yorko mieste. Be jokios legališkos teisės atstovas Dies ir jo pagalbininkai pravedė kratos Komunistų Partijos buveinėse keičiose miestuose. Detroito policija nesuteikė tinkamos apsaugos legitimai laikomam masiniam mitingui, kuriame kalbėjo William Z. Fosteris, Komunistų Partijos pirmininkas, ir organizuotai šalkai buvo leista užplūdinėti-muš žmones, kaj jie ėjo iš svetainės. Harvardo universitetas neleidė p. Browderiui kalbėti.

Mes taipgi pažymime tą faktą, kad pono Browderio prakalba, kurią jis pasakė neseniai Bostone, buvo per visą šalį laikraščiuose neatsargiai raportuota ir tuo būdu buvo sukurtas klaidingas įspūdis, buk jis šaukęs prie ginčulo sukilimo prieš Jungtinių Valstijų valdžią.

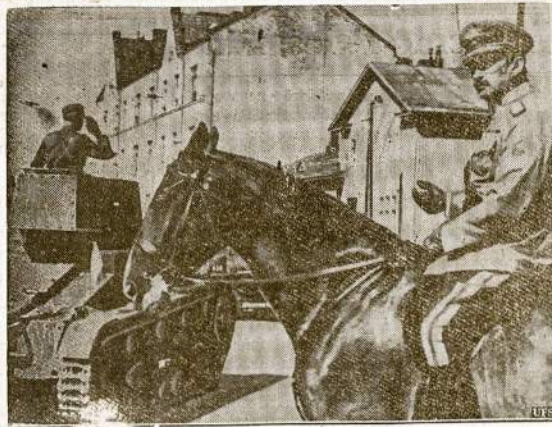
Mes storią pabrėžiame, kad šita sutartina kampanija padėti pamatyti visiškam Komunistų Partijos užslopinimui primena pokarinę isteriją, kuri baigėsi dabar jau visuotini pasmerktonis Palmerio ablavomis. Mes nesame komunistai ir mum neapeina šiuo momentu komunistų skelbiamos doktrinos tinkamumas ar netinkamumas. Mums rūpi tikrai negėnėjimas mūsų amerikinės žodžio laisvės tradicijos vertinimas ir komunistinės mažumos nuslopino pasėkos nekomunistinei daugumai. Mes prieš save turime pavyzdį daugelio europinių šalių, kur nuslopinimas Komunistų Partijos buvo tikrai pradžia, paskui sekė kampanija prieš darbo unijas, prieš kultūrinės grupes, prieš žydus, katalikus ir masonus, ir baigėsi visokios laisvės sumaiškinimu. Todėl gerovei savo pačių ir vardan tų teisų, už kurias Amerika kovojo per tą daugelį metų, mes pakeliamė balsą, rimtai persergėdami prieš pastangas atimti komunistams, arba bet kuriai mažumos grupei, pilną laisvę, kurią Teisų Bilius (Bill of Rights) visiems garantuoja.

Svietėjai ir Mokslininkai Pasirašo:
Profesorius Thomas Addis, Stanford Universiteto.
Profesorius Gordon W. Allport, Harvard Universiteto.

- Profesorius Joseph Warren Beach, Minnesota Universiteto.
- Profesorius Franz Boas, Columbijos Universiteto.
- Profesorius Hadley Cantril, Princeton Universiteto.
- Dr. J. McKeen Cattell, American Association for the Advancement of Science.
- Dr. Bella Visano Dodd, mokytoja, Profesorius Irving Fisher, Yale Universiteto.
- Profesorius Richard Foster Flint, Yale Universiteto.
- Profesorius Frank H. Hankins, Smith Kolegijos.
- Profesorius Benjamin Harrow, New Yorko Miesto Kolegijos.
- Profesorius Melville J. II, skovits, Northwestern Universiteto.
- Profesorius Ellsworth Huntington, Yale Universiteto.
- Profesorius Robert S. Lynd, Columbijos Universiteto.
- Profesorius Kirby F. Mather, Harvardo Universiteto.
- Dr. Karl Menninger, Psichologijos Klinikos, iš Topeka, Kansas.
- Profesorius Clyde R. Miller, Columbijos Universiteto.
- Profesorius Wesley C. Mitchell, prezidentas American Association for the Advancement of Science.
- Profesorius O. H. Mowrer, Yale Universiteto.
- Profesorius Gardner Murphy, Columbijos Universiteto.
- Profesorius John P. Peters, Yale Universiteto.
- Profesorius Walter Rautenstrauch, Columbijos Universiteto.
- Dr. B. Smith, Sekretorius Kooperatyvės Mokyklos Mokytojams.
- Profesorius Robert K. Speer, New Yorko Universiteto.
- Profesorius Hans Otto Storm, Stamford Universiteto.
- Profesorius C. Fayette Taylor, Massachusetts Technologijos Instituto.
- Profesorius Harold C. Urey, Columbia Universiteto.
- Profesorius J. Raymond Walsh, Hobart Kolegijos.
- Profesorius Louis Weisner, Hunter Kolegijos.

- RASYOJAI**
- John D. Barry, San Francisco kolumnistas.
 - Van Wyck Brooks, autorius ir kritikas.
 - Malcolm Cowley, redaktorius "The New Republic".
 - Countee Cullen, negras poetas.
 - Martha Dodd, žurnaliste.
 - William E. Dodd, Jr., žurnalistas.
 - Theodore Dreiser, novelistas.
 - Sarra Bard Field, poetė.
 - Dashiell Hammett, novelistas.
 - Lillian Hellman, dramaturgė.
 - Matthew Josephson, autorius ir kritikas.
 - Arthur Kober, autorius.
 - Oliver LaFarge, autorius.
 - John Murray, dramaturgas.
 - Clifford Odets, dramaturgas.
 - Mr. and Mrs. Ralph Roeder, autoriai.
 - George Seldes, žurnalistas.
 - George Soule, redaktorius "The New Republic".
 - Irving Stone, biografas.
 - Charles Erskine Scott Wood, autorius ir poetas.

- ARTISTAI IR VEIKEJAI**
- Frieda Altman, aktorė.
 - Charles Belous, advokatas.
 - Auron Copland, kompozitorius.
 - William E. Dodd, buvęs ambasadorius Vokietijai.
 - The Reverend William Lloyd Ives, Negrų kunigas.
 - Rockwell Kent, tapytojas.
 - Philip Loeb, autorius.
 - Arthur Pollack, teatrininkas.
 - The Reverend Herman F. Reissig, iš New Yorko miesto.
 - Herman Shumlin, teatrininkas.
 - Sanford Solender, iš New Yorko miesto.
 - Helen Tamiris, šokikė.
 - Dr. Max Yergan, sekretorius the Committee for Afro-American Relations.

Vokietis generolas Karl Gustav Mannerheim komanduoja "demokratinės" Finlandijos armiją... toli nuo mūsų fronto. Nedyvai, kad jam taip visados "sekasi". Kur jis stovi, vargiai ir girdėti karo gaisrai.

DAIŅA APIE TEVYNĘ

Nuo Maskvos lig pakraščių toliausių, Ir nuo pietų lig šiaurės šalots Seimininkui žmogui čia priklauso Plotai savo tėviškės gimtos. Čia gyvenimas pilnas, laisvas teka, Tartum Volga potvinyti plati, Čia jaunieji laisvą turį taką, Čia seneliai visur pagerbti. Mylima šalis mano gimtinė, Platūs jos miškai, kalnai, laukai! Nieks kitos tokios šalies nežino, Kur kvėpuotų žmogus taip laisvai.

Mūsų dirvų — akis neišsaugos, Neatmint visus miestus didžiūs, Mūsų žodis išdidūs — draugas — Mums gražsnis už visus žodžius. Su žodžiu tuo mes visur nameje, Lygūs mums spalvingi ir juodi, Mums visur su juoju — artimieji, Šitą žodį čia visur girdi. Mylima šalis mano gimtinė ir tt.

Užstatę kiekvienas turi vietos, Pagal darbus gerbiame visus, Tartum aukso raidėmis nulietas Stalino įstatymas garsus, Šitų žodžių visą dydį, garbę Neišdidins metai niekadots, — žmogiūs turi teisę mokslui, darbiui, Poilsui, senatvei visados. Mylima šalis mano gimtinė ir tt.

Ant šalies gegužės dvelkia vėjas, Kas diena mums atneša džiaugsmus, Nieks pasaulij dar nėra mokesjės Juoktis ir mylėt geriau už mus! Bet mes rustųs — tik tepamėgina, Mus užplūti kruvina gauja, Mes tėvynę mylim kaip merginą, Kaip motutę saugome mes ją. Mylima šalis mano gimtinė ir tt.

V. Lebedevas-Kumač.

"Skranojantis misionierius". Iki prasidėjo imperialistinis karas Europoj, į kurį įtraukta ir mūsų kaimynka Kanada, šis vokietis kunigas Paul Schulte skraidė Kanados šiaurėj ir "rinko paklydusias avelės". Kai karas prasidėjo, Kanados policija bandė jį pacypti ir internuoti kaipo "priesą", bet gudrus misionierius atbėgo į Jungtines Valstijas.

Turgenevo Muziejus

Turgenevo muziejus Orioje — nuostabus paminklas "Medžiotojų užrašų", "Bajorų gužtos", "Rudino" autoriui. Muziejaus salese rečiausios rašytojo fotografijos, rankraščiai, graviuros, pirmieji ju kurinių leidimai, daktai, baldai ir tt. Muziejaus lankytoji, susipažindami su Turgenevo šeimos gyvenimu, susipažysta ir su baudžiavos laikų dvarininkų gyvenimu. Didžiotesis muziejaus salės kampe stovi rašytojo kelionės karieta. Simtus kilometrų "Medžiotojo užrašų" autorius išvažinėjo šita karieta. Greta karietos stikliniame inde matome Turgenevo skrybėlę, medžioklės krepšį, kurį nupynė Polina Viardo, senoviką parakinę ir kitus "medžioklės reikmenis". Be galo įdomūs eksponatai.

Tel. Victory 9807.

KAYO'S SERVICE STATION
3047 So. Halsted St., Chicago, Ill.
WASHING — GREASING

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

SEASONS GREETINGS

Sveikinu su Kalėdų Šventėm ir Naujais Metais visus savo Klientus ir pažystamus. Linkiu visiems Chicago lietuviams linksmy ir laimingų Naujų Metų, žinodamas, kad 1940 metai greičiausia bus dar daugiau svarbesni, nes Europos konfliktas neišvengiamas. Tad per sekančius metus kiekvienas Amerikos pilietis turi tēmyti, kad USA neišdelsyti į karą, ir kad Amerikos demokratija būtų išlaikyta ir ant toliau.

CHAS. P. KAL
6322 S. Western Avenue Chicago, Ill.
Phone: Prospect 1012.

Sveikinu visus kostumerius su Kalėdų šventėmis ir laimingais Naujais Metais.

WHITE EAGLE BREWING CO.
3755 S. Racine Avenue, Chicago, Illinois
Phone: Yards 7460.

Lietuvis Atstovas **FRANK P. SPEECHER**

GOOD CHEER

tai iš Turgenevo ištrėmimo laikų. Kaip žinome, Turgenėvą ištrėmė dėl jo ugningo straipsnio, atspausdinto ryšy su Gogolio mirtimi.

Dar kitame didžiotesios salės kampe, didelėje spintoje kabo tamsiai raudona mantija. Ją Turgenevas gavo 1879 m. iš Oksfordo universiteto drauge su teisų daktaro laipsniu. Čia pat, sienose, kabo rašytojo draugų portretai! Štai vienoje fotografijoje jį matome Alfonso Daude, Augusto Flobero ir E. Zola kompanijoje.

Vienas muziejaus kambarys skirtas tų laikų Turgenevo bibliotekai, kurioje priskaitoma iki 4,000 tomų. Atskiroje nedidelėje spintoje saugomos garsiojo rusų kritiko Bielsniko knygos, kurias Turgenevas įgijo po kritiko mirties.

Londonas. — Anglijos karo ministerija prisipažysta, kad vokiečių karinis laivas "Grat Spee" kovodamas prieš tris anglų laivus, vieno jų, būtent "Exeter", sudaužė visas kamuoles, išskyrus atsarginę, neturinėję didelės svarbos.

Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėm ir Naujais Metais.

AL'S TAVERN

5958 S. Wentworth Av. Chicago, Illinois.
Phone Normal 0807
AL. MANDELL, Savininkas.

Religijos, Ar Biznio Priešai?

Religijos priešai tikrenbėje nėra jos priešai, o tik josias kai kurių "žemiškų" reikalų santvarkos keitėjai, reformatoriai.

Religija tai tikėjimas į ne žemės gyvenimą, į tokį išsvajotą gyvenimą, kur neva gyvena žmonių sielos, atskyrusios nuo kūnų,—tai yra, gyvena s jo žmogaus mirties. Ir jos gyvena ne ant žemės, ne žemėje, ne matomame gamtiškame pasaulyje, bet viršgamtiškame pasaulyje, kuris esąs be pradžios ir be pabaigos.

Kas šitaip tiki, tai vienijasi su kitais tokiais tikinčiaisiais. Taip darosi tikinčiųjų draugija, bažnyčia, religijos santvarka. Religijos principas (žmogaus bekunės sielos amžinas gyvenimas) yra vienas dalykas, o religijos draugija, bažnyčia—visai kitas dalykas. Čia jau yra visai kitas principas—žemiškas, medžiagiškas, pasiduodas nuolatiniam keitimuisi. Prieš religijos žemiškąją santvarką tankiausiai išėina ne religijos priešai, bet jos gynėjai, ją saugodami nuo perdidelio suterisimo, kaip jie sako, medžiagiškais dalykais, svieto "marnasčiais", bizniais. Iš to atsiranda sektų didžiūma. Mažai sektų yra atsiradę del gryno, viršgamtinio tikėjimo aiškimo.

Medžiagiški arba žemiški dalykai yra visuomenės reikalai. Apie juos gali ir pri-

valo rupintis visi žmonės, kurie tik gyvena drauge, ar tai gentės, ar tautos, ar valstybės visuomenėje.

Religijos vadovai labiausia gina šituos žemiškus dalykus, šitą medžiaginę savo santvarką.

Kuomet jie perkunuoja bedievius, tai žiūrėk, už ką? Kuomet bedieviai kovojo prieš gryną religiją, prieš dievo ir pomirtinio gyvenimo "mokslą", tai tie vadai-kunigai tik taip sau pakeikeno juos ir nutlio. Jie neorganizavo tam tikros tautinės ir tarptautinės organizacijos kovai su laisvamaniais, o jei kur organizavo, tai negana rimtai, negana južusiai. O kuomet komunistai pirmoje pusėje devyniolikto šimtmečio organizavosi prieš kapitalistinę santvarką, tai, anot Markso ir Engelo, "smėkla vaikščiojo po Europą—komunizmo smėkla." Vėliaus, kuomet komunistai priėmė socialistų vardą ir pasirodė kaip auganti spēka prieš kapitalizmą, vėl visos atga-leiviskos spēkos suskato organizuotis. Atsirado "krikščioniškos" darbininkų unijos, net "krikščioniški socialistai". Kam? Ar apgynimui gryniosios religijos? dievo ir amžinai gyvenančios žmogaus sielos? Ne, ne tam. Dabar mes turim gerą įrodymą: dabar tos spēkos nekovoja prieš socialistus. Del ko nekovoja? Del to, kad socia-

listai pasidarė nepavojingi, gais viešpatuojančiai santvarkai. Dabar jų senąją vietą užima vėl komunistai. Ar komunistai "griauna ty-rąjį tikėjimą, arba dievo buveinę? Ne. Kaip socialistai negriovė, taip negriauna ir komunistai. Kaip vieni, taip ir kiti savo programuose turi "tikėjimo laisvę". Ir jie prieš tikėjimą specialiai nekovoja. Jie kartais aiškina apie tikėjimo nesąmones, bet tai daug mažiau ir naudingiau, negu laisvamaniai, tie tikėjimo neigėjai-specialis-tai. O religijų vadovai daug smarkiau kovoja prieš komunistus, negu prieš laisvamanius. Kodėl taip? Todėl, kad jie tiki ir žino, jog komunistai yra galų gale pavojingi žmonių išnaudojimo santvarkai, t. y. kapitalizmui. Kaip svietiški, taip ir religiniai kapitalizmo (arba, kaip jie sako: "civilizacijos") apgynėjai ne tiek kovoja už dievo ir sielos amžinybę išlaikymą žmonių smegeninėse, kiek už išlaikymą žmonių išnaudojimo santvarkos.

Ir tas pilnai visiems suprantama: kuomet pasibaigs žmonių išnaudojimo santvarka—kapitalizmas—tai pasibaigs ir kunigų biznis. Liks tik gryna, tyra religija. Va, ko ir nenori dabartiniai visų religijų vadai. Jie nenori grynios-tyros religijos! Nenori tyro dievo—be do-lerio!

Komunistai baisiai niekina fašistines valdžias, tarp ko kito, ir už tai, kad jos persekioja žydus, "gruste grūdzia juos iš savo valstybių, atiminėja jų turtus. O tuo tarpu žydai skelbia kovą prieš komunistus.

Štai, Vokietija kiek žydų išvijo į kitas šalis, atėmus jų turtus. O ką žydai daro? Jie paaimanavo nekartą, Amerikoje per porą metų išvien su Lyga Prieš Karą ir Fašizmą (dabar Demokr. ir Tautos Lyga) rengė prakalbas prieš fašizmą, boikatavo Hearsto laikraščius, išvien su ta lyga ir su komunistais, o dabar ką daro? O gi spalį 17 d. paskelbė Amerikos dienraščiuse, kad jie susiorganizavę į didelę draugiją kovai prieš komunizmą! Ne prieš fašizmą, ne prieš nacizmą, bet prieš komunizmą. O tuo tarpu nacių valdžia rengėsi vėl žydus bugdyti iš Vokietijos ir netrukus 11,000 lenkiškų žydų išgrudo atgal į Lenkiją, kuri buvo paskelbus, kad tie žydai nebus skaitomi Lenkijos piliečiais.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais. Linkiu visiems laimingų 1940 metų.

JOSEPH LEPPA
82nd and Kean Ave.
Willow Springs, Ill.
Sulaukti Naujus Metus, gruodžio 31 d. turėsime skanių užkandžių, vištienos ir tt.
J. LEPPA, Sav.
Phone: Willow Springs 1095.

Pirmutiniai Kanados kareivių būriai pasiekia Europos karo laukus. Paveikslas nutrauktas "kur nors Anglijos pajuryje", kai pirmieji kareiviai išlipo iš laivo.

kurie nėra atnaujinę paspartų (o atnaujinį jiems neleido). Na, tai ve del ko žydai organizuojasi kovot—kovot ne prieš savo žudytojus, bet prieš komunistus! Kovoja su komunizmu del to, kad tas pavojingas kapitalo dikta-turai!

Po to praėjo tik kelios dienos, štai šiandien, lapkričio 7 d., kada rašau šį straipsnį, radija praneša, kad Čekoslovakija grūdzia vengriškus žydus atgal į Vokietiją, konfiskuodama visus jų turtus. O turtingi ir gal nelabai turtingi Amerikos žydai yra susiorganizavę kovoti prieš pasaulio komunistus, kurie žydy ir jų religijos niekad nieku nepersekiojo. Tuli žydų kunigai (rabinai) neseniai skelbė, kad, esą, žydų persekiojimas Europoj pirmiausia atkreiptas prieš jų tikėjimą. Katalikų kunigai taip pat sako, kad Hitlerio valdžia persekiodama katalikus, nori išnaikyt jų tikėjimą. Bet tie patys Romos katalikų kunigai, pirmiau, negu Amerikos žydai, pasiskelbė besiorganizuoją po visą pasaulį, kad be atlaidos kovojus prieš komunizmą. Prieš hitlerizmą-fašizmą jie taip nekovoja. Tai del to, kad fašizmas nenaikina išnaudo-tojų "civilizacijos" (kapitalizmo); jis sustiprina ją, bando įsteigt amžiną vergovę darbo žmonėms. Todėl tegul Hitleris žydy ir krikščionių religiją kiek ir aplaudų, by tik religijos svietiškas biznis liks, tai ir gerai,—sako sau religijų vadai.

X X X
Komunistai skelbia reiklą bendrai dirbti su katalikais darbininkais ypač tose šalyse, kur jų daugiau yra, negu kitaip tikinčių. Lietuvos Komunistų Partijos laikraštis "Partijos Žinios" (kaip paduoda "Vilnis" 5 d. lapk.) kritikuoja tuos komunistus, kurie yra priešingi bendradarbiavimui su tikinčiais, kaip tokiems. Jie, girdi, šaiposi: "Kaip galima su-derinti Markso tezę 'Religija—žmonių opumas' su susiartinimo su katalikais politika? Atsakymas—mes su religija kovojom ir kovosim, o ranką mes tiesiam ne religijai, bet tikintiems darbininkams ir valstiečiams, imdami juos tokius, koki jie yra."

viršgamtybės idejų, be religijos.

Viduriniai amžiais kunigai viską valdė, ir svietiškasias valdžias, valdė, tai iš tos gadyinės kai kuriose atsilikusiose šalyse kunigai tebe-laiko savo valioje žmonių susiporavimą ir naujų valdinių (piliiečių) atsiradimo užrašymą—registravimą. Čia, vienok, yra mažiau religijos (jeigu jau kam rodosi ji čionai), negu duonos šmotelys, kuris kaimiečių netyčia iškritęs iš rankos, buna rimtai paimtas nuo žemės ir pabučiuotas. Žmonių pora, kad ir neva religiskai drūčiai surišta, nėra taip gerbiama. Jei vyras girtas parpuola, moteris jo nebučiuoja.

Gana įrodymų yra, kad komunistai privalo kovot už įvedimą civilės metrikacijos. Bažnytinė metrikacija visiems laisviems žmonėms, taigi ir komunistams daug blogo daro. Apsivedant reikia eiti išpažinties ir tt. Daug veidmainystės jie turi daryt. Ypač jaunas, dorai išauklėtas žmogus, priverstas vieną veidmainystę padaryt, gali ir pasilikit veidmainiu. Registracija su bažnytinėm ceremonijom yra tai didelė prievarta laisvam, netikinčiam žmogui. Daugelis prieš tai neatsilaiko ir protiskai ištvirksta.

Jeigu komunistams gali-

Gruzijos Sostinė

Miestas Tbilisi yra Sovietinės Gruzijos sostinė. Seniau jis vadinosi Tiflissas.

Tbilisi yra taip, kaip patys gruzinai savo sostinę vadina. Pasaulinio karo pradžioj Tbilisi turėjo tiek gyventojų, kiek ir Vilnius—apie du šimtus tukstančių. Šiuo laiku Tbilisi turi jau daugiau kaip pusę milijono gyventojų. Ir kiekvienas metą tas skaičius povaliai auga.

Palyginus su anais tolimaisiais laikais, skaičius industrinių jmonių Tbilisi desinteriopiai išaugo.

Tbilisi šiuo laiku yra jau daug vidurinių ir aukštųjų mokyklų. Aukštųjų mokyklų yra 12. Įvairios rusies institutų yra 29. Vidurinių mokyklų yra 48. Be to miestas turi 25 knygynus, 26 klubus, 14 muziejų, 14 teatrų, 15 kino-teatrų (krutamų paveikslų teatrų).

Miesto gatvėkarių linijos nusitęsę per 323 kilometrus. Vandentiekio ir kanalizacijos sistema visai naujoviska. Gruziniai gali didžiutes savo sostinė.

ma kovot su religija, tai jie da labiau gali kovot už civilę metrikaciją, kuri principaliai nėra religijos dalyku. J. Baltrušaitis.

Sveikinu visus su linksmom Kalėdom ir laimingais Naujais Metais ir dėkoju visiems, kurie pas mane pirksio automobilius.

CENTRAL AUTO SALES
and Service
DODGE — PLYMOUTH PASSENGER CARS
DODGE MOTOR TRUCKS.
3207-9 So. Halsted St., Chicago, Ill.
CARL VAINORA Phone Victory 1717.

Sveikinu visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

PETER RUCES TAVERN
107th & Ridgeland Ave.
CHICAGO RIDGE, ILLINOIS
Gražus daržas del piknikų, išvažiavimų draugijom.
Phone Oaklawn 180. PETER RUCES, Sav.

Phone Victory 6992-6993.

BRIDGEPORT MOTOR SALES
3040 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Sveikinam visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais.
ANTHONY BALAS.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems mūsų kostumeriams ir pažystamiems.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue
JUSTIN MACKIEWICH, PRES.

LINKSMŲ KALĖDŲ!

Sveikiname visus savo draugus ir kostumerius, esančius ir busiančius, su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais ir velijame gerų pasekmių 1940 m.

M. P. JOVARAUSKAS

J. P. BERTULIS

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Chicago, Illinois
Telephone: Seeley 8760-8732

SUSITIKIMAS SU RAUDONARMIEČIAIS

WANDA WASILEWSKA.

Lenkijos žmonės labai mažai nežinojo apie Sovietų Sąjungą. Aštri cenzūra, policija ir ponai dėjo didžiausias pastangas, kad lenkų liaudis nesužinotų kas dedasi anoj pusėj rubežiaus.

Pastarais keliais metais įstatymais buvo uždrausta netik išversti į lenkų kalbą, bet ir paminėti garsiųjų Sovietų Sąjungos autorių kurinius. Tuom tarpu buržuaziniai lenkų rašytojai maitino liaudį savotiškais raštais apie Sovietų Liaudies atsekimus per pastaruosius 22 metus.

Nestebėtina, kad ponų propaganda paveikė didžiumą lenkų. Ypatinai ir dėl to, kad lenkam griežtai buvo uždrausta ir prisitarianti prie Sovietų rubežiaus. Lenkijos ponų tikslas buvo prigydyti lenkų liaudyje nepasitikėjimą Sovietų valstybe, nuozūrą ir keapykantą. Sunku ir įsivaizduoti kiek buržuazija pripasakojo mums baisenybių apie Sovietų Sąjungą per virš 20 metų.

Jei lenkų liaudis mažai te-

žinojo apie Sovietų Sąjungą abelnai, tai apie Raudonąją Armiją dar mažiau.

Aš neesu karinis ekspertas. Prispaižinsiu, mažai tenusimanau apie tankas ir karinius lėktuvus. Į mane įtaką tedaro tik skaitlinės. Kas liečia SSSR Raudonąją Armiją, jos galią ar silpnybes, palikime tą ekspertams. Kas mane interesavo, stebino ir, dalinai, džiugino, tai tie žmonės, iš kurių susideda Raudonoji Armija.

Nedideliu mūsų miestelyje žmonių nuomonės buvo pasidalinusios kas liečia Raudonąją Armiją. Vieni laukė jos kaip išganymo, kaip pabaigos karo baisenybių, kiti gi su baime—kas pervieni tie raudonarmiečiai? Ką jie darys atėję į mūsų kraštą?

Pas mus dar yra nemažai ty, kurie gerai prisimena caro kazokus. Jiem dar nešnykė iš galvos vaizdai kaip seniau bažnytkaimius užpludavo kazokai, kapodavo žmones bizurnais, trempdavo arkliais; pogys kazokai ruošdavo žydų patarmus. Visai tad aišku, kad mes laukiame raudonarmiečių net kvapą sulaukę.

Vieskelis iš rytų pusės dunda kokių tai duslių garu. Tarpais ore girdisi lėktuvų motorų užesis. Vienas kitas jau ir pasimato, aukštai debesyje.

Su didžiausiu įtempimu minia žmonių žiuri į rytus. Staiga per minia nužė iš tuktancijų krutinių išsiveržus balsas: "Atena jau! Jie atena!"

Ties užsikukimu vieskelio, kur baigiasi miestelio

KLEMENTIS VOROSILOVAS Liaudies Apsispyimo Komisaras ir vyriausias Raudonosios Armijos vadas.

gatvė, pasirodo pirmutinė tanka.

Kiekvienas nori pasižūrėti iš arčiau. Didžiausias susispaudimas. Bet ką mes matome? Tanka visa apkaišyta gelėm! Raudonos, mėlynos, geltonos ir baltos gelės mirguoja ant plieninio milžino, kuris išpalengva puška, iriasi artyn mūs.

Kasžin kas minioje suško sveikinimą pirmiesiems raudonarmiečiam. Lyg automatiškai sveikinimą pagavo šimtai įvairių balsų. Iš minios atsiskyrė mažytė mergaitė ir pribėgusi prie tankos užmetė ant jos raudonų rožių puokštę.

Pirmąją tanką pasekė antra, trečia, ketvirta, dešimta... Kaip tvarkiai, kaip išdidingai jos šliauzia vakary link. Visos apkaišytos įvairispalvėm gelėm.

Pasistiepdami po vienas kito pečius stengiamės pamatyti veidus tankų vairuotojų. Kaip jie atrodo? Ką lemia mums jų atvykimas į mūsų kraštą?

Kurioj pusėj pasirodys teisybė: ar ką ponų laikraščiai rašė, ar ką mes girdėjome pašnibždomis kalbant apie raudonarmiečius? Ne užmirškite, kad mūsų informantai kiekvienu kartu atyždžiai apsižvalgydavo ar ne-

Sveikiname visus savo kostumerius, draugus, gimines ir pažystamus su linksnom kalėdom ir Naujais Metais, ir linkime visiems geriausių pasekmių.

Isabell's Restaurant
4839 W. 14th St.
Cicero, Ill.
Savininkai:
NAUJOKAS ir DURKE

Sveikiname visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

Leo Norkus, Jr.
Distributor
AMBROSIA and NECTAR BEER
2423 W. 64th St., Chicago, Ill.
Phone Hemlock 6240

slimpinėja kur apeliokėj policistas ar žandaras.

Bėgyje kelių sekančių valandų mūsų bažnytkaimis pilnas raudonarmiečių. Kur tik pasisuksi—čia raudonarmietis. Ir kalbai je su mumis mūsų prigimtoj kalboj; kalba visokiom temom. Ir tie, kurie buvo įstiklinę ponų skelbiamom pasakom apie raudonarmiečių žiaurumus, neužlgo išlindo iš kampu ir pradėjo rodytis viešumoj, susitikti su raudonarmiečiais.

Aukščiausio laipsnio propaganda už Sovietų Sąjungą, net jei ji būtų buvusi vedama išlsta šimtmetj, nebūtų tiek daug paveikusi į mus kiek paveikė mūsų pirmas susitikimas su gyvais raudonarmiečiais.

Negalima apskytį džiaugsmas ir pasitenkinimas ty, kurie per 20 metų laukė išlaisvinimo ukrainiečių iš lenkų ponų retezj. Kiti niekaip dar negalėjo tikėti nei savo akim. Ką per porą dešimtmėčių rašė lenkų spauda ir ką jie šsiandienom patatys.

Susitikiu man pažystamą moterj. Ji ne komunistė ir net nesimpatizuoja komunistam. Per asaras pasakoją ji man savo pergyventus nuotykius pima raudonarmiečių atėjim:

"Ištrėmė mus iš tėviškės vakary fronte ir paliepė kraustytis toliau. Turėjome pažystama Bug pauppyje. Dvi dieni ėjome pėkšti sunkiausioje aplinkybėje. O kada atėjome, tai mūsų pažystamasis pasakė, jog nebeįgals mus priglauti; vietą užėmė pabėgė iš karo fronto dvarininkai."

"Dar dvi dieni ėjome toliau į rytus, iki susidurėm su atmaršuojančia Raudonąja Armija. Gryžom atgal. Sustojome viename dvare. Kurio savininkas buvo jau išbėgęs ir užsienj; kai išgirdo, jog prisartina raudonarmiečiai."

"Nespėjome susėsti poilsiui kaip į dvarą pribuvo burys dvaro ūveizda pašiikino raudonarmiečiam kas mes esame, o šie pirmiausiai paklausė ar esame valgė, ar nėra mūsų tarpe serganėjų?"

"Persitikring, kad mes visi sveiki ir nealkani, raudonarmiečiai pasitraukė. Pasiliko tik vienas. Atsėdė jis kartu su mumis ir užvedė kalbą apie literatūrą, mokslą, meną. Negalėjome atsistebėti jo kulturingumu ir plačiu žinojimu tarptautinės padėties. Dvi valandi taip kalbėjomes su raudonarmiečiu ir, rodosi, nebenerėjome skirtis su juom."

"Išėidamas raudonarmietis įsakė dvaro ūveizdai, kad palieka mus jo atsakomybei; jis turi pasirupinti,

Buvęs Cincinnati apeliokės NLRB direktorius, P. G. Phillips. Jis siom dienom pasauktas liudyti prieš Darbo Board, kongresniam inkvizitorj komiteje.

kad mūsų maisto netruktų ir jei atsitiktų biologo apsigirti, kad parupintų gydymoją.

"Ir sakyt tu man," užbaigė mano pažystama moteris, "šis raudonarmietis buvo bolsėvikas, o anas mano pažystamasis dvarininkas."

Viename Volinijos bažnytkaimyje susitikau kitą seną mano pažystamą. Vaikščioj jis pasiramsciudamas kriukiais, nes buvęs sužeistas karo fronte ir kakt išėjęs iš ligoninės. Iš jo sužinojau, kad toj ligoninėj dar randasi virš 400 sužeistj; kad ten jaučiama didelė stoka maisto ir medikamentais."

"Argi neprasė jie pagelbos?" pasiteiravau pažystamąjį, "juk Raudonoji Armija jau čia ir gal būtų apupinusi ligonine maistu ir medikamentais."

"Kur jau čia jie prašys, kad mūsų buvusiųjų valdžia jau senai pabėgo," atsakė plielis.

Supratau aš kodėl ligoninės valdyba nesikreipė į raudonarmiečius pagelbos—jie bijojo raudonarmiečių. Jie tikėjo lenkų ponų spaudos melams apie raudonarmiečių žiaurumus.

Pagaliaus atėjo iš komandanto įsakymas perkelti sužeistuosius į kitą miestą, į tikrą ligoninę, nes šiojį buvo ant greitjūj įtaisyta mokyklos name, kurj norėjo naudoti vaikų mokinimui. Bėdavoja mano pažystamasis:

"Ir ką mes dabar darysime? Stai, vos tik kojas pavėlku. Nei drabužių neturiu kitokių, kaip tuos, kuriuos ligoninėj suteikė."

"Geriausia bus, jei kreipsitės pas Raudonosios Armijos garnizono komandantą," patariau buvusios Lenkijos kariui.

Mačiau iš jo veide išraišką, jog nelabai noriai jis priima mano patarimą. Juk baisu kreiptis pagelbos pas raudonarmiečius, kuriuos jis įsivaizdino tokiais, kokiais juos vaizduodavo karikaturose gatvinė lenkų ponų spauda. Vienok jis priėmė mano patarimą ir nuvyko pas komandantą.

Už poros valandų mačiau tą patį lenkų kareivį ir burj kitų buvusj sužeistjū bevalgant karštą sriubą raudonarmiečių virtuvėj. Visi jie turėjo apsilvilkę naujus šiltus drabužius.

Tą vakarą aš vėl juos mačiau geležinkelio stotyje. Jie šiuom tarpu jau visai kitaip

atrodė. Iš jų veidų jau buvo išnykusi baimė ir nepasitikėjimas raudonarmiečiais. Mane tas nestebino, nes su raudonarmiečiais aš pasižystu jau čielos dvi savaitės.

Dešimtis dieni man pasitaikė išbūti vienam nedideliu miestelyje. Ant kiekvieno žingsnio man teko matyti raudonarmiečius. Sunku yra išaiškinti, kodėl vietiniai žmonės taip greitai apsiprato su nežinomais svečiais, su tais, apie kuriuos per 20 metų nebuvo gero žodžio girdėję. Gal but daugelio jų mintyse buvo išsidirbęs sąmojus kokia turėtų būti liaudies armija. Sovietų Raudonoj Armija buvo gyvas atsakymas į tą klausimą.

Pripratusiem matyti pasiputuš lenkų karininkus ir nužemintus eilinius kareivius, raudonarmiečiai darė kokią tai malonų, nepilnai suprantamą valdžą.

Senyva moteris stovj pačiam gatvės viduryje ir graudžiai verkia. Niekas iš praėvių nekrepia į ją mažiausios domės. Bet štai pribėga prie jos žmogus dėvęs Raudonosios Armijos uniformą ir pradeda kalbinti, raminti. Ir nei vienam iš mačiusj tą visai paprastą įvykį nereikia aiškinti, kad raudonarmietis ne kieno nors verčiamas guodžia nepažystamą jam moterj, bet tikro žmogiško draugiškumo jausmo vedamas.

Kokis skirtumas! Mes taip jau senai pripratę prie kareivių, kurie atmintinai išmoka keletą frazių ir daugiau nieko. o čia štai susitinkame akis į akį su kareiviais—žmonėmis. Jie taip jau interesuojasi literatūra, teatru, tarptautiniais įvykiais. Kareivis, kuris gali linksintis ir nepersigėris alkoholio; kuris iš principo nusistatęs prieš anti-semitizmą ir vergimą bile kurios kad ir

mažiausios tautelės žmonių. Jei Sovietų Sąjungą per savo 22 metus gyvavimo nebutų nieko daugiau atsiekusi kaip tik išauklėjusi Raudonąją Armiją, ir tai būtų gąpėtinas atsakymas visiem jos priešų šmeižtam. Tik viena Raudonoji Armija yra ganėtinai įrodymas, kad Sovietų Sąjungos piliečiai auklėjami su žmoniškais jausmais.

—Vertė Laukuviškis.

Siaurės Sričių Rezervatai

60 kilometrų nuo Kirovsko, srauniausių ir slenksčių Cunos, Pjajavkos ir Mavros upių pakrantėse Lapių srities mokslo darbuotojai tyrinėja kaulinių žvėrių ligoniją ir organizuoja jų gyvenimo stebėjimo punktus.

Rezervatų teritorijoje gyvena udros, vėbrai, kiaunės, briedžiai, šiaurės elniai. Laukiniai žvėrys puikiai įsikuria rezervatuose, ir jų skaičius kasmet didėja. Prieš penkerius metus, pavyzdžiui, čia buvo 8 vėbrai, o dabar jų apie 30. Laukinių elnių kaimenėje 1930 metais buvo apie 40 elnių, o dabar jau 800.

Mokslo darbuotojai ir stebėtojai, saugodami rezervatus nuo brakoniierių, kasdien apeina 30-40 kilometrų rezervatų plotą. Savo kelionėms vasarą jie naudoja laivus, žiemą—slides ir naminius elnius. Kelionėje, užkliptiems žiaurios pugas, mokslo darbuotojams ne kartą teko nakvoti girios gilumoje, toli nuo gyvenamų namų. Šiuo metu Lapių rezervate prasideda dešimtas žiemojimo sezonas.

Juozas: Tu apsigėsi su mergina, kuri atsineša kraiciu 10,000 litų ir dar drysti sakytai tai daras į meilės.

Petras: Žinoma, kad iš meilės! Kasgi jau nemylės 10,000 litų.

Laukiant Naujų Metų, gruodžio 31 d., bus duota daug dovanų. Rezervuokite dabar vietas.

CLUB ZIG ZAG
6419 S. Western Ave. CHICAGO, ILL.
Phone Groveshill 4576.
ESTELLE ANDRULIS ir MOTINA, Sav.

Sveikinu visus kostumerius su Kalėdų šventėmis ir laimingais Naujais Metais.

Big Tree Grove
4 Blocks So. of 79th St., on Archer Ave. WILLOW SPRINGS, ILLINOIS.

Visus užkvičiu į sulaukiamą Naujų Metų parę. Gruodžio 31 d., nedėlioj. Skaniausi valgiai bus paruošti, \$2.00 ypatai. Užsiskykite iškalno. Muzika šokiams ir programus.

Sveikinu visus savo kostumerius ir pažystamus su Kalėdų šventėm ir Naujais Metais.

John Petrauskas
1750 So. Union Ave., Chicago, Ill.

Svetainė renđai, vestuvėm, mitingam ir kt. parengianam.

JOHN PETRAUSKAS, Sav. Phone Canal 0630

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

AMBROSE TAVERN AND HOTEL
1843 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Gerass Alus. Vynas ir Dėgtinė.

Nepamirškite buti su mumis Gruodžio 31 dieną, baigti senus metus ir sulaukti naujus su gera muzika ir mūsų užkandžiais, kuriuos duosime veltui.

PAUL ir CARRIE AMBROSE, Sav. Phone Monroe 5533

Sveikinu visus su Kalėdų šventėmis ir laimingais Naujais Metais.

Leon S. Mikelons
ATTORNEY AT LAW

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Phone Yards 2356 Franklin 9298.

Linksny Kalėdų ir Naujų Metų visiems kostumeriams, pažystamiems ir draugams. Geriausių pasekmių per 1940 metus.

CHRISTMAS

A. KAIRIS
GENERAL CONTRACTOR AND MASON WORK

3137 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
Phone Victory 6172.

Pluoštas Žinių Apie Spring Valley Lietuvius

Sena ir Buvus Pažangi Lietuvių Kolonija.

Kaip senai čia apsigyveno lietuviai pilnų davinį neturiu po ranka, tačiau, kad lietuviai čia apsigyventi Spring Valley višaus 60 metų rodo šie daviniai.

Teresevičiaus žmona Bagalaitė atvyko į šį miestą budama 3 metų su tėvais. Ji dabar turi per 50 metų. Bėne šiuo laiku čia seniausius lietuvius Baladinskas yra 76 metų. Jis į Spring Valley atvažiavo paaugusio vaikūčio amžyje.

Seniau, kada anglies kasimo industrija smarkiai plėtojosi, kada darbas ėjo paskubom— tarp 1900-1910 metų—netik Spring Valley, bet ir jos apilinkėse, Oglesby, Granville ir La Salle, Ill., daug musikių tautiečių gyveno. Sakoma, anais laikais čia jų būta apie 2,000 visojo apilinkė. Dabar to apilinkė su čia gimiais galima spėti bus apie 500 lietuvių. Pačiam Spring Valley priskaitoma 150 lietuvių šeimynų.

Organizacijos ir Pažangus Ju dėjimas.

Ankstyvi Spring Valley apsigyveno atvykęs iš Philadelphiae juos Juozas Gvazdinskas iš Nendrių kaimo, Marijampolės apskrėčio.

Apsėsvietęs ir pažangiai nusiteikęs anais laikais dar jaunas siurvėjas J. Gvazdinskas, kuris dabar jau 69 metų ir palaužta sveikata, ėmėsi organizacijų tvėrimo, kultūrinio veikimo, senėskų veikalų statymo ir darbinėškios apšvietos skleidimo musų šėieivijos tarpe.

Galima matyti ir šį pavyzdėio, kad čia buvo daug veikta, tai steigėsimas lietuvių laisvų kapinių, Kapines įsteigė ir gražiai užlaikė ir po šiai dienai Lietuvos Sūny Didvyrių Draugija. Dabar draugija nariais neskaatlinga, kaip ir kitos organizacijos, turi apie 30 savo ėlėse asmenų.

Taipgi gyvuoja ir neblogai veikta SLA kuopa ir LRKSA kuopa. Spring Valley yra ir Lietuvos Literatūros Draugijos kuopa. Jai yra dirvos augti ir darbuotis apšvietos bei kultūros srityje.

Progressyviškam veikime gražiai darbuojasi drgg. Mockaitėnė.

RUSSIAN COOPERATIVE RESTAURANT

Vienatinė Vidurvakaruose Ar pažėindėsite skėringo maisto? Atsilankykite ir išbandykite mėsų, gerą, sveiką maistą. Vieta naujai šėdiekuota.

1628 West Division St. Chicago, Ill. PHONE HUMBOLDT 4944

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems.

STOCK YARDS BUFFET
4431 S. Halsted St., Chicago, Illinois

Barn Dances kiekvieną subatą, ir gera muzika. Kepla žuvis penktadieniais, Barbequed ribs sultonomis.

JULIUS BASKES, Sav. Phone Boulevard 2512.

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems.

TONY'S TAVERN 71st PLACE INN
Nedėlioį, Dec. 31 d., sulaukimui Naujų Metų Venison Dinner, gera muzika šokiams.

7132 S. Racine Ave., Chicago, Ill. VISUS KVIEČIAME.

Sveikinam visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

NEW CENTURY TAVERN MR. AND MRS. MIKE TARUTIS
3149 S. Halsted St., Chicago, Ill. Phone: Victory 2679.

KERŠTUOLIS (Man Jo Gailla)

Per dividėsimts penkis metus bandžiau Kerštuolį pratin' prie sveikos minties, Kad "kerštas kerštą gimdo," pažinties... Vien apie prakilynbe jam "rančiau."

Žodžiu pasikalbėt pas jį landžiau, Kad "pona" keičiant piliečiu... gražiau; Jo pagerbimu... net eiles rašiau... Bet prakilnam jos tinka daug sklandžiau.

Kerštuoly' iskėrėjes kerštas tokis Nuodingas jam pačiam, (gi man žala), Jis svaigsta, "sukas' užburtam' rate"... Tikrai, jis tapo keršto gyvate... Sauga. Jame nuody gyva bala... Mylėti artimus...? Jis nešmoks. —Tylintis.

Nuotikiai Kewanee, Ill. Lietuvių Tarpe.

Žmonės Serga ir Miršta.
Palyginamai per neilgą laiką čia numirė keturi lietuviai. Kiek pirmiau, palyginamai dar nesena žmogus, Nausėda numirė. Dabar dar pajaimis žmogus Jonas Miskinis numirė. Jis pajėio iš Ezerėnų, Salakų valsciaus. Šiomis dienomis buvo sunkiai susirgus drg. Baharskienė plaučių įdegimu. Dabar ligonė jau sveiksta. Baharskienė randasi namuose, 628 E. 11th st.

IS Klubo Susirinkimo.
Amerikos Lietuvių Piliečių klubo susirinkimas įvyko gruodžio 17 d. Klubas turi apie 100 narių, turi jaunimo skyrių ir pusėnaiti gerai gyvuoja. Pirmininkas Kastanas Musteika atidarė ir vedė susirinkimą. Tarp kitų svarbių dalykų tuo nutarė surengti metinį baigų. To dalyko įvykinimui išrinko komisiją.

Apart Piliečių Klubu čia dar veikia Amerikos Lietuvių Pagėlpos Draugija. Šios dvė organizacijos, galima sakyti, daugiausiai veikia tarp lietuvių.

Lietuviai ir Darbai
Seniau Kewanee, Ill., gyveno apie 500 lietuvių. Dabar musikių tautiečių daug mažiau. Bet dar ir dabar yra apie 100 lietuvių šeimynų. Prie geriosio susitarimo mes galėtume vieną-kitą scenišką veikaluką perstatyti, įsikinkyti į kultūrinį veikimą.

Su darbais musų mieste nepergeriausiai. Anglų kasyklos, kurių yra apilinkėse, prastai veikia. Pirstininė ir Boileršapė yra darby, bet nedaugausiai. Iš viso čia daugiausiai darbininkų yra Woolworth dirbtuvė.

Kalbant apie šį dirbtuvę tenka ve kas pasakyti: Kiek pirmiau žmonės buvo susiorganizavę į CIO uniją, bet bosai pradėję painioti su kompanijos unija. Dabar, kaip atrodo, unijos dalykai stovi nekaip.

O kai darbininkai neorganizuoti, tai menki ir uždurbiai. Tai tiek šiuo tarpu apie musų miesto lietuvių koloniją. Kelios dienos atgal čia dienrašėio "Vilnės" reikalais lankėsi F. Abekas. Girdėjam, kad jo vizitas davė naudos. Galėjome surengti prakalbą, bet dėl nekurių musų neludrumo prakalbos neįvyko. —Antanas.

Sveikinu su linksmom Kalėdom ir laimingais Naujais Metais.

CHARLES TAVERN

Sveikinu su linksmom Kalėdom ir laimingais Naujais Metais.

3364 S. Halsted St. Chicago, Illinois. Phone Yards 5379.

C. KASILIAUSKAS, Sav.

Nicolas Dozenberg, vakarinių valstijų darbininkų vadai ir plačiai žinomas komunistas (kairė), šiom dienom atgabentas į New Yorką ir bus teisiamas neva už tai, kad kadaise Browderis nandojes tokį pat vardą vykdamas į Europą.

BIROBIDŽANAS

AUTONOMINĖ ŽYDŲ RESPUBLIKA SOVIETŲ SAJUNGOJE.

Prieš dešimt metų pirmieji ateivių ešalonai pravažiavo devynis tukstančius kilometru Amuro linkui. Prieš jų akis atsivėrė nepaprastai turtingas, naujas kraštas. Iš vakarų ir rytų į atvykėlius spokoje pirmąpradės gamtos tvirtovės ir kalnų atslėtais, padengtos girių masyvais. Iš tolo blizgėjo pilnavandenių upių ašmenys. Tai buvo nepaprastas kontrastas, jeigu palyginti mažą, liudną miestelį su begalinėmis lygumomis. Žydai, amžiais gyvenę mažose miestelių lušnose, pirmąkart fiziškai susidūrė su galinga gam-

ta. Pirmiesiems, įsikurusiems Birobidžane, teko gerokai pavargti ir padirbėti. Norint net vieną žingsnį žengti neretai teko su kirviu sau skinti kelius. Tačiau Birobidžano žemė turtinga rečiausiu metalų ruda. Ateiviai naujakuriai čia atrado ne tik auksą, bet ir volframitą, ge-

ležies rudą, akimens anglį, grafitą ir aukštos kokybės rožinį marmurą. Kovoje su ganta atveiviai užsigrudino, pasidarė ištvermingesni, ramiau ir blaiviau pradėjo žu-rėti į gyvenimą.

Padedant Sovietų valdžiai, žingsnis po žingsnio atveivai žydai, kirsdami miškus, atkariavo taigos plotus. Miškų vietoje dygo kolchozai, kaimai.

Šiuo metu autonominė Birobidžano sritis šiek tiek didesnė už Belgijos ir Olandijos teritorijas, jas drauge paėmus. Kuriasi pramonė. Atsideda vis nauji baldų, marmuro, plytų, fanieros ir kitoki fabrikai. Priskaitoma iki 100 aukštesnių ir specialių mokyklų—muzikos, baleto, pedagoginė, medicinos, geležinkelių, žemės ūkio ir taip toliau.

Taigi, šalyje, kur tiktai prieš keletą metų viešpatavo pirmąpradė ganta, pažydo kultura.

Phone Virginia 9780.

Mykolas ir Elzbieta Rudauskai

Hollywood Inn
2419 W. 43rd Street, Chicago, Ill.

Sveikinam visus kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdų šventėmis ir laimingais Naujais Metais.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais.

TETER'S
AUKSTOS RUSIES CEVERYKŲ KRAUTUVE
3401 So. Halsted Street, Chicago, Ill. LEO TETER, Sav. Phone Yards 6250.

Sveikinu visus kostumerius su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais.

PAUL'S COCKTAIL LOUNGE
4 E. 103rd Street, Chicago, Ill. Sulaukimui Naujų Metų rezervuokite vietas-dabar, dar galite gauti. Phone Pullman 8040.

Sveikinu su linksmom Kalėdomis ir laimingais Naujais Metais.

DR. G. SERNER
OPTOMETRISTAS
756 West 35th Street CHICAGO, ILLINOIS. Phone Yards 1829

Sveikinu su linksmom Kalėdom ir laimingais Naujais Metais.

Širdingiausi Linkėjimai

Vardan Peoples Furniture Kompanijos Darbininkų Organizacijos sveikiname musų kostumerius, prietelius ir rėmėjus su KALĖDŲ SVENTEM, bėgdami geros sveikatos ir malonaus gyvenimo, turint patogias namų reikmenis.

J. A. KRUKAS M. T. KEZES S. J. KRUKAS

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

4179-83 Archer Avenue Telefonas: Lafayette 3171 — Chicago, Ill.